

L. TÖLGYESI

ALIBIURILE INGINERULUI DRAGOMIR

L. TÖLGYESI

**ALIBIURILE
INGINERULUI
DRAGOMIR**

Coperta de N. CONSTANTINESCU

**EDITURA TINERETULUI
1962**

I

Institutul de cercetări științifice speciale sau I.C.S.S., cum e denumit pe scurt în limbajul inițiaților, se află instalat în cea mai impunătoare clădire de pe strada Atomului, chiar la începutul străzii. Clădirea poartă numărul unu și face parte dintre acele construcții noi ale Capitalei care atrag ochii trecătorului prin monumentalitatea lor.

Institutul este o anexă a Academiei. În cadrul ei oamenii de știință din diferite ramuri ale tehnicii studiază problemele legate de dezvoltarea industriei naționale. Până nu de mult, cercetările în acest domeniu se desfășurau în secții disparate, împrăștiate pe lângă diverse ministere și întreprinderi, secții a căror coordonare n-a fost cu puțință și din lipsa unui local corespunzător. O dată cu organizarea pe baze noi, Institutul a fost dotat cu localul necesar, ceea ce a permis comasarea secțiilor într-o direcție unitară.

Era o dimineață luminoasă de vară, cu un cer străveziu și cu aerul încă înmiresmat de parfumul răcoros al nopții. Soarele abia ridicat la orizont intra triumfător în viața Capitalei, care la ora aceea începea să clocotească de zgomotul tramvaielor și autobuzelor. Țâșnind din artere laterale, autocamioane depuneau în fața restaurantelor stive de gheață, prevestind canicula de peste zi. Tonete cu covrigi și chifle împrăștiau în jurul lor parfumul cuptoarelor de brutărie. Motocicletele păcăiau neastâmpărate în coloane nesfârșite, amestecându-și duduital motoarelor cu cel al automobilelor, gonind cu înfrigurarea începutului de zi. Se deschideau primele magazine și pe ușile larg deschise năvăleau valuri-valuri de cumpărători.

Pe strada Atomului era liniște, ca și pe sălile Institutului. Și liniștea aceasta parcă înaripa gândurile bărbatului care se afla singur în laborator.

Era un bărbat înalt, bine legat, cu fața încă tânără, în ciuda brumei de pe tâmpile. După alura lui athletică i-ar fi stat mai bine pe un stadion, într-o avântată întrecere sportivă, decât aici, în acest laborator, cu halatul alb pe el. De altfel, Virgil Dragomir, director al Institutului, inginer și savant la o vârstă când alții nu calcă încă siguri pe drumul ales, își rostuiește în așa fel timpul, încât clipele libere le consacră sportului. La treizeci și cinci de ani, cât avea acum, lăsase în urmă câteva succese de stadion. Din păcate, în ultimul timp, de când a început să fie preocupat de „marea idee”, clipele libere sunt din ce în ce mai rare, iar ceea ce vine din altă parte decât din sfera acestei idei se pierde în clocotul muncii de laborator.

Soneria ceasului brățară îl trezi cu un clinchet fin din reverie. Își aminti că-l pusese să sune cu un sfert de oră înainte de sosirea personalului. Avea deci timp suficient să-și strângă fără grabă filele acoperite cu însemnări la care lucrase până atunci și să le pună în ordine la locul lor. Așeză prețioasele notițe în cetățuia de oțel a **safe**-ului din birou, după care își aprinse o țigară.

Lucrase toată noaptea, dar nu simțea niciun fel de oboseală. Dimpotrivă, îl copleșea o neașteptată bună dispoziție și dacă ar fi fost acasă, cu siguranță că s-ar fi apucat să ridice haltere, să-și relaxeze mușchii după o noapte de veghe, de muncă încordată.

Ușa laboratorului se deschise larg. În pragul, ei apărură inginerul Jean Petrea.

— Bună dimineața, tovarășe director.

Dragomir, până atunci cu ochii pe fereastră, se întoarse cu un surâs de circumstanță:

— Bună dimineața.

Inginerul Jean Petrea scutură călduros mâna întinsă de Dragomir.

— Iar ați lucrat toată noaptea?

Dragomir zâmbi:

— Aș, am venit în zori. Mă sâcâie ministerul cu un raport.

Și, după o pauză:

— Moș Pandele n-a venit?

— Ba l-am văzut. Curăță eclatoarele.

— E harnic, bătrânul. Asta îmi și place la el, deși, fie vorba între noi, nu sunt convins că prețuirea este reciprocă. Știi? continuă râzând Dragomir, când îmi vorbește de fostul „lui” profesor Papavlasiu, de „domnul” profesor Papavlasiu, îl pomenește cu atâta evlavie, de parcă n-ar fi vorba de fostul „domn ministru” Papavlasiu, măsluitor de fonduri publice.

Inginerul Dragomir râse cu poftă, dezvelindu-și dantura strălucitoare. Își reluă însă imediat aerul serios și preocupat.

— Spune-mi, te rog, ai luat toate măsurile pentru punerea la punct a contoarelor? Știi că mâine...

— Bineînțeles că știu, tovarășe director. Lucrarea cade în răspunderea mea. N-aveți nicio grijă. Totul va fi în ordine.

— Mă bizui pe dumneata. Azi am treabă la Academie, așa că te rog să treci pe „puntea de comandă”. Pentru tovarășa Elena, pe ziua de azi, următoarele: să verifice din nou calculele la poziția D1 și, în special, să fie atentă la curbele omega, unde se pare că s-a strecurat o greșeală.

Rămas singur, inginerul Jean Petrea căzu pe gânduri. Ușa se deschise. Făptura mătăhăloasă a laborantului se opri militărește în pragul ei, curmându-i firul gândurilor.

— Ai terminat cu eclatoarele?

— Da, tovarășe inginer. Sunt ca oglinda.

Pandele începu să trebăluiească prin laborator. Ochiul lui de gospodar descoperea pretutindeni câte ceva de curățat, de aranjat, de verificat. Din când în când îl privea cu coada ochiului pe Petrea.

— Iar ești trist, tovarășe inginer! Mai dă-o încolo de dragoste!...

Petrea se înveseli:

— Nu-i vorba de dragoste, moș Pandele.

— Ei, ei, pe mine nu mă legi la ochi, pușorule. Acuma, de, să nu te superi. Sunt mai în vârstă decât matale, vorba aia, pot să-ți fiu tată. Crezi că nu văd cum te perpelești după fetișoara noastră?

— Care fetișoară, moș Pandele? zâmbi stânjenit inginerul.

— Că bine zici, nu e a noastră... E... a directorului.

Pandele clipi șmecherește din ochi. Se opri din trebăluială și, greoi ca un urs, făcu câțiva pași, venind mai aproape.

— Ehe, tovarășe inginer, să te învețe o deșcă bătrână ca mine pe dumneata, cum să prinzi păsărica în laț?

Inginerul Petrea râse.

— Năzdrăvan mai ești, moș Pandele! Îți închipui că-i atât de ușor ca la vârsta mea să cad cu tronc unei fete de douăzeci și patru de ani? Parcă n-ai ști că mititica este îndrăgostită de director. Mai are ea ochi pentru mine?...

Înciudat, ursul își bătu genunchii cu labele mari, păroase.

— Îndrăgostită! Îndrăgostită! Îngână el. Zău, parcă ai fi un prunc, tovarășe inginer! Doar ești bărbat în toată firea, și nu arăți de loc vârsta pe care o ai. De unde știi că e îndrăgostită de director? Ți-a spus ea?

— Nu, nu mi-a spus...

— Dar dumneata i-ai spus vreodată fetei că o placi?

— Cum era să-i spun?

— Păi vezi! sări bătrânul laborant, triumfător. Nu știi nimic, dar de vorbit, vorbești ca și cum ai ști ceva. Și, pe deasupra, te pomenești că ești și supărat. Că dragoste fără supărare nici nu se poate...

Inginerul Petrea recunoscă cu docilitate:

— Ai dreptate, moș Pandele.

— Așa mai vii de-acasă. Ia poștește-o matale într-o seară la un restaurant, stai de vorbă cu ea de la inimă la inimă, și atunci să vedem! Trebuie să încerci!

— Fleacuri, moș Pandele.

Ursul se posomori brusc:

— Treaba dumitale, tovarășe inginer. Parcă eu sufăr?

Când Elena Grădișteanu răsări, ca din pământ, în fața lui, inginerul Petrea se ridică fulgerător și-i sărută mâna.

— Cum a dormit domnița? Ce-a visat? Vreun Făt-frumos, poate?

Elena Grădișteanu era într-adevăr o „fetișoară”, așa cum o caracterizase moș Pandele. Zveltă, înaltă, brună, radiind prospețime și puritate.

— Șeful e aici? curmă ea fraza lui Petrea, încheindu-și cu un gest grăbit nasturii halatului.

— A plecat, A lăsat vorbă să verifici calculele la poziția D_1 și la curbele omega. Se pare că acolo s-a strecurat o greșeală.

— O greșeală? Să vedem.

În fața mașinii electronice de calculat își aprinse cu gest larg o țigară. Capătul aprins pâlpoi în același timp pe câmpul cadranului din fața ei. Așadar, va trebui să treacă din nou în revistă toate operațiile. Și nu erau puține. Dar dacă Virgil a spus că „se pare”, înseamnă că e sigur. Nu ținea minte ca el să se fi înșelat vreodată. Pentru o clipă, amintirea îi readuse înaintea chipul lui inteligent, bărbătesc.

Se smulse din această vrajă și cu mișcări vioaie scoase mapele voluminoase, înșiruindu-le pe marmura mesei. Mașina de calculat porni să țacăne și să zbârnâie.

După o bucată de vreme, Jean Petrea se ridică de la masa unde lucra. Porni spre Elena. Se opri în spatele ei.

— Ei?

— Până acum nimic...

— Ascultă, Elena. Vreau să-ți vorbesc.

— Te ascult, tovarășe Petrea.
— Nu. Nu acum. Și nu aici. Am niște comunicări importante pentru dumneata. Te vor interesa. Dar aici nu se poate

De la Academie, unde fusese reținut până după-masă, târziu, Virgil Dragomir se îndreaptă spre casă.

Pe drum se gândi cu plăcere la un duș răcoritor și reconfortant. După aceea avea să se cufunde într-un somn binemeritat. Era obosit și adúlmea de pe acum binefacerile unei destinderi. Cu un gest moale, descuie ușa apartamentului. Pe mozaicul vestibulului zări un plic. Îl ridică și-l deschise fără curiozitate. Scrisoarea era dactilografiată:

Stimate tovarășe inginer Dragomir,

Dacă doriți să cunoașteți adevăratele sentimente ale femeii pe care o iubiți (mă refer bineînțeles la Elena Grădișteanu), treceți diseară la ora nouă pe la restaurantul de vară „Trandafirul Roșu”, unde o veți găsi în societatea unui bărbat pe care îl cunoașteți. Vă informez despre această întâlnire, deoarece vă stimez prea mult ca să pot îngădui să fiți dus de nas.

Un prieten

Așadar, o anonimă. Virgil Dragomir nutrise dintotdeauna dispreț pentru aceste misive strecurate sub uși. Condamna pe așa-zișii prieteni, care au prostul obicei de a se vâri în sufletele oamenilor, mai curând pentru a le zdruncina inima decât pentru a le deschide ochii.

Dar dacă totuși...?

În definitiv, o plimbare până acolo nu are ce să strice.

Terasa restaurantului „Trandafirul roșu” era unul din locurile de refugiu cele mai căutate în serile care îndulceau arșița acestor zile de vară secetoasă.

Inginerul Petrea și Elena luaseră loc la una din mesele de lângă balustradă.

— O sticlă de „Cotnar”, se adresă Petrea ospătarului. De la gheață...

Petrea începu să golească cu nesaț pahar după pahar. Continua să pălăvrăgească despre tot felul de nimicuri. Deodată deveni taciturn, de parcă un gând l-ar fi frământat. Elena, nerăbdătoare, deschise din nou conversația:

— Acum, explică-mi, de ce m-ai adus aici?

Petrea nu se grăbi să răspundă. O privi șăgalnic și încercă să râdă.

— Avem destul timp...

— Dar stăm de vorbă de un ceas și încă nu mi-ai făcut „comunicările importante” pentru care am venit.

Pe fața lui Petrea trecu o umbră de nemulțumire.

— Bine, spuse el hotărât. E vorba de... Dragomir!

Elena îl privi mirată:

— De Dragomir?...

În clipa următoare, amuți, îl văzu chiar pe Virgil, care acoperise cu statura lui athletică intrarea grădinii-restaurant. Privirile li s-au întâlnit doar pentru o frântură de secundă.

Atâta a fost de ajuns ca Elena să citească în ochii lui o mare tulburare, aceeași tulburare de care s-a simțit și ea imediat cuprinsă. Ce o să gândească despre ea, văzând-o la masă cu omul acesta? Îi va explica însă totul, așa cum a fost. Nu are nimic de ascuns. Și el va înțelege. Nu se poate să nu înțeleagă.

Nu mai avu însă timp să reflecteze. Dragomir stătea în fața lor.

— Bună seara. Nu vă deranjez? sună glasul lui cu un voit

timbru ironic.

Elena roși. Îi era necaz că o trădează fața. Și cu toate că nu se simțea vinovată cu nimic, nu găsi destulă putere să răspundă.

— Dar nu ne deranjați de fel, tovarășe director! sări cu o amabilitate extremă Jean Petrea. Vă rog să luați loc.

Dragomir se așează, fără s-o piardă din ochi pe Elena.

— Ospătar, încă un pahar! comandă Petrea, aferat.

Dragomir continuă s-o privească.

— Puteam să aștept mult și bine telefonul tău, în seara asta. Erai ocupată...

Fata își făcea de lucru cu șervețelul de hârtie.

— Tovarășul Petrea m-a „convocat”, accentuă ea dinadins ultimul cuvânt. Spune că are să-mi facă niște comunicări importante.

Apoi, adresându-se lui Petrea:

— Poți să continui, tovarășe Petrea. Față de inginerul Dragomir nu am secrete.

— Așa să fie oare? Întrebă ironic Dragomir. Dacă nu aveai secrete, nu ne întâlneam aici doar... din întâmplare.

Elena se simți jignită.

— Ironia ta e deplasată, Virgil. Nu ți-am telefonat ca să nu te deranjez. Știam că ai lucrat mult. Continuă, te rog, tovarășe Petrea!

Acesta își adună toate puterile pentru a râde cât mai firesc.

— La drept vorbind, n-am vrut să-ți spun nimic special... Doream numai să petrecem o seară plăcută și atât.

Deodată o ușoară amețeală îl cuprinse. Privirea i se pierdu în gol.

Ce a fost asta? Ce l-a determinat ca, în loc să lămurească adevăratul scop al întâlnirii, să dea acest răspuns? Prezența lui Dragomir? Doar tocmai prezența lui, așa, neașteptată cum era, ar fi trebuit să-i ușureze sarcina. Aici, la un pahar

de vin. Și totuși... Era o seară minunată. Orchestra cânta o melodie de altădată, exotică, languroasă. „Ramona”... trandafiri... clar de lună... Și vinul era delicios, și delicios era să stai la masă cu fata aceasta minunată. Și iată, apare pe nepusă masă Dragomir, cu aerele lui de arhanghel!... Privirea lui Petrea rătăci prin grădina discret luminată. Urechea lui prinse ultimele acorduri ale cântecului și, ca prin vis, auzi deodată vocea mândră a Elenei:

— M-ai adus aici printr-un șiretlic!

Dragomir ridică ochii spre Petrea:

— De ce-ai făcut asta?...

Petrea urmări câțva timp cu interes mișcarea jucăușă a bulelor minuscule de acid carbonic în paharul cu sifon. Apoi, ochi în ochi eu Dragomir:

— Pentru că îmi place!

Vorbise cu un aer tâmp — și în clipa aceea nu știa dacă vinul îi plăcea sau fata.

— Te sfătuiesc să-ți vezi de treabă!

Ochii lui Petrea căpătară o lucire stranie. Trăsăturile feței i se crispară într-un rânjet, în care se putea citi ironie batjocoritoare, dispreț, satisfacție de a cășuna lui Dragomir suferință. Întotdeauna îl privise cu invidie pe acest bărbat înalt, bine legat, cu mișcări armonioase, radiind sănătate și siguranță de sine. Da, îl invidia, fiindcă lui Virgil Dragomir viața i-a surâs din plin și fiindcă prin „jocul evenimentelor” îi luase locul (după credința lui „rangul” de șef al laboratorului i se cuvenea lui. Nu era nimic mai penibil și mai chinător în existența lui actuală, ca gândul că devenise subalternul lui Dragomir). Îl cuprinse o dorință nebună de a-l sfida, de a-l răni în tot ce are mai scump. Uitase cu desăvârșire scopul pentru care o invitasă pe Elena. Prezența ei devenise un mijloc de a triumfa asupra lui Dragomir.

— Fac ce vreau! spuse așa dar Petrea, privindu-și

adversarul cu impertinență. Fac ce-mi place! Nu suntem la Institut, tovarășe director! adăugă după o pauză, apăsând asupra cuvântului „director”, într-o nouă intenție de ironie.

Își umplu paharul și-l goli dintr-o sorbitură. Rânji din nou către Dragomir:

— Da, tovarășe director... da!

Elena se ridică.

— Să mergem, Virgil.

— Tocmai fiindcă nu suntem la Institut, răspunse Dragomir cu un calm neașteptat, aș vrea să te previn că ai să ai de-a face cu mine, dacă n-ai să încerci să-ți folosești aiurea veleitățile de berbant. Ține minte!

— Și ce ai să-mi faci, mă rog? se strâmbă sarcastic Petrea. Nu cumva ai de gând să mă părăști la sindicat?

Palidă, tremurând din tot corpul, Elena se îndreaptă spre ieșire. Dragomir o urmă cu mânie reținută.

— Ospătar! strigă provocator inginerul Petrea în urma lor, încă o sticlă de nectar!

II

În biroul său de la miliția Judiciară, străjuit de o lampă cu picior, maiorul Ciprian Florescu studia un dosar voluminos. Gândurile, jucăușe, nu se lipeau însă de loc de filele bătute la mașină, încărcate de adnotări și sublinieri, făcute cu creionul roșu. Peste două zile va intra în concediu. Anul acesta și-a pus în gând să plece la mare. Și mai sunt doar două zile! Maiorul împinse dosarul la o parte și începu să schițeze cu penița, pe un petec de hârtie, vile cu terase vaste, vaporașe, corturi...

Țârâitul strident al telefonului răsună ciudat în liniștea încăperii. Stiloul maiorului se opri deasupra hârtiei împestritate de crochiuri. Întinse mâna să apuce receptorul cu presimțirea confuză a unor comunicări neplăcute.

— Aici locotenentul-major Nicolau, se auzi de la celălalt capăt al firului. Permiteți-mi să raportez: chiar acum am primit un telefon; mi s-a anunțat că s-a comis un asasinat în strada Atomului numărul unu.

— Atomului unu? Asta înseamnă la Institutul de cercetări științifice speciale!...

— Întocmai, tovarășe maior. A fost asasinat inginerul Jean Petrea.

Maiorul se încruntă.

— Comunicarea e anonimă?

— Nu, tovarășe maior. Cetățeanul care a anunțat este laborant la Institut. Îl cheamă Pandele Ailincăi.

Maiorul Florescu chibzui puțin, apoi ordonă:

— Să vină mașina. Ia un milițian. O să mergem împreună. Telefonează și laboratorului de cercetări judiciare.

După câteva minute, în fața Institutului stopa o mașină a

miliției. Cei doi bărbați în civil și milițianul fură întâmpinați, chiar din poartă, de Pandele. Avea chipul descompus. Îl însoțea, la oarecare distanță, un alt bătrânel, care nu-și putea stăpâni spaima.

— Ce nenorocire, ce nenorocire! gemu Pandele. Bietul inginer!

Portarul veni mai aproape:

— Și ce rușine, Dumnezeule! Tocmai la instituția noastră să se întâmple așa ceva!...

Maiorul Florescu îi scrută pe amândoi dintr-o privire.

— Cine este Pandele Ailincăi? Întrebă locotenentul-major Nicolau.

Pandele luă poziția de drepti, ca la armată:

— Să trăiți, eu sunt, tovarășe. Eu v-am chemat la telefon.

— Să mergem la locul crimei, hotărî scurt maiorul.

— Eu nu-mi părăsesc ghereta, tovarășe, bâigui portarul.

— Firește! îl opri, cu un gest, maiorul.

Urcară câteva trepte de marmură. Ușa de la intrare era deschisă. Străbătură un hol mare și intrară în laboratorul de cercetări. În fundul sălii, la vreun metru și ceva de ușa ce o despărțea de cabinetul directorului, zăcea, cu fața lipită de parchet, cadavrul unui om. Din ceafa lui se scursese o dâră groasă de sânge care începuse să se închege, năclăind gulerul halatului.

— Sper că nu s-a atins nimeni de nimic, cercetă pe un ton sever maiorul Florescu pe cei de față.

— Se poate? sări, ca ars, Pandele. Atâta doar că am intrat în laborator și l-am văzut în așa hal, am vrut să-i dau ajutor. Dar degeaba! Se sfârșise, săracul de el... Am dat fuga de î-am spus portarului. Apoi v-am telefonat. Asta-i tot, tovarășe ofițer.

Acesta îl privea îngândurat.

— Portarul a intrat aici?

— Acu' să vă spun cinstit, tovarășe... Mă iertați, nu știu ce

grad aveți. Când i-am spus portarului, a alergat și el să vadă. Păi cum altfel? La urma urmei, îl doare pe el ca și pe mine. Că doar aici mâncăm pâine amândoi.

Maiorul nu-l slăbi din priviri.

— Altceineva a mai fost?

— Nu! răspunse cu convingere Pandele. Adică... de... Mai înainte a fost... Stați, să vedeți cum s-a întâmplat. M-am repezit să-mi iau niște țigări. Când mă întorc, în dreptul cabinei de informații dau nas în nas cu tovarășul director. Dumnealui tocmai pleca. Că așa vine dumnealui de multe ori când nu e program de lucrează singur. Ne-a dat bună ziua mie și portarului. După aceea am mai schimbat o vorbă cu tovarășul portar. Încolo n-a mai fost nimeni. Răspund cu capul.

S-a auzit vreo împușcătură?

— N-am auzit. Poate s-a tras când am fost după țigări. Asta nu mai știu.

— Cât timp ai lipsit din laborator?

— Păi, știu eu? Debitul e aproape, aci în colț, peste drum. Să spunem un sfert de oră, că am mai stat de vorbă și cu tutungiul.

— Portarul a auzit ceva?

— Nu! Pe portar tot eu l-am vestit după ce am dat de mort...

Scurtul interogator luat portarului n-a adus nimic deosebit. Spusele acestuia confirmă întocmai cele relatate de laborant.

Maiorul Florescu porni să cerceteze încăperea cu băgare de seamă, ca nu cumva să șteargă vreo urmă. Sala spațioasă a laboratorului avea două uși — cea de la intrare și cea care da în cabinetul directorului. Ușa aceasta era închisă. Maiorul se feri să atingă clanța, până nu se vor cerceta amprente digitale. Trei ferestre înalte dădeau în stradă; toate trei erau închise. Alte trei ferestre, dintre care

una era larg deschisă, dădeau spre curtea interioară, o curte mare, pătrată, cu straturi de flori și cu o mică fântână arteziană în mijloc. Curtea era împrejmuită de aripile clădirilor învecinate. Maiorul cercetă cu atenție pervazul ferestrei deschise. Nicio urmă de pași. Și nici boschetul de lângă zid nu trăda că pe acolo ar fi umblat cineva în tufișuri sau pe iarbă. Reveni în laborator și începu să cerceteze cu privirea, atent, dulapurile cu vitrine, în care erau așezate diverse aparate, instrumente, cărți, reviste, scripte. Nicăieri o urmă de violență, nicio efracțiune, nicio zgârietură sau spărtură. Broaștele ușilor păreau întregi, neviolat. Aparatele mari, montate în interiorul laboratorului, păreau, de asemenea, cel puțin la prima vedere a unui profan, a fi în bună ordine. La unul din aparate ardea un mic bec roșu. Maiorul se adresa laborantului:

— De ce arde?

Pandele se apropie să-l stingă.

— Nu te atinge de nimic! spuse maiorul cu oarecare asprime. Răspunde: de ce arde becul?

Bătrânul se scărpină după ureche, îngrijorat.

— Dați-mi voie să-l sting. Este o lampă de semnal, care arată că aparatul se află sub tensiune electrică. O mișcare greșită și s-ar putea declanșa un curent electric de înaltă tensiune între eclatoare. Nu mă ating de aparat. Aici, pe perete, este tabloul cu întrerupători.

— Ceea ce înseamnă că victima, sau altcineva, era pe cale, sau chiar începuse să lucreze cu acest aparat?

— De bună seamă. Altfel n-avea niciun rost ca aparatul să fie conectat cu rețeaua electrică.

— Mai lucrează cineva în acest laborator?

— Da. Tovarășa inginer Elena Grădișteanu. Dumneaei însă n-a venit azi după-amiază la Institut.

— Și de ce n-a venit?

— Apăi, eu, să mă iertați, nu-s decât laborant aici. N-am

de unde să știu treburile tovarășilor ingineri. Nu ți-u condica de prezență.

— Răspunde cuviincios și întrerupe curentul, îl apostrofă maiorul Florescu, cu gravitate, contrariat de cheful de vorbă al laborantului. Care este masa de lucru a victimei?

— Să trăiți, aici, aceasta, lângă fereastra deschisă, răspunse supus Pandele.

Maiorul se apropie de birou. Își opri privirea pe cartea deschisă: „Calcul de matematică superioară”. Alături, foi volante, umplute cu formule matematice; deasupra un creion cu rigla de calcul. Nimic suspect. Un sertar al biroului era tras în afară. Cercetă atent interiorul; nu părea să fi fost răvășit.

Reveni la cadavrul inginerului care zăcea pe podea, cu fața în jos, cu nasul turtit, și mâinile aruncate înainte. În cea dreaptă strângea o legătură obișnuită de chei — chei simple, chei Yale, chei Wertheim — toate înșirate pe un inel și răsfirate acum ca un evantai.

Maiorul Florescu scoase din buzunarul vestei o mică lupă. Fără să atingă nimic, se aplecă asupra cadavrului și începu să examineze prin lentilă rana de la ceafă.

— E clar ca bună ziua, mormăi el mai mult pentru sine.

Aruncă o privire în jur, măsurând parcă distanțele cu ochiul și dădu din cap aprobativ. Se îndreptă din șale, își puse cu grijă lupa în buzunar și, adresându-se locotenentului-major Nicolau, zise:

— Gata, să mergem.

Dădu ordin milițianului să păzească ușa laboratorului, până vor sosi cei de la laboratorul de cercetări judiciare. După ce se vor fi făcut fotografiile, releveurile de teren, de amprente digitale, cât și cele ale încălțămintei, să i se raporteze.

— Să dăm acum o raită în jurul clădirii. Tovarășe laborant, fii bun și condu-ne. Ia-o, te rog, înainte!

Înconjură curtea interioară a clădirii. Cercetară intrările celorlalte aripi. Toate uşile de intrare erau încuiate. Ferestrele erau de asemenea bine închise. În liniştea amurgului nu se auzea decât clipocitul fântânii arteziene şi, ici-colo, bâzâitul unei insecte. Făcură înconjurul clădirii pe dinafară. Clădirea impozantă era despărţită de stradă printr-o fâşie lată de teren, plantat cu flori, gazon şi arbuşti. Maiorul Florescu cercetă atent totul. Ochii lui ageri remarcară sub una din ferestre vârful unei crengi rupte, frunze ciupite.

Privi în jurul tufişului. Nicio urmă de paşi nu se vedea pe trotuarul asfaltat ce înconjura clădirea, nici gazonul nu era călcat.

— Unde răspunde această fereastră deschisă? Întrebă pe laborant.

Pandele se întoarse cu faţa spre clădire. Cu degetul arătător numără parcă ferestrele.

— E fereastra de la biroul tovarăşului director Dragomir.

Maiorul cercetă cu privirea toată faţada clădirii. Zâmbi ca în faţa unei descoperiri neaşteptate şi nu-şi putu reţine o exclamaţie:

— O-ho! Ia te uită!

— Ce e, tovarăşe maior? Întrebă curios locotenentul-major Nicolau.

— Nimic, nimic! Am să-ţi spun mai târziu.

Şi, zicând acestea, făcu gesturi largi în direcţia clădirii, în timp ce, cu coada ochiului, continuă să cerceteze pervazul ferestrei. Două julituri se vedeau pe ieşitura zidului; în jurul lor se distingeau urme de moloz, ceea ce nu lăsa nicio îndoială că zgârieturile erau recente.

Porniră spre intrarea Institutului. Maiorul Florescu, cufundat în gânduri, spuse ca pentru sine:

— Ciudat!.. Foarte ciudat!...

O maşină stopă brusc în faţa Institutului. Din ea coborî

doctorul Olaru, medicul legist, urmat de personalul tehnic. Medicul și însoțitorii lui veneau să ia fotografii, schițe ale locului crimei, releveuri dactiloscopice. Doctorul, un om între două vârste, se apropie cu pași vioi de maior.

— Salutare, Florescule! Ce s-a mai întâmplat?

— Bună, doctore! O crimă. Doar nu te-ai așteptat să ne cheme la nuntă? Un inginer al Institutului a fost găsit împușcat în laborator.

Doctorul Olaru conduse cu multă atenție luarea fotografiilor stereoscopice de rigoare. După un scurt examen al cadavrului, conchise:

— Deces prin împușcare; s-a tras de la o distanță de zece-doisprezece metri, glonte a pătruns oblic de jos în sus, în partea dreaptă a craniului. Moartea a fost fulgerătoare. Totul s-a petrecut recent, în urmă cu o oră, cel mult două. Rămâne ca autopsia să arate calea exactă a proiectilului.

Maiorul Florescu se apropie de ușa cabinetului inginerului Dragomir. Apăsă clanța. Ușa era încuiată. Fu adus un lăcătuș și odată ușa deschisă, maiorul trecu pragul, urmat de ceilalți. Cabinetul directorului era o cameră spațioasă, mai mult lungă, cu o singură fereastră la fațada clădirii. O privire circulară îl convinse că totul era pus aici în ordine, totul respira liniștea și acuratețea unui om ordonat.

Se apropie de fereastră. Un scaun era pus aproape, pe un loc care, desigur, nu era al lui. Pe scaun desluși cu ușurință urma unor pași. Liniile paralele, ondulate, nu lăsau nicio îndoială că pe scaun s-a urcat cineva care purta încălțăminte cu talpă de crep. Fața maiorului se luminează. Pe pervazul prăfuit al ferestrei se deslușeau aceleași urme de tălpi, de data aceasta de la ambele picioare, cu vârfurile îndreptate spre afară, de unde nu era greu de presupus că cineva a sărit pe fereastră sau s-a pregătit să facă această mișcare. Găsi urme de moloz și pe zid și observă din nou că tufișul din dreptul ferestrei avea câteva crenguțe proaspăt

rupte și că frunzele despuiate cu violență zăceau încă împrăștiate pe jos. Încercă să descopere vreo urmă care să întărească deducția că cineva a sărit pe fereastră. Spre mirarea lui nu se vedea niciun semn, nicio indicație. Întorcându-și privirea, prinse între degete de pe pervazul ferestrei câteva scame de stofă cenușie. „E un adevărat noroc să dai peste așa ceva”, gândi satisfăcut, în timp ce așeza firele cu multă grijă într-o cutiuță de metal.

Trecu din nou în laborator. Tăcut, frământat, verifică iarăși toate ferestrele încăperii și se interesa cu deosebire dacă în afara intrării principale mai sunt și alte căi de acces din și în curțile interioare și exterioare. Nu, nu existau alte intrări și ieșiri, afară de cele la vedere. Oricine ar intra sau ar ieși, nu are altă cale decât aceea care trece prin fața cabinei portarului, constată el. Afară numai dacă cineva ar escalada gardul înalt de fier forjat ce înconjura imobilul. Trebui însă să recunoască, după o minuțioasă cercetare, că nu era de remarcat nicio urmă a unei astfel de tentative. De altfel, gardul este situat la o distanță mult prea mare pentru ca un om să-l poată trece printr-o săritură de la fereastră. Nu, asta în niciun caz! Și atunci?...

Să ai oarecum certitudinea că cineva — și în cazul de față fără îndoială asasinul — a ieșit pe fereastră, să ai în mână elementele preliminare care pledează pentru această prezumție și totuși să nu găsești indicația finală, adică urmele pe pământ ale celui care a sărit, aceasta nu poate decât să complice lucrurile. Se întoarse brusc către Pandle.

— Ai putea să precizezi la ce oră a venit tovarășul director Dragomir?

— Nu l-am văzut când a venit. Mai curând poate să știe tovarășul portar. El musai că l-a văzut intrând.

— Ei, știi ceva, moșulică? se adresă maiorul portarului, ce aștepta cu o figură de om speriat.

- Da, tovarășe maior. Ceasul bătea taman ora patru.
- Și inginerul Petrea când a venit?
- Păi să fi fost cam la un sfert de oră după tovarășul director.
- Tovarășe laborant, dumneata ai fost, nu-i așa, tot timpul în laborator?
- Da, tovarășe maior.
- Directorul și inginerul Petrea lucrau împreună tot timpul?
- Nu, tovarășe maior. Tovarășul director lucra în cabinetul lui, cu ușa închisă, iar tovarășul inginer Petrea își vedea de treabă aici, în laborator. După câte știu, nu prea era mare prieteșug între dumnealor.
- De ce nu?
- Pandele se scărpină după ureche. Ezita parcă să răspundă.
- Nu te sfii, vorbește! Îl îmbie maiorul.
- Prostii, tovarășe maior. Nu e treaba mea să mă bag. Îi privește pe dumnealor.
- Apoi, cu o voce tărăgănată.
- De, tinerețe... dragoste...
- Vorbește mai deslușit. Am nevoie să știu totul în privința lor.
- Tovarășe maior, eu nu prea știu mare lucru, întrebați-i mai bine pe dumnealor.
- Pe cine, pe dumnealor?
- Apăi pe tovarășul director și pe tovarășa ingineră.
- Dumneata să-mi răspunzi la întrebări. Ai zis că inginerul Petrea nu se avea bine cu directorul. Pesemne că s-au certat, nu-i așa? Când s-a întâmplat asta?
- Să tot fie, după socoteala mea, vreo trei săptămâni...
- Și din ce cauză s-a stricat prietenia sau, să zicem, buna înțelegere între ei? Îmi închipui că se aveau bine înainte.
- Să vedeți. Într-o zi, inginerul Petrea a invitat-o pe

tovarăşa Elena la un restaurant. Nu-ş' cum s-a făcut că a venit acolo, ca din întâmplare, şi tovarăşul director Dragomir. Ştiu de la răposat că a ieşit mare dandana din chestia asta. De, de unde era să ştie bietul Petrea că tovarăşul director e în amor cu tovarăşa Elena? Ei, şi pe urmă, se înţelege, tovarăşul director n-a mai vorbit cu Petrea. Abia dacă apucau să schimbe câte o vorbă în interes de serviciu. Atât şi nimic mai mult!

— Şi? Altceva?

— Să trăiţi, tovarăşe maior, altceva nu ştiu. Ce-am ştiut v-am spus.

— Să mergem, se adresa maiorul locotenentului - major Nicolau. La revedere, doctore.

Apoi, către miliţian:

— Sigilaţi uşile şi organizaţi garda permanentă, iar dumneata, tovarăşe laborant, să binevoieşti să nu pleci din Institut. Avem nevoie de dumneata şi e bine să te găsim aici în tot momentul.

Instalându-se în maşină, maiorul avu un zâmbet amărui:

— Un singur lucru e limpede: trebuie să-mi amân concediul...

III

Elena Grădișteanu ajunsese acasă pe-nserat. Petrecuse câteva ore la Institutul de chimie, unde un colectiv de chimiști experimentați în materie de cristalografie executa o lucrare după indicațiile inginerului Virgil Dragomir. A fost o după-amiază obositoare. Simțea nevoia unei înviorări. Îi era dor de aerul proaspăt de afară; coborî din tramvai cu vreo patru stații înainte de casa ei și-și urmă drumul pe jos. Un clește nevăzut îi strângea tâmplele. Aerul curat și liniștea îi făceau bine. Trecea cu pași egali printre cele două șiruri de blocuri de pe noul bulevard și, deoarece nu se gândea la nimic, o izbi aspectul de pitoresc modern al cartierului, ca și cum trecea pentru prima oară prin el și nu-și dăduse seama că pe locurile cunoscute ale maidanelor cu gropi și gunoaie de altădată se înălțau acum ziduri noi, strălucind de albeață sub lumina felinarelor ce tocmai se aprindeau. Ajunse pe nesimțite la cartalul unde se afla și casa ei. Urcă treptele scării „A” până la primul etaj și intră. Locuia cu mama ei, o femeie între două vârste.

— Ești obosită? o întrebă mama, mai mult din privire, privirea aceea îngrijorată pe care o pot avea numai mamele. Elena schiță un zâmbet.

— Mai bine zis, am fost. Aerul proaspăt mi-a făcut bine.

După cină, în fața aparatului de radio, care revărsa în odaie ultimele șlagăre, Elena se trânti în fotoliu, cu o carte în mâini. Încercă să citească, dar gândurile îi zburau la Virgil. Erau gânduri întunecate de amintirea serii de la restaurant. Se cutremură amintindu-și ieșirile pătimase ale

lui Virgil față de Petrea, în zilele următoare. O făceau să sufere, știind că totul s-a întâmplat din vina ei. Adevărul este că pe Jean Petrea nici măcar nu-l simpatiza. Îi era mai mult decât indiferent. Și totuși Virgil devenise gelos, ca și cum n-ar fi putut să observe și singur că între ea și Petrea nu era și nici nu putea să fie ceva care să merite atenția lui. Nu-i vorbă că și insolența lui Petrea după seara aceea de pomină făcuse să izbucnească tulburarea de nestăpânit a lui Virgil. Între cei doi bărbați au urmat după aceea incidente din ce în ce mai neplăcute. Un cuvânt tăios, o privire dușmănoasă din partea unuia sau a celuilalt erau de ajuns să aprindă jarul de sub cenușă. Și vina o purta ea! Sau poate că nu ea, deși toate aparențele erau împotriva ei. În definitiv, dacă Virgil o găsisse cu Petrea la restaurant, aceasta se datora unui șiretlic căruia îi căzuse victimă. Se gândea: „Om în toată firea, am, dragă doamne, și titlul de inginer și totuși nu mi-am dat seama că trebuia să cântăresc cu mai multă maturitate, să aleg cu mai mult discernământ ce se cuvine și ce nu se cuvine să facă o fată în situația mea...”

Totuși, Virgil ar putea să se stăpânească. Știe bine că-l iubește. Se simțea stăpânită de acest sentiment ca niciodată. Îl iubește — chiar așa, impulsiv cum este.

Ochii îi căzură din nou pe carte. Dar nici de data asta nu reuși să citească. Prin fereastra deschisă ajunse până la ea zgomotul unei mașini care se oprește și auzi o portieră de automobil trântită puternic. Un glas bărbătesc întreba pe cineva:

— Aici stă tovarășa Elena Grădișteanu?

— Da, la etajul întâi, recunosc eu vocea subțirică a unei vecine de la parter.

În ușă apăru un milițian, salutând politicos.

— Tovarășa Elena Grădișteanu?

— Eu sunt. Ce s-a întâmplat?

— Vă rog să mă însoțiți pentru a da oarecare lămuriri. Nu fiți neliniștită, nu-i nimic grav, stăruie

milițianul, care îi citise pe față o contractare mai mult de spaimă decât de uimire.

— Chiar acum? întrebă ea, cu vocea tăiată.

Și starea de oboseală îi reveni, într-o clipă, și mai apăsătoare.

— Vă conduc cu mașina, o informă politicos milițianul, întinzându-i citația.

Elena citi în grabă cele câteva rânduri. Nu desluși nimic altceva decât un formular tip, completat cu numele și adresa ei. Ar fi vrut să-l întrebe pe milițian pentru ce o cheamă cu atâta grabă, dar întrebarea i se păru fără rost și renunță la ea.

Peste câteva clipe se afla în mașina care zbura spre localul miliției.

Maiorul Florescu stinse cu un gest apăsător țigara pe fundul scrumierei și formă un interior.

— Alo, Nicolau? Am trimis după Elena Grădișteanu și după Virgil Dragomir. Cu fata o să stai de vorbă dumneata.

— Am înțeles, tovarășe maior.

După un sfert de oră, tânăra ingineră ședea în fața mesei lui Nicolau. Un singur gând o copleșea: „De ce m-or fi adus aici?” Dar, fie ce-o fi! Va răspunde sincer. Nu are nimic de ascuns.

Locotenentul-major îi întinse pachetul de țigări.

— Fumați?

— Mulțumesc.

Trase din pachet o țigară. Ofițerul îi întinse bricheta aprinsă.

— Numele și prenumele, vârsta, profesia? o întrebă el.

Și consemnă: ***Elena Grădișteanu, douăzeci și patru de ani, inginer.***

De când era la Institut? De aproape un an.

Locotenentul-major trase cu sete din țigară.

— Cu cine colaborați în activitatea dumneavoastră de laborator?

— În laboratorul de electronică suntem un colectiv restrâns. Lucrăm sub îndrumarea directorului, inginerul Virgil Dragomir. În afară de mine, colaboratori permanenți sunt inginerul Jean Petrea și laborantul Pandele Ailincăi.

— Asta-i tot?

— M-ați întrebat de laboratorul de electronică. Asta-i tot. Locotenentul-major privi cu atenție scrumul din vârful țigării, ca și cum acolo era scrisă întrebarea următoare.

— Vă place munca de laborator?

Elena se însuflețește.

— Foarte mult. Nici nu-mi puteam visa o muncă mai interesantă. Directorul nostru este extrem de capabil. E un om plin de idei îndrăznețe, care posedă un vast bagaj de cunoștințe.

Locotenentul-major își privi din nou țigara.

— Dar inginerul Petrea?

Pe chipul Elenei trecu o umbră.

— M... da. Și inginerul Petrea este priceput. Altfel nu s-ar explica prezența lui într-un astfel de laborator...

— Colaborarea între membrii colectivului este armonioasă, desigur?

Elena șovăie. Unde țintea întrebarea tânărului ofițer? Și ce trebuia să răspundă la asta: da sau nu?

Luată pe neașteptate, răspunse evaziv.

— S-ar putea spune că da...

Locotenentul-major zâmbi.

— Dar s-ar putea spune și nu?

— S-ar putea, primi Elena fâstăcită.

— Atunci să vorbim despre acest **nu**.

Elena stătu o clipă pe gânduri. În ce cursă intrase? Ce voiau să afle? Ce se întâmplase? Va trebui totuși să răspundă, să spună ceva.

— Mă rog, principalul este că lucrările nu suferă niciodată.
— Da, da, înțeleg, resentimentele personale, în măsura care există, rămân pe planul doi. Și totuși, relațiile dintre colaboratori nu se resimt de loc?

Elena trebui să recunoască: relațiile dintre cei ce lucrează în laborator nu sunt dintre cele mai armonioase. De ce? Desigur, vina o poartă inginerul Petrea. De altfel, se vedea cât de colo că locotenentul-major era într-o măsură informat. Doar nu degeaba adusesese discuția aci, într-un fel care lui i s-o fi părut diplomatic. Poate că ar fi cazul să povestească și întâmplarea neplăcută de la restaurant. S-ar putea să aibă vreo legătură cu ceea ce îi interesează... În definitiv, n-avea nimic de ascuns.

Și Elena povesti totul.

— Va să zică, a avut loc un schimb de cuvinte? sublinie Nicolau. Dacă am înțeles bine, inginerul Dragomir, are, ca să zic așa, ieșiri violente?... E adevărat?

— Din păcate da, răspunse Elena, nemulțumită și de întrebare și de răspunsul ei.

Locotenentul-major Nicolau rămase gânditor.

— Acum permiteți-mi și mie o întrebare, zâmbi stângaci Elena. Ce înseamnă toate astea? Pentru ce am fost invitată aici? Și de ce toate aceste întrebări? S-a întâmplat ceva?

— Astăzi după-amiază, la ora șase, inginerul Petrea a fost găsit împușcat mortal în laborator...

Când se văzu în stradă, primul gând al Elenei fu acela de a-i telefona lui Virgil. Trebuia să-l pună cât mai degrabă la curent cu această îngrozitoare întâmplare. La primul telefon public ieșit în cale găsi vreo patru-cinci persoane așteptându-și rândul. Elena se răzgândi. Da, e nepotrivit să-i vorbească lui Virgil despre asemenea lucruri de față cu alții. De aceea, se îndreptă cu pași grăbiți spre cea mai apropiată stație de taxiuri.

— Mai repede, te rog, îi spuse șoferului, după ce îi dădu adresa lui Dragomir.

Taxiul porni în zbor pe asfaltul bulevardului. Cu toată neliniștea care pusese stăpânire pe ea, își dădu seama că și de data aceasta pornise pe un drum greșit. Cum va fi interpretată vizita ei după interogatoriul ce i se luase?

Luă o hotărâre bruscă: se va întoarce acasă și de acolo îi va telefona lui Virgil.

La auzul noii adrese, șoferul o privi cu mirare, întoarse brusc mașina și porni în direcția indicată.

Plăti șoferului și urcă în fugă scările. Sub ochii mirați ai mamei sale, trecu ca o furtună în camera ei și formă numărul de telefon al lui Virgil. La capătul celălalt al firului, telefonul suna în gol.

Cei doi bărbați ședeau față în față la biroul masiv al maiorului Florescu. Încăperea era plină de fum. Țigările se aprindeau și se stingeau una după alta. Cu mâna sa mare și puternică, maiorul vărsă scrumiera prea plină în coșul de hârtii. Dragomir citi în gestul acesta un semn că discuția, care începuse de mult, avea să mai dureze. Dar unde voia să ajungă maiorul?

Îl întrebase despre viața lui, despre prieteni și neprieteni, despre muncă, și trecuse chiar la chestiuni mai delicate. Ce relații avea el, de pildă, cu Elena?

— Trebuie neapărat să răspund la această întrebare, tovarășe maior? întrebă Dragomir pe un ton sec.

— Neapărat! răspunse maiorul, zâmbind.

— Ei bine, o iubesc.

— Doar atât?

— Așteptați cumva niscaiva tirade gen Cyrano de Bergerac? Atunci, poftim: o iubesc cu pasiune. E de ajuns?

— Dacă e spus la modul serios e de ajuns, zâmbi iarăși maiorul.

Dragomir surâse și el:

— E cât se poate de serios.

Maiorul îl privi țintă în ochi:

— Tovarășe inginer, vă rog să-mi spuneți cu toată sinceritatea, ca între bărbați: s-a ivit între dumneavoastră un al treilea, vreau să spun un rival? Ați avut vreun incident legat de sentimentele dumneavoastră pentru Elena Grădișteanu?

La această întrebare directă, Dragomir își pierdu cumpătul. Făcu o sforțare discretă să nu-și trădeze surprinderea.

— Rival? Incident? Termenii sunt exagerați... Am avut, nu de mult, un oarecare schimb de cuvinte cu un Don Juan tomnatic. Dar nu cred să prezinte vreo importanță...

Și povesti în cuvinte puține, pe un ton pe care îl voia cât mai calm, ceea ce se petrecuse între el și Petrea.

Maiorul îl ascultă până la capăt și, privind scrumiera care amenința din nou să se umple, îl întrebă, cu indiferență calculată:

— Dar apariția dumitale la restaurant a fost întâmplătoare?

Se gândi fulgerător: „O astfel de întrebare nu putea s-o pună decât cineva care are cunoștință de scrisoarea anonimă. De unde a aflat maiorul de existența ei?” Nu avea niciun rost să ascundă primirea scrisorii.

Și astfel, dosarul pe care era scris cu litere de tipar „Jean Petrea” se îmbogăți cu o nouă piesă.

Maiorul se ridică brusc, ca și cum ar fi obținut tot ceea ce a vrut și nu mai avea nevoie de altceva. Dragomir înțelese că interogatoriul s-a terminat. Se ridică și el.

— Asta e tot? Întrebă, arzând de nerăbdare să se smulgă cu o clipă mai de vreme din focul acestei anchete ciudate.

— Tot, spuse maiorul, fără a-l pierde din vedere. Adică, nu! Mai e ceva: astă-seară, în jurul orei șase, inginerul Jean

Petrea a fost asasinat în sala laboratorului. Unde vă aflați în momentul crimei?

Virgil Dragomir păli. Simți că i se pune un nod în gât. Nu mai era în stare să scoată un cuvânt. Abia după un răstimp reuși să îngâne:

— În jurul orei șase? În jurul orei șase mă aflam la Institut. Chiar în laborator.

— Ai terminat? Întrebă maiorul Florescu, suflând în pâlnia telefonului fumul unei noi țigări.

— Da, tovarășe maior, se auzi de la celălalt capăt al firului telefonic.

— Vino, te rog, la mine cu materialul.

După câteva clipe, locotenentul-major Nicolau își făcu apariția în birou. La invitația maiorului, se instalează comod într-un fotoliu. Maiorul deschise larg fereastra. Fumul plutea gros în încăpere. Se simțea nevoie de aer proaspăt. Cu pași mari, începu să măsoare camera, apoi, deodată, se lăsă pe scaunul lui, lângă birou.

— Ei?

Locotenentul-major Nicolau își informează șeful asupra interogatoriului luat Elenei Grădișteanu.

— Da, cele două depoziții concordă între ele, constată maiorul. Iată și răspunsul lui Dragomir.

Nicolau parcurse lacom filele conținând interogatoriul lui Dragomir. Dădu din cap afirmativ.

— Și acum, reluă Florescu, spune-mi, cum vezi toată afacerea?

Nicolau se temu să răspundă imediat. Avea în fața lui un experimentat lucrător al miliției judiciare. Florescu își crease faima unui om cu mintea ageră, cu o logică solidă. Nu i-ar fi indiferent dacă i-ar spune cine știe ce lucruri nechibzuite. Pauza nu putea fi însă mult prelungită.

— Să analizăm, tovarășe maior. Avem un număr destul de

mic de personaje. Virgil Dragomir, Elena Grădișteanu, Jean Petrea — victima, Pandele Ailincăi — laborantul — și portarul. Crima a avut loc nu mult înainte de ora șase, când portarul a fost înștiințat de laborant că, intrând în sala laboratorului, l-a găsit mort pe inginerul Petrea. Numai cu câteva minute înainte, Dragomir ieșise din clădirea Institutului. Cine e deci suspect? Cine avea motiv să-l suprime pe Petrea? Între ei exista Elena Grădișteanu. Virgil Dragomir e pătimaș, violent. Celălalt, ușuratic, cinic...

— O crimă pasională, deci, tovarășe locotenent-major? surâse fin maiorul Florescu.

— Înclin să cred că da, spuse evaziv Nicolau.

Zâmbetul maiorului nu-i plăcuse de loc, deoarece surprinsese în el o doză de ironie, care, chiar dacă nu-l privea direct, nu putea să-l lase indiferent.

— Ei bine, reluă Florescu, eu am să încerc să demonstrez că mai există și alte ipoteze.

Locotenentul-major îl privi cu interes, dar și cu neîncredere. Firește, nu e prudent să tragi prea repede concluziile, dar dacă în afară de elementele cunoscute nu mai apare nimic nou, concluzia nu poate fi decât una singură — și pe aceea se aștepta s-o audă din gura șefului său.

— Te rog să mă urmărești. Sunt mai multe ipoteze care trebuie luate în considerare.

Florescu îndoi un deget:

— Primo: când a plecat directorul, Jean Petrea mai era viu. Asasinul, care se afla nu departe de victimă, ascuns sau poate chiar față în față cu ea, a tras un glonte în ceafa lui Petrea în primele minute după plecarea directorului și a zbughit-o pe fereastra deschisă din cabinetul lui Dragomir. Am uitat să-ți spun: pe pervazul acestei ferestre am descoperit urme de pași și niște scame de stofă agățate de o așchie de lemn, iar crengile arbustului din fața ferestrei

erau rupte. Asta înseamnă că asasinul purta un costum cenușiu, de calitate.

— Și cum rămâne cu ușa care dă în cabinetul directorului și pe care noi am găsit-o închisă? Întrebă Nicolau, vădit surescitat de aceste amănunte și convins că îl pune în derută pe maior.

— Nu este exclus ca această ușă să fi rămas deschisă după plecarea lui Dragomir. Și tocmai această împrejurare a dat asasinului ideea de a dispărea pe acolo. Că noi am găsit-o închisă? Dar e foarte simplu. Asasinul, trecând în biroul lui Dragomir și trântind ușa după el, broasca Yale s-a închis automat. Din păcate, n-am descoperit în grădină nicio urmă a aceluia care a sărit pe fereastră. Pașii lui n-au lăsat niciun semn pe pământ, ceea ce e greu de explicat. Va trebui să întreprindem cercetări mai amănunțite pentru a lămuri acest mister.

— Și mobilul crimei?

— Altă problemă de rezolvat, admise maiorul.

Și, îndoindu-și un al doilea deget:

— Ar mai fi o ipoteză. După plecarea directorului, portarul și laborantul l-au asasinat pe inginerul Petrea, după un plan dinainte stabilit și, bineînțeles, cu un anumit mobil. În cazul acesta, portarul n-ar putea fi decât complice, deoarece e greu de crezut că și-ar fi părăsit postul fără a se teme de complicații. Ceva mă face să nu consider serioasă această ipoteză. Mă întreb cu ce scop un portar și un laborant, acesta din urmă fiind și un vechi lucrător al Institutului, să ucidă un inginer, cu care n-au nici în clin nici în mănecă? Totuși, cred că ești de acord cu mine că această ipoteză nu poate fi încă părăsită. Până una-alta, ea e tot atât de legitimă ca cele amintite anterior

— De acord, tovarășe maior. Și acum să cântărim aceste trei ipoteze. Așadar, asasinul ar putea să fie inginerul Dragomir — și ne aflăm, după toate aparențele, în fața unei

crime pasionale. Al doilea: asasinul — necunoscut. Mobilul crimei — necunoscut. Al treilea: asasinul ar putea să fie laborantul, cu un eventual complice, care ar fi portarul. Mobilul crimei — de neînțeles.

— Este un rezumat just, aprobă, îngândurat, maiorul Florescu.

— Trebuie să recunoaștem, însă, spuse Nicolau, că prima ipoteză este cea mai plauzibilă. Sar în ochi și persoana asasinului și mobilul crimei.

Maiorul Florescu îl privi lung pe Nicolau.

— Fie cum zici dumneata. Ar urma să-l reținem pe Dragomir ca suspect de crimă pasională?

Nicolau începu să nu se mai simtă în largul lui. Întrebarea era categorică. I se păru că ea ascunde o capcană pentru el. Oare n-a raționat just? Revizui, în gând, elementele concluziei sale. Da, ipoteza lui e cea bună. Și totuși... dacă... Nu uita că avea în fața lui pe maiorul Florescu. Răspunse evaziv:

— Tovarășe maior, dumneavoastră dispuneți.

Maiorul zâmbi.

— Și acum să analizăm mai de aproape ipoteza dumitale.

Nicolau îl ascultă curios, așteptând să-și vadă combătute argumentele.

— Să zicem, aşadar, că ne aflăm în fața unei crime pasionale. N-ar fi nici prima, nici ultima în istoria criminologiei. Altădată întâmplări dintr-astea umpleau până la dezgust coloanele presei de mare tiraj. Anumite pături de cititori și cititoare se omorau să afle cât mai multe amănunte din viața intimă a eroilor. Și ziarele nu ezitau să dea mână liberă reporterilor care, când nu puteau să afle de la sursă, mai puneau și din capul lor, totul făcut într-un stil senzațional ca să suscite lăcomia avidă de scandal a unei societăți decăzute. Am cunoscut, ce e drept, de departe, dar destul de bine, aceste moravuri. Știu ce urma

mai întotdeauna după descoperirea unei astfel de crime: un proces la Curtea cu juri, dezvăluirile fără perdea ale unor martori din același aluat cu criminalul, pledoariile gras plătite ale unor avocați cu circulație și, bineînțeles, verdictul de achitare a criminalului sau criminalei, care devenea un fel de erou al zilei. Nici nu se putea un îndemn mai direct la crimă!... Și acum, revenind la inginerul Dragomir, stau și mă întreb dacă în zilele noastre un om cult și cu o muncă de mare răspundere în angrenajul nostru social se mai poate lăsa antrenat într-o crimă pasională? Înainte de a avea probe concrete, ne este oare permis în aprecierile noastre să nu ținem seama de personalitatea lui Dragomir? Hotărât, nu mă împac cu o astfel de idee, dar nici n-am dreptul s-o resping categoric. Trebuie să fim însă rezonabili și să plecăm în cercetările noastre și de la ceea ce exprimă omul cercetat de noi, luat în general. E adevărat că aparențele sunt iluzorii și într-un caz și în celălalt și numai faptele pot determina o concluzie valabilă. Dar acele fapte cată să le stabilim fără dubiu. Cred că asta este, în definitiv, treaba noastră...

Nicolau roși. Răspunse totuși dârz:

— Aveți dreptate, tovarășe maior. Îmi permit însă să vă atrag atenția asupra caracterului impulsiv, violent al lui Dragomir.

— La rigoare am putea lua în considerație această împrejurare, dacă Dragomir îl omora pe Petrea chiar în seara întâlnirii, la restaurant. Dar așa... la rece, cum s-ar spune?

— Înlăturați deci ipoteza unei crime pasionale?

— Nu dau la o parte nicio ipoteză. Caut însă să văd în ce măsură o ipoteză, care la prima vedere „sare în ochi”, precum ai remarcat de repetate ori, poate să reziste la o analiză mai amănunțită.

— Nu credeți atunci în vinovăția lui Dragomir? Întrebă

Nicolau, oarecum dezumflat.

— Dragul meu, ți-am mai spus, nu cred nimic, nu resping nimic. Analizez ipotezele și, pe cât e posibil, trag concluzii. Cert este, și acest lucru l-a recunoscut și Dragomir, că în jurul orei când s-a produs crima, el era în laborator, iar la câteva minute după plecarea lui din Institut, laborantul a descoperit cadavrul lui Petrea. De aici se poate deduce că participarea lui Dragomir la crimă nu este exclusă. E posibil chiar ca el însăși să fie făptuitorul. Dar dacă am spus că elementul „pasional” este insuficient susținut, e ca să arăt că suntem obligați să căutăm și alte mobiluri în această crimă.

— Nu văd alte pricini în cazul de față, replică Nicolau. Petrea nu stătea în calea lui Dragomir. Dimpotrivă, Petrea este acela care se simțea, pe cât am aflat, nedreptățit prin venirea lui Dragomir în fruntea laboratorului de electronică. Nu poate fi vorba nici de crimă cu jaf. Cadavrul a fost găsit culcat cu fața în jos. Banii și bijuteriile, inelul șevalieră, butonii de manșetă din aur cu briliante erau asupra lui. Și nici din laborator nu lipsește, pe cât s-a văzut, nimic.

— Tocmai pentru că nu iese în evidență niciun mobil precis al crimei, este de presupus că criminalul sau criminalii au știut în mod suficient de abil să nu dea la iveală scopul urmărit. Asta însă nu înseamnă că nu există o cauză bine ascunsă și deci foarte serioasă.

— Și anume?

— Nu uita, dragă Nicolau, că astăzi fiecare ins se află la adăpost de grija materială a existenței, așa cum am cunoscut-o în vechea orânduire socială. Într-o astfel de perioadă, când se stabilesc relații noi între oameni, se schimbă radical și moravurile lor.

— Vreți să spuneți că acești oameni nu sunt în stare să comită o crimă? Întrebă Nicolau.

— Nu tocmai așa. Vreau să spun că acești oameni sunt

mult mai puțin susceptibili să făptuiască fărădelegi grave. Sunt însă alții, care nu văd cu ochi buni dezvoltarea noastră pe calea socialismului. La aceia trebuie să ne gândim în primul rând.

— Credeți, așadar, că această crimă constituie sau face parte dintr-o acțiune de sabotaj?

— Ți-am mai spus, prietene, eu nu cred nimic, nu resping nimic. Este o ipoteză, o pistă care nu poate fi înlăturată.

— Cu alte cuvinte, Dragomir să fi fost acela care a comis un act de sabotaj? Tocmai el? În situația lui? Cu educația lui socialistă? spuse Nicolau, cu un surâs abia perceptibil.

— Vezi, tocmai de aceea nu trebuie să aruncăm oprobiul asupra unor oameni cu ușurința cu care am călca în picioare o gânghanie, răspunse grav maiorul Florescu.

Nicolau roși. O tăcere apăsătoare se lăsă între ei. Într-un târziu, Florescu deschise dosarul din fața lui.

— Îmi trebuie un băiat isteț, spuse el, scoțând scrisoarea anonimă. Dă-mi pe cineva ca să afle pe autorul acestei hârtiuțe de care ți-am vorbit.

Locotenentul-major nu trebui să reflecteze mult:

— Să-l însărcinăm pe sublocotenentul Oancea. E drept că nu e dintre cei mai vechi la noi, dar e băiat de ispravă. Dacă vă amintiți ne-a ajutat mult în afacerea Saturn. Atunci a și fost decorat.

Maiorul se declară de acord.

— Te rog să-i predai scrisoarea. Dar mai întâi, scoate o fotocopie.

Nicolau porni spre ușă. Făcu câțiva pași și, ca și cum și-ar fi amintit ceva, se întoarse.

— Tovarășe maior, vorbeați de criminal sau de criminali, la plural. Dacă mi-e permis să întreb: pe cine ați avut în vedere?

— Nu știu. Nu mă pot gândi încă la nimeni, sau poate sunt încă obligat să mă gândesc la prea mulți. Așa, de pildă, îmi

zic că, în timp ce Dragomir a ieșit pe poartă, cineva a sărit pe fereastră. Faptul acesta e neîndoielnic. Doar am găsit urme de pași pe pervazul ferestrei. Și scamele acestea de stofă nu sunt nici ele fără temei în această întâmplare.

— Tovarășe maior, permiteți-mi să merg pe urmele acestor scame ca să putem explica cum au ajuns acolo, și de la cine provin.

Maiorul șovăi o clipă, apoi se învoi.

— Perfect. Aștept raportul dumitale.

Obosit de tot ce se întâmplase, inginerul Dragomir numai oaspeți nu și-ar fi dorit în seara aceea. Dar abia își îmbracă pijamaua, că fu nevoit să primească un musafir.

— Îmi cer scuze, tovarășe inginer, spuse locotenentul-major Nicolau cu multă amabilitate, după ce se recomandă. Vă dați seama... este o obligație profesională...

Virgil Dragomir înțelese îndată că prezența în apartamentul lui a unui reprezentant al miliției judiciare, la o oră atât de târzie și atât de curând după interogatoriul ce i se luase, nu prevestește nimic bun.

— Vă stau la dispoziție, răspunse el, căutând să-și păstreze calmul.

— Îmi permiteți o întrebare, tovarășe inginer: astăzi după-amiază, în jurul orei șase, când vă aflați la Institut, ce costum ați purtat?

Virgil Dragomir tresări.

— Mă rog, dacă interesează atât de mult costumul pe care îl purtam, poftiți, este acesta.

Pe spătarul unui scaun erau pantalonii, iar pe alt scaun haina.

Era un costum cenușiu, din stofă de calitate.

Ofițerul cercetă de aproape pantalonii de pe scaun, cu o licărire ascunsă în ochi, care nu scăpă inginerului. Dragomir era prea uluit că hainele lui pot interesa într-atât miliția,

încât să trimită special un ofițer pentru identificarea lor. Era atent la ceea ce făcea ofițerul și aștepta nerăbdător explicațiile lui.

— Este un costum nou sau vechi, tovarășe inginer?

— Astăzi l-am îmbrăcat a doua oară.

Nicolau examinează cu o lupă dunga pantalonilor, nu fără a arunca gazdei, din când în când, câte o privire pe furiș ca să surprindă felul cum reacționa în fața acestor cercetări, desigur neașteptate pentru el. Își plimbă ușor mâna pe stofa moale. În dreptul genunchiului stâng descoperi o mică rosătură care abia se vedea. Inima începu să-i bată cu putere. Era tocmai ceea ce căuta și ceea ce se aștepta să găsească. Scoase din buzunar o cutiuță rotundă; acolo se aflau scamele culese de maiorul Florescu, altfel vorbind, dovada, după el, că asasinatul de la Institut a încetat să mai fie o afacere misterioasă. Apucă scamele ca pe o priză de tutun și le potrivi pe rosătură. Culoarea era identică. Nu mai încăpea nicio îndoială: firișoarele subțiri fuseseră rupte din pantalonii purtați de inginer. Avea așadar în mâna lui piesa zdrobitoare pentru declanșarea acuzației de care el personal nu se îndoiește niciun moment. Își măsură partenerul cu o privire tăioasă și întrebă cu tonul cel mai sigur din lume, ca și cum întrebarea lui privea un obiect precis, la care răspunsul nu putea să fie decât într-un singur fel:

— Domnule inginer (acum începuse să-i spună „domnule”), azi după-amiază ați sărit în curte prin fereastra biroului dumneavoastră. Mi-aș permite să vă întreb: cu ce scop ați făcut aceasta?

Dragomir păli. Răspunse însă dârz:

— Dar nici prin gând nu mi-a trecut să sar pe fereastră!

— Atunci cu ce scop v-ați proptit genunchiul pe pervazul ferestrei?

Îi arată pantalonul, ca să nu fie niciun dubiu în privința

întrebării.

Dragomir nu mai era stăpân pe glasul lui. Vocea îi tremură. Era vădit că trecea printr-un moment penibil.

— A, da! se forță el să zâmbească. Îmi aduc aminte... S-au stricat jaluzelele. Da, da... s-au stricat... Și m-am urcat să le repar. Ceva care se poate întâmpla oricui.

— Firește, admise cu oarecare bunăvoință milițianul — dar reveni repede la alt ton. Așadar, v-ați urcat să le reparați... repetă de data aceasta cu vădită neîncredere. Bine, tovarășe inginer, vă mulțumesc. Asta am vrut să știu. Încă o dată, vă rog să mă scuzați că v-am deranjat la o oră atât de înaintată.

Locotenentul-major Nicolau îl mai găsi pe maiorul Florescu în biroul lui.

— Totul este așa cum am presupus, raportă el triumfător.

Mayorul se întrerupse din lucru, cu o privire întrebătoare.

Nicolau depuse cutiuța cu scame pe biroul lui.

— Scamele sunt de la „costumul cenușiu din stofă de calitate”, cum ați consemnat dumneavoastră din capul locului, iar costumul cu pricina este al inginerului Dragomir. Le-am găsit lipsă pe o suprafață de circa jumătate centimetru pătrat, la genunchiul stâng.

— Deci, înainte de a veni la mine și-a schimbat costumul, spuse gânditor maiorul. Dar cum ți-a venit să te duci de-a dreptul la el?

— Voiam să verific dacă Dragomir a ieșit într-adevăr pe poarta instituției, surâse, plin de sine, Nicolau.

— Așadar?

— Așadar, e foarte simplu: după ce a săvârșit crima, inginerul Dragomir a sărit pe fereastră! Dovada? Scamele!

Mayorul tăcu o bucată de vreme.

— Și... cum explică Dragomir toate acestea?

— Într-un mod foarte naiv, tovarășe maior. Zice că s-a urcat, chipurile, să-și repare... jaluzelele! Ca și cum asta

este treaba unui coșcogea director de Institut, ca și cum Institutul n-ar avea un intendent.

Florescu tăcu și de astă dată.

Telefonul suna mereu în gol, ceea ce o făcu pe Elena să conchidă că Virgil nu este acasă. Se pregăti să se culce. Stinse lumina. Se întinse pe studio și, doborâtă de oboseală, închise ochii, încercând să doarmă. Dar somnul nu voia să vină. I se perindau prin minte, ca pe un ecran, toate întâmplările din seara aceea. Nu intuia destul de limpede ce s-a întâmplat, dar avea sentimentul cert că Virgil era în primejdie. „Dar ce s-a întâmplat?” se întreba mereu. „Să fie cu adevărat vinovat de această nenorocire? Nu!” Nu-i venea să creadă. Virgil n-a putut să facă una ca asta! E violent, e pătimaș, dar nu-i în stare să ia viața altui om. De undeva însă, din întunericul odăii, un spiriduș al îndoiiții îi sfredelea creierul: „Dar dacă totuși?... Îl cunoști oare atât de bine, ca să pui mâna-n foc pentru nevinovăția lui?...”

Și somnul nu mai venea. Simțea că se înăbușe. Sări din pat, aprinse lumina și formă încă o dată numărul de telefon al lui Virgil. Trebuia să afle adevărul. Și asta imediat! De la prima întrebare! De la primul cuvânt!

La capătul celălalt al firului, recunoscuse glasul lui.

— Ai fost și tu „acolo”? întrebă ea, stăpânită de spaimă, bănuind răspunsul afirmativ.

— Am fost.

— Dar n-ai nicio vină, nu-i așa? șopti ea.

O tăcere încărcată de semnificații apăsătoare se scurse încet pe fir. Ar fi dat orice să-l audă strigând în aparat, cu violența lui dintotdeauna: „Nu, nu-i adevărat! N-am niciun amestec! Niciun amestec!” întrebă încă o dată, terorizată de tăcerea lui inexplicabilă:

— Spune-mi, Virgil, nu-i așa că n-ai nicio vină?

— Da, draga mea, n-am nicio vină. Fii liniștită, răspunse în sfârșit, cu o voce stinsă, obosită, care nu era a lui. Ne vedem mâine...

Elena răsuflă ușurată.

— Bine! Pe mâine!

Puse receptorul în furcă și își apăsă tâmpilele cu degetele încă tremurânde. Cât de puțin îi trebuie uneori omului pentru a-și regăsi liniștea! Aprinse lampa de pe noptieră și se apucă să citească.

Și înainte ca ochii să deslușească primele rânduri, simți că-i dispărea senzația nesuferită de moleșală și spaimă prin care trecuse după interogatoriul de la miliție.

Din paginile cărții o privea Virgil.

IV

Librăria Academiei nr. 1 se deschisese de o jumătate de oră. La standuri începură să se ivească primii clienți, curioși să ia cunoștință de ultimele apariții, să ceară o informație, să răsfoiască o carte sau alta. Două vânzătoare, din care una mai tinerică, îmbrăcată într-o rochie subțire, înflorată, aranjau standul din fața librăriei tăifăsuind în timp ce alegeau titlurile care trebuiau puse la vedere. Cea mai în vârstă povestea ce visase noaptea. Tânăra o asculta atentă, dar zâmbea din când în când, privindu-și tovarășa cu un vădit aer de superioritate.

— Ei, tovarășă Petrescu, cum mai poți crede în visuri, astăzi când știm bine ce sunt visurile?

Ioana Petrescu deveni serioasă. Răspunse cam înțepată:

— Așa sunteți voi, ăștia tineri. Nu mai credeți în nimic. Eu una pot să-ți spun, fetițo, că tot ce visează omul se îndeplinește. Așa, țiiu minte, că odată maică-mea, Dumnezeu s-o ierte, m-a visat pe mine cu o carte în mână...

— Pesemne că de aici ți se trage că te-ai făcut vânzătoare de librărie, râse fata.

Ioana Petrescu voi să-i răspundă, dar nu mai avu timp. De standul ei se apropiase un bărbat tânăr, corect îmbrăcat, cu o cămașă sclipitor de albă. Bărbatul începu să răsfoiască o carte voluminoasă. Era limpede că de față cu clientul o asemenea discuție nu mai putea continua. După o clipă se apropie de stand un alt cumpărător. Acesta se uită surprins la primul și veni cu mâna întinsă la el.

— Ce faci, Mărginene?

Celălalt fu și el bucuros de întâlnire. Se vedea că erau doi prieteni buni și că nu se văzuseră de multă vreme.

— Tot la Institutul de Astrofizică? întrebă Mărgineanu.

— Tot. Dar tu? Tot la Cercetări speciale?
— Tot acolo.
— Nu mă plâng de loc de munca noastră, dar îmi închipui că și la voi trebuie să fie o activitate interesantă, Ce cercetări mai faceți?

Ochii lui Mărgineanu se întunecară.

— Acum avem una urâtă de tot. O crimă!

— O crimă? repetă uluit Bucur.

Ioana Petrescu, care ascultase fără să vrea discuția lor, deveni atentă, așteptând continuarea. Crimele o pasionau ca și visele, poate chiar mai mult.

— Da, o crimă, vorbi iar Mărgineanu. Închipuiește-ți ce întâmplare stupidă: inginerul Jean Petrea a fost asasinat în laborator, ieri la șase după-amiază.

— Cum așa? făcu Bucur. Cine l-a asasinat?

Mărgineanu ridică din umeri:

— La ora asta e greu de spus. Din păcate, singurul om care a fost văzut ieșind de la locul crimei, cam în jurul acelei ore, a fost Dragomir.

Ioana Petrescu tresări.

— Mă iertați că mă amestec în discuția dumneavoastră, spuse ea cu o voce care trăda o emoție neașteptată. Nu cumva este vorba de inginerul Virgil Dragomir?

Cei doi se priviră cu nedumerire. Mărgineanu confirmă. Femeia clătină din cap ca să sublinieze cât de mult o afecta faptul petrecut la I.C.S.S. Și, adresându-se mai mult lui Mărgineanu:

— Ieri, la ora șase după-amiaza ați spus?

Mărgineanu răspunse vag, nemulțumit de indiscreția vânzătoarei.

— Curios! făcu ea, fără să ia în seamă răceala lui. Cine a putut să-l vadă la locul crimei la ora aceea? Vă spun eu că nu se poate! I s-o fi părut...

Pe Mărgineanu îl sâcăia amestecul nepoftit al vânzătoarei

într-o conversație pe care era mai bine dacă n-ar fi ascultat-o și o ureche străină.

— Și de ce, mă rog, nu putea fi acolo? Întrebă totuși neprietenos, hotărât s-o pună la punct și s-o învețe minte să nu se mai bage unde nu-i fierbe oala.

Ioana Petrescu se aprinse.

— Pentru că un om nu poate fi în două locuri diferite, în același timp.

— Adică? o iscodi Bucur pe care chestiunea începea să-l pasioneze.

— Adică... cum vine asta? se grăbi să repete întrebarea și Mărgineanu.

— Păi, cum să vină? sări vânzătoarea. Foarte simplu! Inginerul Dragomir e clientul meu. Ieri a venit la librăria noastră cam în jurul lui cinci și jumătate. A fost și la standul meu, a răsfoit o carte și a plecat la șase și jumătate.

— Ei, asta-i! izbucni Mărgineanu, neîncrezător. A fost inginerul Dragomir aici între orele cinci și jumătate și șase și jumătate?

O privea fix în ochi pe vânzătoare și aștepta nerăbdător răspunsul ei. Inginerul Bucur urmărea cu curiozitate această mică înfruntare...

— Așa cum vă spun, stăruie Ioana Petrescu, apăsător.

Glasul ei trăda o ușoară supărare. Ia te uită! Domnii ăștia cutează să pună la îndoială spusele ei. Dar e sigură, nu se înșală. Dragomir a fost ieri la librăria lor. Ea însăși a stat de vorbă cu el.

— E cu neputință! exclamă tulburat Mărgineanu. Zici că a cercetat o carte. Îți aduci aminte care?

Vânzătoarea scoase un volum gros, legat în pânză cenușie, cu titlul auriu. Cei doi cercetători științifici citiră dintr-o dată: „Referatele Congresului internațional de cercetări nucleare”.

— A și reținut-o, spuse triumfător Ioana Petrescu.

Mărgineanu tăcu, stupefiat

— Dumneata ai fost tot timpul aici, ieri? o întrebă într-un târziu, parcă tot neîncrezător.

Vânzătoarea se simți jignită.

— Poate credeți că am visat, tovarășe?

Colega ei, fata cea tânără, zâmbi.

— Uite ce este, se adresa Mărgineanu din nou vânzătoarei. Dacă ești atât de sigură că inginerul Dragomir a fost ieri aici și dacă îți aduci bine aminte că asta s-a petrecut între cinci și jumătate și șase și jumătate, ar fi nimerit să spui asta la miliție. Ai face un act de omenie.

Mărgineanu îl luă de braț pe Bucur. Era timpul să plece.

— Ai să te duci, nu-i așa? o mai întrebă pe vânzătoare.

— Sigur că am să mă duc, îl încredință aceasta, mândră că-i revine să joace un rol atât de important.

După câțiva pași, Mărgineanu se întoarse.

— Și cartea! țină să-i atragă atenția, în ultimul moment. Păstrează-o ca ochii din cap. Acum are o mare valoare. E o viață de om la mijloc. Cartea pe care a ținut-o în mână Virgil Dragomir poate fi hotărâtoare pentru soarta lui!

După ce se despărți de Bucur, inginerul Mărgineanu porni în susul bulevardului. Era tânăr, abia împlinise treizeci și cinci de ani. Pășea încet, puțin adus din spate, parcă l-ar fi apăsât o povară grea. Se gândea la sfârșitul lui Petrea. Mai mult îl tulburaseră bănuielele șoptite ici-colo și care, dacă ar fi adevărate, ar arunca o pată de umbră asupra întregului Institut. Spusele femeii de la librărie mai stăruiau în urechile lui. Îi venea greu să pună ordine în aceste gânduri. Din capul locului nu se împăcase cu ideea că Virgil, prieten de joacă din copilărie, coleg de școală și la politehnică, tovarăș de cameră la căminul studenților, ar putea să stea sub bănuiala că a omorât un om. Nu, Virgil Dragomir nu poate fi un asasin! Ascensiunea lui ca om de știință nu poate fi întreruptă, frântă de o întâmplare stupidă. Își

aminti de anii copilăriei — și revăzu casa părintească a lui Virgil, gârla pe jumătate secată vara de arșiță, strecurându-se pe lângă grădina în care alerga și zburda luându-se la întrecere cu ciripitul păsărilor, cu zumzetul bondarilor, cu zborul șăgalnic al fluturilor.

Câte ceasuri fericite a petrecut acolo, în copilărie, în tovărășia lui Virgil! Are să uite vreodată întrecerile dintre el și Virgil? Vaporașele de hârtie și mai apoi de lemn lansate pe apele zglobii ale gârlei? Dar pe tatăl, lui Virgil, bătrânul și sfătosul nea Costache, care nu mai prididea să le spună câte povești adunase în viața lui? În tinerețe, nea Costache fusese mecanic de avioane și lucrase multă vreme la un aerodrom militar, până când explozia unui motor l-a ciuntit de o mână. Nu mai era bun pentru aerodrom. S-a așezat la țară, într-o casă de margine, în coasta unui deal, drămuindu-și viața cu mare caznă, pe măsura unei pensioare — nici să mori, nici să trăiești din ea... Pe Virgil nenorocirea lui taică-său l-a impresionat peste măsură. Peste această durere se adăugase și faptul că a trebuit să se despartă de atelierele hangarului, unde se strecura adesea ca să privească la munca mecanicilor. Aici țesuse primele sale visuri și fără îndoială că atunci s-a născut în el dorința de a se face inginer. Îi spusese odată că atunci când va fi inginer va inventa ceva menit să împiedice exploziile de motor, ca să nu se mai poată întâmpla nenorociri dintre acelea care l-au schilodit pe tatăl său.

La școală învăța cu sârguință; era primul la matematică, la geometrie. Și dacă el, Mărgineanu, a urmat ingineria, aceasta i se datorește numai lui Virgil. El l-a antrenat în lumea cifrelor, cu el a învățat matematicile, el i-a deschis gustul pentru această știință a cărei poezie nu o poți pătrunde dacă nu ajungi s-o iubești cu adevărat. Mărgineanu avea o fire înclinată spre visare, o energie care se cheltuiuse multă vreme în reverii inutile. Tenacitatea lui

Virgil l-a făcut să-și schimbe firea și să-i urmeze exemplul, să se țină în pas cu el. Pentru asta îi datora recunoștință, așa cum o merită un frate mai mare care te-a ținut în brațe și a trudit pentru tine să te scoată la liman. Îl iubea și-l stima în același timp. Anii de studiu au fost pentru amândoi o experiență amară. Trăiau din meditații, fiindcă de acasă nu li se putea trimite nimic. După aceea a venit războiul, cu lipsuri și mai mari, la care se adăugau primejdii la tot pasul: bombardamentele aeriene, bolile, riscul de a fi trimiși pe front, deși erau încă cruzi și abia își luaseră bacalaureatul...

Într-o zi, soarele a răsărit pe cer mai frumos ca oricând. Era ziua Eliberării. Frați nedespărțiți, s-au înrolat amândoi în armată, și au luat parte la campania de izgonire a cotropitorului fascist. După război s-au înscris la politehnică. În țară se pregăteau prefaceri mari. Se vesteau rânduielile noi. Nu puteau să rămână deoparte.

Încă de pe băncile facultății, Virgil se remarcase pentru râvna cu care se devotase științei. Noile probleme îl captivau și-i deschideau perspective la care altădată n-ar fi îndrăznit să viseze. Și iată că nici nu împlinise treizeci de ani și fu numit director al Institutului de cercetări științifice speciale, post deținut până atunci de profesorul Papavlasiu, pseudosavant, închistat în formule vechi și pe deasupra un adversar al oricărei înnoiri. Și, gândindu-se la locul de răspundere încredințat acestui umil băiat de mecanic, Mărgineanu își aminti de recenta lectură a biografiei lui Einstein. Ceea ce îl izbise la lectura acestei biografii a fost ingratitudinea societății față de această uriașă figură a științei universale. Deși teoriile marelui om de știință revoluționaseră legile fizicii și el ajunsese o personalitate consacrată în acest domeniu, a trebuit totuși să se mulțumească cu un modest post de inginer de gradul trei la un birou de invenții, multă vreme nefiindu-i îngăduit accesul la o catedră universitară. Ce repede a găsit Virgil în

schimb locul către care îl îndreptăteau cunoștințele și capacitatea lui!

Virgil păși curajos la reorganizarea muncii în Institut, la înprospătarea cadrelor cu elemente noi, dornice de muncă. În felul acesta a ajuns și Mărgineanu la Institut, unde i se încredința conducerea unei secții. Cât privește pe Virgil, el se consacraseră secției electronice. Și nu întâmplător începu el aici unele cercetări de mare anvergură, despre care nu obișnuia să vorbească nimănui, dar despre care se știa că au în vedere o realizare cu totul excepțională. Pe inginerul Jean Petrea îl menținea în cadrul secției electronice, deoarece era cunoscut ca un bun specialist, muncitor și conștiincios, cu toate că viața lui particulară proiecta asupra lui o lumină mai puțin favorabilă.

Mărgineanu se gândea cu părere de rău că în ultimii ani prietenia lui cu Virgil s-a cam destrămat și, negăsind altă explicație, puneă aceasta pe seama faptului că se însurase; avea și doi copii — pe când Virgil tot burlac a rămas. Poate că era și vina lui Virgil, se lăsase prins cu totul de lucrările sale, care, pe măsură ce înaintau, îl copleșeau. Până și nopțile și le petrecea, de multe ori, în incinta laboratorului, astfel că-i rămânea prea puțin timp pentru prieteni. Își urmărea cu încăpățănare cercetările, trecând curajos peste eșecuri, reluând iar și iar, neobosit, aceeași experiență, refuzând s-o abandoneze până nu-i exploata toate variantele. Contrar firii sale, se înconjurase de un mister de nepătruns. Nimeni n-a putut să-și arunce ochii în câmpul lucrărilor sale și poate de aceea nu știa nimeni natura acestora, în afară, bineînțeles, de forurile superioare. Toate acestea făceau ca relațiile dintre cei doi prieteni să nu mai fie cele de altădată. Dar Mărgineanu știa, simțea că Virgil îi păstrează aceeași dragoste.

Unica distracție pe care și-o permitea tânărul savant rămăsese sportul. Era ceea ce se cheamă un polisportiv, cu

un corp bine proporționat și cu mușchi de oțel. Când mergea, călca cu pași elastici, cu mișcări suple, trădând forță și sănătate.

E de mirare că Elena Grădișteanu se îndrăgostise de el? Virgil îi răspunse în curând cu aceleași sentimente. În contactul zilnic cu această fată fermecătoare, blândă, plină de sensibilitate, Virgil se lăsă cucerit de vraja ei. O iubea cu aceeași pasiune cu care își iubea munca, cu sentimentul unei totale dăruiri. Mărgineanu se întreba dacă nu cumva obraznicia inginerului Petrea l-a scos din sărite. O vorbă spusă în doi peri, o aluzie răutăcioasă, era de ajuns să-l aprindă pe Virgil. Dar de aici și până a-l ucide...

Până adineauri, toate aparențele pledau împotriva lui Virgil. Acum însă, de când a stat de vorbă cu vânzătoarea de la librărie, are senzația unei eliberări. Spusele acelei femei pot constitui un alibi puternic și salvator. Dar dacă ea nu se va duce să-și facă depoziția la miliție? Se hotărî brusc să se întoarcă la librărie. Datoria lui era să insiste pe lângă vânzătoare, s-o convingă să se ducă repede, cât mai repede, să depună în favoarea lui Virgil.

Depoziția loanei Petrescu a produs senzație la miliția judiciară.

— Sunteți sigură că inginerul Virgil Dragomir a fost la librăria dumneavoastră între orele cinci și jumătate și șase și jumătate? Întrebă ofițerul pentru a treia oară.

Martora confirmă din nou, cu o convingere de nezdruccinat. Da, l-a văzut, a stat de vorbă cu el. Iar la o altă întrebare:

— Bineînțeles că n-am stat tot timpul cu ochii pe dumnealui. Am avut și alți clienți; de două sau de trei ori am fost la depozitul din curtea librăriei. Ceea ce știu însă și pot să jur e că inginerul Dragomir a venit la noi la ora cinci și jumătate și a plecat la șase și jumătate. Acesta e adevărul!

Cum de reținuse exact ora venirii și a plecării? Foarte simplu. Dragomir venise cam la jumătate de oră după deschidere, iar la plecarea lui ea își controlase ceasul, cu nerăbdarea celui care are bilet la un spectacol de seară.

Dacă-l cunoștea dinainte pe Dragomir? Desigur. Numai în calitate de client al librăriei. Era un vechi și bun client. Reținea foarte multe cărți și, de câteva ori, la cererea lui, i le-a trimis la Institut. Venea destul de des la standul ei. Întârzia mult timp, răsfoind cărțile nou apărute. Nu cumva cartea cu referatele Congresului de cercetări nucleare fusese răsfoită de Dragomir, nu ieri, ci mai de mult? Exclus! asigură Ioana Petrescu. Mai întâi că ea nu are niciun interes să-i inducă în eroare pe cercetători. Al doilea: cartea sosise chiar ieri după-amiază, iar inginerul Dragomir fusese primul care o remarcase și o frunzărise.

...Într-adevăr, pe filele cărții răsfoite de Dragomir s-au găsit amprentele lui digitale. Analiza dactiloscopică a arătat fără dubiu acest lucru. Totuși, în ciuda acestui fapt, ce s-o fi petrecând în capul lui? Dragomir nu voia să recunoască în ruptul capului că ieri, la ora crimei, fusese la librărie.

Mărturisirea vânzătoarei de la librărie îl tulbură pe locotenentul-major Nicolau. Cu acest alibi întregul eșafodaj clădit de el se năruia ca un castel din cărți de joc. Logica lui, care mersese repede și victorios înainte, primise un afront penibil. Se gândea tocmai dacă n-ar fi cazul ca această Ioana Petrescu să fie cercetată mai de aproape ca să se vadă dacă nu cumva fusese pusă să încurce cercetările. Verificarea momentului când sosise cartea la librărie, arătase însă că depozitia ei nu era falsă.

Maiorul Florescu citi pe fața lui Nicolau dezamăgirea.

— Cum stăm cu vinovăția lui Dragomir? îl întreabă el șăgalnic.

Mușchii de pe fața lui Nicolau tresăriră de câteva ori.

— Vinovăția lui nu poate fi cu totul exclusă.

— Dar alibiul?

— Ce alibi? Doar a fost văzut la locul crimei! El însuși a recunoscut. Cât despre faptul că a fost văzut și la librărie, unde amprentele de pe carte s-au dovedit totuși a fi ale lui, el tăgăduiește. Vi se pare chiar atât de clar, tovarășe maior?

— Nu știu cât este de clar sau de neclar. Te rog să-mi spui de ce ar refuza asasinul un alibi atât de precis și convingător, pe care noi i-l oferim pe tavă?

Lui Nicolau îi venea greu să găsească un răspuns la această întrebare. Spre norocul lui, nici n-a mai fost nevoie. Dialogul a fost întrerupt de țârâitul telefonului. De la celălalt capăt al firului, căpitanul Platon raporta maiorului Florescu un fapt nou în legătură cu afacerea Jean Petrea. Căpitanul primise prin telefon o comunicare ciudată: portarul Institutului de astrofizică, aflând de la inginerul Bucur cele întâmplate la Institutul de cercetări științifice speciale, declarase că ieri, între orele cinci și jumătate și șase și jumătate, l-a văzut pe inginerul Dragomir pe terasa restaurantului din fața Institutului de astrofizică. În jurul orei șase, ieșind în stradă, portarul îl salutase, iar inginerul răspunsese, făcându-i un semn prietenesc cu mâna.

Maiorul Florescu ascultă uluit. De la librărie la Institutul de astrofizică să tot fie o distanță de circa cincizeci de metri.

Puse receptorul în furcă și spuse gânditor:

— Poftim! Încă un alibi!

Interogat în legătură cu acest nou alibi, inginerul Dragomir refuză cu aceeași încăpățănare să-l recunoască. Nu! În ziua aceea n-a fost la restaurantul din fața Institutului de astrofizică și nici nu l-a văzut pe portar.

„Dar ce fel de om este acest Dragomir?” se frământă maiorul Florescu. „E nemaipomenit! Trei alibiuri, toate trei verificate, deci neîndoielnice, îi stau la dispoziție și uite că alege versiunea cea mai puțin favorabilă pentru el, potrivit

căreia cu zece minute înaintea descoperirii crimei plecase din laborator. De ce respinge omul acesta alibiurile care îl situează la o distanță apreciabilă de locul crimei și care i-ar înlesni să se disculpe de orice bănuială?”

— Tovarășe Dragomir, insistă maiorul contrariat, ar trebui să vă dați seama că prin atitudinea adoptată îngreunați mersul cercetărilor.

Dragomir se posomori.

— Tovarășe maior, oricât vi s-ar părea de ciudat, nu pot să accept decât versiunea cea mai compromițătoare. O accept, deoarece corespunde situației reale. Într-adevăr, la ora șase fără zece minute am părăsit instituția. Dar să admitem că prin nu știu ce miracol aș fi căpătat darul ubicuității și că în același timp aș fi putut să fiu prezent în mai multe locuri deodată. Să zicem, mă iertați că merg până la absurd, să zicem că m-am putut găsi într-un același moment și în Patagonia, și dacă vreți și în Madagascar. Ar putea oare aceasta să aducă vreo ușurare în situația mea, de vreme ce una din cele trei încarnări concomitente ale mele a fost văzută în mod categoric la locul crimei?

— Totuși, ar trebui să existe o explicație pentru asemenea minuni?

— Minunile explicate nu mai sunt minuni.

„Ciudat om!” se gândi maiorul Florescu. Și se hotărî să-l viziteze pe directorul serviciului de cadre al Academiei. Avu cu el o consfătuire amicală.

— Tovarășe maior, spuse în încheiere directorul cadrelor, sunt îndreptățit să vă afirm că inginerul Virgil Dragomir este un om integru. Îl cunosc bine și sunt convins că niciodată nu va contraveni legilor țării și nu se va sustrage de la urmările lor. Garantez pentru comportarea lui civică. Vă asigur că atunci când în interesul cercetărilor dezvăluirea așa-zisei ubicuități a lui va fi absolut necesară, inginerul Dragomir nu va tăcea.

— Vă mulțumesc pentru lămuririle date, răspunse maiorul Florescu, cu un zâmbet care ascundea mai mult decât spuneau aceste cuvinte formale.

Apoi, ridicându-se de pe scaun, adăugă:

— Cred că în cercetarea crimei din strada Atomului nu ubicuitatea lui Dragomir este problema cea mai spinoasă...

V

Vestea asasinării inginerului Petrea se răspândi printre colaboratorii Institutului de cercetări științifice speciale cu iuțeala cu care se răspândesc de obicei veștile proaste. A doua zi dimineață, cu mult înainte de începerea programului de lucru, pâlcuri-pâlcuri de oameni, tineri și mai vârstnici, stăteau în fața porții încuiate a laboratorului de electronică, discutând cu aprindere. În acest colectiv mare, unde lucrau savanți cu nume de circulație mondială, vestea unui asasinat în chiar incinta Institutului căzuse ca o lovitură de trăsnet. Nimeni nu știa nimic precis și tocmai de aceea presupunerile cele mai fanteziste prindeau aripi, circulând din gură în gură.

— E nemaipomenit! Să fie omorât așa din senin! Dar cine îi purta sâmbetele! se frământa Eufrosina Dacu, șefa secției de chimia substanțelor plastice, o femeie între două vârste.

— Pun rămășag că nici nu e vorba de asasinat, își dădu cu părerea adjuncta ei, inginera Sidonia Bunceanu.

— Cum asta? A fost găsit împușcat.

— Eu cred că inginerul Petrea s-a sinucis.

— De ce?

— Asta nu mai știu.

Tânărul inginer Victor Rodan prinse din zbor conversația celor două femei.

— Cum vine asta, tovarășe? S-a sinucis, trăgându-și un glonte drept în ceafă? interveni el, surâzând.

— Și n-ai mai auzit de sinucideri și mai extravagante?

răspunse, înțepată, Sidonia Bunceanu.

Ipoteza unei sinucideri începuse să prindă rădăcini și să găsească diferiți comentatori, când sosi inginerul Aurel Marcan, care locuia în același bloc cu Elena Grădișteanu. El povesti că în seara trecută stătea în balcon, fumându-și țigara, când în fața blocului se opri o mașină, din care a coborât un milițian. Fusesse intrigat de apariția milițianului, dar și mai mare i-a fost mirarea, văzând că milițianul pleacă însoțit de Elena Grădișteanu. Dimineața, întâlnind pe palierul etajului pe mama Elenei, a aflat de la ea că inginerul Petrea fusese găsit împușcat, iar Elena invitată la miliție să dea unele informații. Mai află că fusese interogată și inginerul Virgil Dragomir. Bătrâna era foarte necăjită, deoarece crima fusese descoperită imediat după plecarea lui Dragomir din laborator.

— Și asta să însemne că Dragomir este asasinul? întrebă indignată Sidonia Bunceanu.

— Nu uita, tovarășă Bunceanu, că raporturile între Dragomir și Petrea erau foarte încordate, observă cu un ton de îngrijorare inginerul Marcan.

— Adică, cum s-ar zice, o crimă pasională. Cu diferența că de data aceasta maurul și-a omorât rivalul, în loc s-o sugrume pe Desdemona, conchise Victor Rodan, cu intenția de a plasa o vorbă de spirit.

O tăcere adâncă, apăsătoare, se lăsă între ei. Ideea că inginerul Dragomir ar putea să fie asasinul lui Petrea îi copleșea pe toți, dându-le acel sentiment de consternare pe care-l simți în fața ireparabilului. Pe fețele tuturor se citea îndurerarea, uimirea. Într-un târziu, conferențiarul universitar Albuleanu rupse tăcerea, izbucnind:

— Și dumneata, tovarășe Marcan, crezi că Dragomir a săvârșit omorul?

— Dacă Elena Grădișteanu n-ar fi fost chemată la interogator, aș fi zis că Dragomir a fost citat ca un simplu

informator, ca unul care în jurul orei crimei se aflase în laborator. Dar așa, mă tem că...

— E o infamie să se gândească măcar cineva la o asemenea posibilitate! Dragomir nu e omul care să-și lichideze conflictele sentimentale cu un foc de revolver! se indignă Albulescu.

— Și eu sunt de aceeași părere, întări Sidonia Bunceanu. Îl cunosc pe Dragomir de când era student.

— Tovarășă Bunceanu, să nu pui mâna în foc pentru nimeni. Sufletul omenesc e complex, plin de necunoscute. Într-un moment de exaltare Dragomir a putut să-și piardă controlul și să comită un act antisocial, replică Marcan.

— Asta-i bună! exclamă Sidonia Bunceanu. Acum mi-l scoți și nebun! Nu, domnule, Dragomir nu e nebun, e un om foarte echilibrat, un om minunat. Aș vrea să am și eu un fecior ca el. Îi știu obârșia, îi cunosc trecutul, am urmărit toată munca lui. Unul ca el nu-și pierde cumpătul!

În clipa aceea sosi și Elena Grădișteanu. Continuarea discuției ar fi fost cu totul deplasată.

VI

Primind însărcinarea de a cerceta proveniența scrisorii anonime, fața locotenentului Oancea îmbracă o expresie de nemulțumire, de dezamăgire. Cunoștea în amănunțime întreaga afacere a asasinatului din strada Atomului și mai mult visa decât nădăjduia să fie și el antrenat în cercetări. Ar fi dorit din toată inima să se consacre dezlegării acestei probleme atât de încâlcite, și de aceea urmărea atent desfășurarea anchetei. Îndrăznise chiar să formuleze unele idei proprii, dar numai pentru sine. Ca Prâslea al biroului de cercetări judiciare, nu putea să se amestece, neîntrebat, în treburi care nu-l priveau.

Și iată că i s-a dat și lui o însărcinare, o firimitură căzută de la un ospăț îmbelșugat. O nimica toată: să se ducă la biroul locotenentului Melinescu și să cerceteze împreună cu acesta cui aparține mașina la care fusese bătută scrisoarea anonimă primită de Dragomir.

Dezamăgit, luă scrisoarea anonimă și porni spre ascensor.

— Etajul nouă, mormăi către liftier.

Acesta, văzându-l indispus, îl întrebă::

— Dar ce aveți, tovarășe sublocotenent? Sunteți bolnav?

— Eu, bolnav? Niciodată n-am fost mai sănătos!

Și, deodată, un zâmbet începu să-i joace în ochi și pe buze. N-are să-și facă sânge rău numai pentru atâta! E încă tânăr. Va veni și pentru el „cazul cel mare”...

Înviorat, intră plin de voie bună în biroul locotenentului Melinescu. Acesta lipsind, se adresa secretarei:

— Tovarășă Viorica, vă rog să vedeți la ce fel de mașină a fost bătută această scrisoare. Adăugă: e o anonimă, în

legătură cu crima din strada Atomului. Sarcină urgentă!

— Regret, dar trebuie să așteptați până se va întoarce tovarășul locotenent Melinescu. Sau, dacă vreți, lăsați scrisoarea. O să vă comunicăm rezultatul.

Oancea lăasă scrisoarea și coborî sprinten scările. Mai avea o serie de treburi urgente, așa că fu chiar mulțumit că nu trebuia să asiste la cercetarea migăloasă a fișelor de dactilografie. La naiba! Ceva mai interesant nu se găsește pentru el? Peste o oră, două i se va comunica răspunsul și el îl va transmite mai departe: scrisoarea a fost bătută la mașina marca cutare, cu autorizația numărul... Proprietarul este cutărică, din strada cutare, numărul cutare. Felicitările mele, tovarășe sublocotenent Oancea! Ai fost foarte perspicace și... operativ! Asta va fi totul...

În biroul în care lucra, se cufundă din nou în redactarea unui raport. Cercetase în ziua aceea niște nereguli săvârșite la un restaurant. Dar nu ajunsese să-și termine raportul, că telefonul sună nervos.

— Alo, aici Viorica. Tovarășe sublocotenent Oancea, mașina la care a fost bătută scrisoarea nu este înregistrată la noi. Tovarășul locotenent Melinescu vă roagă să veniți sus.

Oancea sări ca ars:

— Nu este înregistrată? Interesant! Vin imediat!

Nerăbdând să aștepte ascensorul, Oancea sări câte două-trei trepte deodată, ca să ajungă mai repede.

— Va să zică, nu e înregistrată?!

Locotenentul Melinescu era cufundat în examinarea scrisorii. Cu o lupă mare, cerceta literă cu literă, examina hârtia, proiectând asupra ei o lumină puternică, apoi lumina unei lămpi cu vapori de mercur.

— Mașina nu este înregistrată la noi, repetă Melinescu, răspunzându-i la salut. Ba, mai mult, pot să-ți spun că nici nu e vorba de o mașină de scris obișnuită, cu litere

percutoare. Literele sunt proiectate pe o hârtie fotosensibilă cu ajutorul unui fascicol de lumină. Pare-se, o invenție nouă. Pe cât îmi dau seama, mașina asta va face să dispară tăcănitul enervant și va reda liniștea birourilor, spuse Melinescu, cu meticulozitatea specialistului pe care orice amănunt tehnic îl interesează.

Dar Oancea nu mai ascultă ultimele cuvinte ale lui Melinescu. Se și văzu în fața unei sarcini ieșite din comun.

Întors la masa lui de lucru, dădu zor să termine raportul început. Apoi intră la Nicolau:

— Tovarășe locotenent-major, vă raportează că mașina la care a fost bătută anonimă nu este înregistrată. Vă rog să-mi permiteți să fac cercetările de rigoare.

Ochii lui Oancea străluceau.

— Bine, Oancea, încuviință Nicolau, cu un surâs abia perceptibil. Dă-i drumul!

„Zburdă mânzul!” mormăi, după ce Oancea părăsi biroul. Băiatul îi era drag.

Oancea își luă servieta și coborî. Porni spre bulevard. Îi plăcea să treacă pe această arteră de circulație, înțesată de o lume multicoloră. Gândurile începuseră să i se limpezească, să se organizeze. Ce avea de făcut? Din moment ce plicul nu purta nicio ștampilă poștală, de bună seamă că trebuia să afle mai întâi cum a fost remis lui Dragomir. Se va adresa deci secției de comisionari a cooperativei de deservire a populației, deși era de presupus că cineva care se servește de o mașină nedeclarată nu se va adresa unui birou public de deservire, cu un mesaj sortit să rămână anonim.

Presupunerea lui se dovedi justă. În scriptele biroului nu fusese înregistrată nicio misivă adresată inginerului Virgil Dragomir prin comisionarii cooperativei.

A căuta în imensitatea orașului pe mesagerul necunoscut

ar fi fost absurd. Nu era mai logic să caute pe autorul scrisorii? Dar cine putea să fie acest autor?

„Să recapitulăm elementele problemei”, își spuse Oancea.

Întâlnirea între Jean Petrea și Elena Grădișteanu, seara, la restaurant, nu era cunoscută, de bună seamă, decât acestor doi protagoniști ai dramei (dacă este vorba, de o dramă pasională). Cel mult laborantul a știut ceva, în ipoteza că a tras cu urechea la convorbirea lor. Așadar numai una din aceste trei persoane a putut să-l înștiințeze pe Dragomir. Cine? Elena? Exclus! Petrea? Poate. De ce? Să zicem că era un mijloc de a o face pe Elena odioasă în ochii lui Dragomir. Bun! Dar o câștiga oare prin aceasta pe Elena? De bună seamă că nu! În schimb își atrăgea ura, mânia lui Dragomir. Așadar, nici Petrea! Rămânea laborantul. Denunțul lui anonim era legitimat fie de faptul că avea sentimente de stimă și dragoste pentru Dragomir și nu putea să vadă cu ochi buni ceea ce el presupunea că este o trădare a Elenei, fie de faptul că nu-l avea pe Dragomir la stomac, și, urmărind să-i facă viața amară, i-a trimis anonima buclucașă. Ar mai fi loc pentru o a treia ipoteză. Elena sau Petrea au vorbit, poate, în treacăt, cu vreun prieten, despre întâlnirea lor în seara aceea, iar acest prieten „sincer” le-a jucat festa, scriindu-i lui Dragomir.

Oricum, rămâne problema mașinii de scris. Scrisoarea fusese bătută la o mașină neînregistrată, de tip nou, necunoscut și asta iese, desigur, din comun. E greu de presupus că laborantul dispune de o asemenea mașină abia inventată. Dacă ea ar exista, să zicem, la Institutul de cercetări științifice speciale, sau la orice alt Institut, nu încape îndoială că ar fi fost înregistrată la timp. Dar dacă un inginer prieten al Elenei, sau al lui Petrea, ar poseda o astfel de mașină sau și-a construit una, fără s-o declare — fie că invenția e încă în stadiul experimental, fie că n-a fost

încă brevetată?...

Cufundat în meditațiile sale, sublocotenentul Oancea nici nu băgă de seamă că se făcuse ora trei după-amiază.

La ora patru sună la locuința Elenei Grădișteanu și își declină identitatea. Elena se făcu ca varul.

— Dar ce mai vreți de la mine? șopti ea. V-am spus tot ce știu.

— Liniștiți-vă, tovarășă Grădișteanu, spuse Oancea cu o voce domoală. Înțeleg situația dumneavoastră. Doream numai unele informații suplimentare în interesul cercetărilor.

Comunicase cuiva că urma să aibă o întâlnire cu inginerul Petrea? Nu, ea nu vorbise cu nimeni despre asta. De altfel, deși o intrigase că Petrea îi cerea o întâlnire pentru a-i vorbi în legătură cu inginerul Dragomir, nu atribuisese prea multă importanță acestei întâlniri. Nici măcar mamei ei nu-i pomenise nimic. Și rău a făcut: maică-sa nu i-ar fi îngăduit să se ducă.

— Și credeți că nici Petrea n-a vorbit nimănui despre întâlnire?

— Asta nu știu. Și acum, desigur, este aproape imposibil de aflat.

— Știți cumva unde locuia inginerul Petrea?

— Cred că la o mătușă a lui.

— Și această mătușă unde stă? insistă Oancea.

— Adresa ei o puteți afla la secretariatul instituției.

Îl conduse pe Oancea până la ușă. Apoi, simțindu-se brusc obosită, se trânti pe divan și multă vreme rămase nemișcată.

Margareta Petrea, mătușa lui Jean Petrea, ocupa un mic apartament într-o vilă situată pe o stradă liniștită. Fratele ei, Zaharia Petrea, era un pătimăș jucător de cărți. După o noapte de poker și-a zburat creierii — și ea s-a văzut

nevoită să se mute în Capitală cu băiatul lui Zaharia, nepotul ei Jean. Era în anul când tânărul Petrea se întorsese din străinătate cu o diplomă de inginer în buzunar și fusese angajat la o instituție.

La început, mătușa și nepotul au dus un trai modest din leafa lui Jean. Dar nu trecu mult și tânărul inginer izbuti să-și creeze și alte resurse. Ea nu știa și nici nu voia să știe pe ce cale izbutea el să-și asigure un trai îmbelșugat. Jean pretindea că primea gratificații; alteori spunea că a câștigat la loterie, la curse, sau la poker, așa încât nu avea de ce să se mire că-l vedea întotdeauna cu bani.

Vestea morții lui Jean fu o mare lovitură pentru ea. Se gârbovi, începu să evite oamenii. Cu greu se hotărî să deschidă ușa apartamentului, deși era cineva care sunase lung și cu insistență. În fața ei stătea un tânăr înalt, blond, simpatic, cu privirea deschisă, îmbrăcat într-un costum cenușiu.

— Ce doriți? întrebă mirată.

— Sunt Ștefan Oancea, student la Politehnică. Doresc să stau de vorbă cu mătușa răposatului inginer Petrea. L-am cunoscut și am fost printre cei care l-au apreciat.

— Poftiți, răspuse, îmbunătă de elogiu.

Îl conduse în camera lui Jean.

— Luați loc. Cu ce vă pot fi de folos?

— Permiteți-mi, mai întâi, să vă prezint condoleanțele mele. Știu cât suferiți pentru pierderea nepotului dumneavoastră. L-am cunoscut, sunt și eu mâhnit. Nu o dată m-a ajutat cu îndrumări. Această carte de fizică nucleară o am de la el, cu împrumut. Am crezut de datoria mea să v-o restituie.

Scoase din servietă un volum cumpărat cu o oră înainte la anticariat și îl înmână bătrânei. Margareta Petrea luă cartea și, în timp ce privirea i se încețoșa, degetele-i uscate mângâiau coperta. Răspuse cu vocea sugrumată de

emoție:

— Îți mulțumesc, tinere, pentru cuvintele inimoase. Nu mai am nicio mângâiere. Cu atât mai mult apreciez gestul dumitale. Cartea lui... Dar eu nu am ce face cu cărțile lui. Aș vrea s-o oprești, să-ți rămână ca amintire. Și dacă crezi că-ți poate fi de folos, alege ce cărți poștești din biblioteca lui Jean.

— O, vă mulțumesc!

Oancea își roti privirea prin cameră. Era o încăpere luxoasă, cu mobilă modernă, de bună calitate. Se apropie de bibliotecă. Se aștepta să găsească tratate și cărți de specialitate și se gândea că nu va ști ce cărți să aleagă. Eh, o să ia una-două, la nimereală!

Dar mare-i fu mirarea, zărind pe lângă cărțile de specialitate rafturi înțesate de literatură bulevardieră, romane siropoase, un talmeș-balmeș de titluri țipătoare în limbi străine. Scoase o carte despre mașini electrice. Se așează la birou, prefăcându-se că o răsfoiește cu interes. Când socoti că a zăbovit destul cu cercetarea ei, ridică de pe birou o fotografie a lui Jean Petrea și o privi lung. Apoi, cu un ton de compătimire, remarcă:

— Ce bărbat splendid!... Spuneți-mi, se știe cine a comis crima?

— Se zice că inginerul Dragomir l-a împușcat, din gelozie. De unde și până unde gelozie? oftă bătrâna, abia stăpânindu-și lacrimile.

— Am auzit și eu, dar mi-a venit greu să cred. Mi s-a spus că nepotul dumneavoastră a invitat-o pe logodnica lui Dragomir la un restaurant. Cineva l-ar fi avertizat pe logodnic printr-o anonimă și de aici s-a tras totul. Credeți că cineva din preajma răposatului a știut despre această întâlnire?

— Jean nu avea decât un singur prieten mai apropiat, pe inginerul Aristide Pandoris. E directorul unei reprezentanțe

străine: „Intercontinentală”. S-au cunoscut în străinătate, unde au fost colegi de facultate. În urmă cu câțiva ani inginerul Pandoris a fost numit directorul reprezentanței „Intercontinentală” și atunci a venit în țară. Prietenia între ei s-a înnodat din nou, mai ales că Pandoris, străin fiind, nu prea avea relații. În după-amiaza când Jean se pregătea să se ducă la întâlnire, Tidi fusese la noi, avea de discutat niște chestiuni de afaceri cu Jean. Nu pot să cred că el i-a făcut lui Jean această farsă cu urmări atât de îngrozitoare.

— Să nu puneți mâna în foc pentru nimeni!

— Pentru Tidi... Pe cât am înțeles din ce-au vorbit, Tidi știa de întâlnire. Aștepta nu știu ce de pe urma ei și chiar s-au înțeles să se vadă din nou după ce Jean va conduce fata acasă.

Oancea sări de pe scaun, dar imediat se stăpâni. Privi pe fereastră, apoi, cu indiferență, spuse:

— Va să zică nu era vorba de o simpatie între nepotul dumneavoastră și Elena Grădișteanu?

— Sunt prea bătrână pentru ca tinerii să-mi destăinuiască treburile lor amoroase. Eram în hol, când Tidi și Jean au pomenit de întâlnire. Am înțeles că Tidi era bucuros că Jean o să întâlnească fata aceea și l-a întrebat cum a reușit s-o convingă. După aceea, amândoi au intrat în camera lui Jean și eu m-am dus să mă culc. Dar ce importanță mai au toate acestea, acum când Jean nu mai este?

Bătrâna izbucni în plâns. Oancea căută s-o liniștească:

— Credeți-mă, și eu sunt afectat de moartea nepotului dumneavoastră. Trebuie să vă spun că m-a ajutat și materialicește. Am căpătat de la el multe lucrări, referate, cercetări de bibliografie, traduceri, pentru care mă plătea cu mână largă. Vă închipuiți ce însemnau pentru mine aceste venituri? Dacă ați binevoi să mă recomandați domnului director Pandoris, v-aș fi recunoscător.

— Cu dragă inimă, domnule...

— Oancea mă cheamă.

— Cu dragă inimă, domnule Oancea! Precum v-am spus, Pandoris este directorul reprezentanței comerciale „Intercontinentala”. Birourile sunt pe bulevard, lângă cinematograful Corso. Am să-i dau un telefon să te primească.

Oancea mulțumi și, luându-și rămas bun, promise că va reveni.

Dantele de umbre și lumini, țesute din jocul razelor de soare prin frunzișul copacilor, tremurau pe asfaltul străzii la adierea vântului.

O bancă singuratică, sub un copac umbros, îl îmbie pe Oancea la odihnă și meditație. Se așeză și își aprinse o țigară. Trebuia să rumege ce avea de făcut, să chibzuiască bine cum să acționeze. Un gând venit pe neașteptate îi luminează obrazul. Se ridică și porni agale către oraș. La prima stație de troleibuz sări sprinten în mașină.

— Un bilet până la cinematograful Corso, ceru el taxatorului.

Apoi luă loc lângă o fetișcană nostimă. Dar îl preocupau alte gânduri. În fața cinematografului Corso coborî repede; se îndreptă spre blocul cu cincisprezece etaje; un ascensor rapid îl urcă la etajul al doisprezecelea, unde se găseau birourile „Intercontinentalei”.

— Aș vrea să vorbesc cu domnul director Aristide Pandoris. Îi spuse ușierului, forțând ușor ușa ca să intre în hol.

— Sunteți așteptat?

— Nu știu, adică... da. Cred că doamna Margareta Petrea i-a telefonat domnului director.

— Numele dumneavoastră?

— Anunță pe Ștefan Oancea, student la Politehnică.

Ușierul dispăru îndărătul unei uși. După câteva clipe se

întoarce:

— Trebuie să mai așteptați, domnul director e în conferință.

Oancea se lăsă într-un fotoliu de piele. Holul, de o formă circulară, era mobilat elegant. Prin ușile mari cu glasvanduri de cristal se putea privi în încăperile așezate în semicerc una lângă alta. De la locul lui, Oancea putu să vadă pe funcționarii din birouri în plină activitate. Peste tot domnea o curățenie desăvârșită, încăperile aveau mobilă elegantă, covoare persane. Pe măsuța de cristal din mijlocul holului, o serie de prospecte. Oancea luă la nimereală un caiet luxos tipărit, cu ilustrații multicolore. O firmă străină, constructoare de căi ferate, își lauda produsele. În filele unui alt prospect defilau automobile, care de care mai luxoase. Fiecare prospect purta ștampila **„Intercontinentala reprezentanță pentru mijloace de transport”**.

După o jumătate de oră, Oancea fu poftit în biroul lui Pandoris. Bărbatul era distins, voinic, înalt, cu părul negru pomădat și lins, cu o mustăcioară tunsă scurt. Îl invită pe Oancea să ia loc într-un fotoliu din fața biroului.

— Da, mi-a telefonat doamna Petrea. Mă roagă să-ți fiu de folos. Cu ce te pot servi?

— Ați aflat, desigur, de la doamna Petrea că l-am cunoscut pe răposatul inginer Petrea. Știu că ați fost bun prieten cu domnul Jean, care a fost pentru mine ca un adevărat frate mai mare. Sunt mâhnit de moartea lui. Cum a fost cu puțință...

Pandoris rămase pe gânduri. Răspunse într-un târziu:

— Într-adevăr, este inexplicabil. Rămâne doar să acceptăm ipoteza unei crime pasionale, înfăptuită de un dement gelos.

— Aparențele sunt în defavoarea inginerului aceluia. Dragomir...

— Și eu mă întreb cine a putut să-l „monteze” pe acest logodnic gelos, comunicându-i întâlnirea lui Petrea cu fata. Un prieten al lui Dragomir? Un dușman al lui Petrea? L-am cunoscut bine pe Jean. A fost un om discret. Sunt sigur că în afară de mine și mătușă-sa n-a vorbit nimănui despre această întâlnire. Cu atât mai mult cu cât, pe cât știu eu, n-a fost vorba de loc de o întâlnire galantă. Seara, după întâlnirea de la restaurant, m-am văzut cu Petrea și mi-a spus că a fost uluit de apariția neașteptată a lui Dragomir. Venise, în ipostază de logodnic gelos, să-i surprindă. Petrea, înciudat de comportarea lui Dragomir, a început să facă pe Don Juanul. Și cu cât Dragomir era mai furios în săptămânile ce-au urmat, cu atât mai mult se amuza Petrea pe socoteala lui. Să fi fost această atitudine cea care a adus nenorocirea lui? Cine știe? Dar să lăsăm toate astea. Spune-mi mai bine: cu ce-aș putea să-ți fiu de folos?

Oancea avu o clipă de ezitare. Din atitudinea lui Pandoris se putea deduce că nu el a trimis anonima.

— Nu știu dacă doamna Petrea v-a spus că inginerul Petrea mă ajuta. Îmi dădea mereu de lucru: cercetări de bibliografie, referate și altele și asta era pentru mine o mare înlesnire. Am venit să vă rog dacă aveți asemenea lucrări de efectuat, să mi le încredințați mie. Voi lucra cu aceeași corectitudine cu care am lucrat și pentru inginerul Petrea...

Pandoris rămase pe gânduri. Examină câteva clipe figura lui Oancea. Băiatul făcea impresie bună.

— Cunoști și limbi străine?

— Limbile de circulație mondială...

— Atunci, uite: am aici un mic prospect.

Pandoris scoase din sertarul biroului câteva foi volante, tipărite în mai multe culori.

— Te rog să faci o traducere îngrijită.

— Sper să satisfac exigențele dumneavoastră.

A doua zi dimineață, Oancea îi prezentă lui Pandoris traducerea. Din cauza corecturilor și adăugirilor, manuscrisul era de necitit. Oancea se scuză:

— N-am avut posibilitatea să bat textul la mașină. Dacă mi-ați îngădui, l-aș dicta dactilografei dumneavoastră.

— Perfect!

Pandoris apăsă pe un buton, apoi vorbi în dictafon:

— Elsa, te rog să vii la mine.

Dactilografa intră în birou. Era o femeie între două vârste, înaltă, cu ochelari de baga. Pandoris îi arată manuscrisul.

— Domnul Oancea îți va dicta textul.

Trecură în biroul ei. Dactilografa luă loc în fața unei mașini de scris din care nu se vedea decât claviatura.

Oancea începu să dicteze. Dactilografa își plimba degetele pe claviatură dar, ciudat, nu se auzea niciun zgomot. Și nici literele nu se vedeau jucând pe suprafața hârtiei. Oancea deveni atent. Dacă?... îi fulgeră prin cap.

Începu să încurce textul. Apoi, după câteva minute, întrerupse dictatul.

— Vă cer mii de scuze, am încurcat-o rău. Vă rog s-o luăm de la început.

— Nu face nimic. Se întâmplă, zâmbi dactilografa.

Scoase hârtia scrisă și introduse altă filă în aparat. Oancea luă textul greșit și, prefăcându-se că-l parcurge atent, îl strecură cu un gest automat între notele lui și dictă din nou. De data aceasta nu se mai încurcă.

— Treceți peste trei zile pentru onorar, îi spuse Pandoris, când Oancea depuse pe birou textul tradus.

Oancea mulțumi. Mimând un gest de grabă, parcă ar fi fost în întârziere, își luă rămas bun de la Pandoris și coborî vertiginos cele douăsprezece etaje. Cu pași repezi se îndreptă spre clădirea unde își avea biroul. Urcă la etajul nouă.

— Tovarășe locotenent Melinescu, vă rog să comparați

caracterul acestor litere cu cele ale scrisorii anonime.

După un examen atent, locotenentul Melinescu confirmă:

— Amândouă textele sunt scrise de una și aceeași claviatură. Și hârtia e la fel. Felicitările mele! Dar... cum ai dat de mașină?

Oancea nu răspunse decât cu un surâs.

— Așadar, dumneata crezi că Pandoris a trimis anonima?

Maiorul Florescu îl privi atent, serios. Era de față și locotenentul-major Nicolau,.

— N-am spus asta, ripostă Oancea. Am raportat numai că mașina de scris la care a fost bătută anonima se află în biroul lui Pandoris. Am aflat chiar din gura lui că, în calitate de unic prieten al lui Petrea, a știut despre întâlnirea cu Elena Grădișteanu. Dacă, bineînțeles, facem abstracție de mătușă, concluzia logică ar fi că Pandoris a trimis anonima. Însă, dacă ne gândim bine, fie că fusese trimisă cu scopul de a-l lămuri pe Dragomir și de a-l preveni să nu fie dus de nas, fie cu scopul de a-l învrăjbi cu Petrea — în ambele ipoteze scrisoarea îi crea acestuia din urmă o situație dificilă. E greu de presupus ca Pandoris, prieten vechi al lui Petrea, să fie anonimul expeditor al scrisorii.

— Și atunci?

— Consider că misiunea mea nu este terminată o dată cu găsirea mașinii de scris. Mai trebuie să găsim și autorul anonimei.

— După mine, interveni Nicolau, chiar dacă s-ar găsi autorul, aceasta nu va schimba datele problemei. Presupunând că scopul scrisorii a fost să învrăjbească pe cei doi ingineri, acest scop a fost atins. Dragomir, gelos, impulsiv, a comis crima — și cu asta basta! Ce importanță mai are găsirea anonimului? Doar n-o să ne apucăm acum să căutăm un autor moral al crimei! Dragomir nu e un iresponsabil!

VII

Au mai trecut două zile. Niciun element nou nu s-a ivit să ușureze dezlegarea enigmei. Sublocotenentul Oancea își îndeplinea îndatoririle zilnice de serviciu aproape în mod automat. În orele libere făcea plimbări îndelungate pe bulevard și pe aleile parcului de la șosea. Rumega în gând iar și iar elementele acestei afaceri încâlcite, în care ar fi vrut să aducă și el o rază de lumină.

A treia zi de la predarea primei traduceri, se prezentă la „Intercontinentală”. Venea să-și încaseze onorariul de traducător. Cu această ocazie avea de gând să încerce, dacă se va putea, o cercetare mai atentă a misterioasei mașini de scris. Cufundat într-un fotoliu comod, aștepta îndeplinirea formalităților de plată și, în timp ce răsfoia prospectele de pe măsuță, iscodea cu coada ochiului biroul dactilografei. Elsa lipsea din birou. După o bună bucată de

vreme ea apăru, venind dinspre biroul lui Pandoris. Oancea sări în picioare și o salută cu amabilitate.

— Domnul director Pandoris vă pofteste la el, îi strânse Elsa mâna în palma ei îngustă.

Pandoris îl primi afabil.

— Domnule Oancea, secția noastră de reclame și propagandă a găsit traducerea dumitale foarte izbutită. E vie, colorată. Nu se simte că ar fi o traducere dintr-o limbă străină. Sper că vom putea colabora. Iată, am și pregătit un nou material. Te rog să lucrezi cu aceeași conștiinciozitate.

— Vă mulțumesc, domnule director. Mă voi strădui.

Pentru traducerea făcută, Oancea primi la casierie o sumă frumușică. În timp ce număra bancnotele îl fulgeră un gând: oare chiar atât bănet să merite munca lui?!

Noua traducere cu care revenise a doua zi avea tot atâtea ștersături și corecturi ca și prima. Fu deci nevoit să dicteze iar dactilografei.

...„Ne permitem a atrage binevoitoarea dvs. atenție asupra automobilului nostru „Weekend”, care, pe lângă linia sa elegantă, întrunește atâtea calități, încât devine aproape indispensabil celui care dorește să petreacă în mijlocul naturii o duminică plăcută și în același timp confortabilă...”

Prospectul continua în același stil, cu superlative la adresa automobilului „Weekend”.

Oancea se opri.

— Îmi permiteți să aprind o țigară? Fumați?

— Mulțumesc. Din când în când, acceptă Elsa țigara.

Oancea lansă câteva rotocoale de fum, apoi, privind atent paginile scrise la mașină, spuse surâzând:

— O fi strașnic automobilul „Weekend”, nu zic ba, dar parcă mi-ar plăcea mai mult o mașină de scris ca asta. Aș putea să lucrez acasă liniștit, fără să deranjez pe vecinii mei cu țăcănitul enervant al mașinilor antediluviene. E o

adevărată minune. O mică capodoperă!

— Este într-adevăr o mașină de scris strașnică! se entuziasmă dactilografa. Și nu-i de loc obositoare. Degetele alunecă cu atâta ușurință pe clape, de parcă ai cânta o nocturnă de Chopin.

— Sunteți pianistă?

— Acum nu mai am pian! Dar pe vremuri... ah, să nu mai vorbim despre asta. A fost odată... Pe vremuri, tatăl meu putea și el să-și cumpere un automobil „Weekend”. Alte timpuri... Acum sunt dactilografă. Norocul meu e că pot să lucrez la o mașină-minune ca asta. Uite, abia ating clapa și în interior s-a și format un contact electric și o fâșie de lumină proiectează litera pe hârtia fotosensibilă.

Oancea se minună sincer.

— Strașnică invenție! Ce marcă e?

— E o marcă elvețiană. Inventatorul este un inginer elvețian. El are brevetul în exclusivitate.

— Și cine este aici reprezentantul inventatorului? Am impresia că până acum numai dumneavoastră, „Intercontinentala”, lucrați cu mașini de tipul acesta, spuse Oancea, în timp ce părea foarte ocupat să strivească mucul de țigară.

— De fapt avem numai una și nu de mult timp. Prima mașină a fost adusă în țară de „Transterra”, reprezentanța unui concern de fabrici care produc mijloace de transport. „Transterra” este, ca să zic așa, o concurentă a „Intercontinentalei”. Înainte de a mă angaja aici, am lucrat acolo, unde se află sora geamănă a acestei mașini. Directorul „Transterei” a adus-o din străinătate. Când am venit la „Intercontinentala”, eu le-am dat ideea să-și procure și ei o astfel de mașină.

Domnișoara Elsa își stinse și ea țigara. Oancea oftă:

— Ehe, cum mi-aș mai cumpăra și eu una!

— E foarte scumpă. Ar trebui să traduci multe, enorm de

multe prospecte, ca să strângi atâția bani, râse cu o ușoară ironie domnișoara Elsa.

Oancea râse și el.

— Ei, atunci să continuăm să scriem deocamdată la asta.

— ... **„ceea ce este nou la automobilul „Weekend”, ceea ce face ca el să fie dorit de oricine...”** dictă el în continuare.

Degetele domnișoarei Elsa lunecau ușor pe claviatură.

Când transcrierea traducerii fu terminată, Oancea, în timp ce strângea filele de manuscris, se adresă dactilografei:

— Domnișoară Elsa, v-aș fi recunoscător dacă ați vrea să mă recomandați directorului de la „Transterra”. Poate că mi-ar da și el de lucru. Acum v-ați convins și dumneavoastră că fac traduceri bune, și ați putea să mă recomandați fără niciun risc...

Dactilografa tăcu. Părea că se gândește mult ce să răspundă.

— Regret, spuse după o pauză; nu vă pot satisface dorința. Relațiile mele cu directorul de la „Transterra” nu sunt tocmai excelente. E un om violent, impulsiv. Am și plecat de acolo fiindcă nu i-am putut suporta grosolănia. Nici nu se compară cu domnul director Pandoris...

Oancea se prezentă la „Transterra”, ale cărei birouri se aflau într-o vilă pe strada Armoniei.

— Sunt de la ministerul comerțului, se adresa el portarului. Aș dori să vorbesc cu domnul director.

— Domnul director Waldemar n-a venit încă. Dar puteți vorbi cu domnul subdirector Hencke.

— Fie și eu el.

— Intrați la camera șase. Hei, Fritz! strigă el ușierului, care trebuia la o măsuță cu diferite imprimări. Condu-l pe dumnealui la domnul subdirector Hencke.

— Cu ce vă pot servi? întrebă subdirectorul Hencke, după ce-l pofti să ia loc în fotoliul de piele din fața biroului,

Era un ins uscățiv, deșirat, cu părul de un blond spălăcit, cu ochelari cu ramă subțire de aur, prin care privea pătrunzător pe vizitator,

— Sunt Ștefan Cionga, delegat al Ministerului Comerțului. Iată și delegația mea.

Hencke se învioră,

— La dispoziția dumneavoastră, domnule Cionga.

— Iată despre ce e vorba. Am dori să avem oferta dumneavoastră pentru livrarea a o sută de vagoane de dormit, tip **Suspender**.

— Cu plăcere, surâse mios subdirectorul Hencke, Măine o veți primi cu un curier special la minister.

— Prefer să viu din nou personal. Înțelegeți...

— Desigur, desigur, domnule Cionga, la voia

dumneavoastră.

A doua zi, Oancea constată cu satisfacție că prevederile sale s-au împlinit întocmai. Oferta era scrisă la noua mașină elvețiană. Se grăbi la locotenentul Melinescu cu cele trei texte. Scrisoarea anonimă, traducerea și oferta fură confruntate cu minuțiozitate. Nu se putea descoperi nici cel mai mic semn din care să rezulte că scrisoarea ar fi fost dactilografiată la una sau la alta din cele două mașini. Literele celor trei texte semănau între ele ca și cum au fost bătute la aceeași mașină și de aceeași mână. Chiar și calitatea hârtiei era aceeași.

Oancea plecă îngândurat.

Așadar, în loc să se clarifice problema, iată o nouă complicație. De unde până acum avea de urmărit o singură pistă, acum va fi nevoit să alerge după doi iepuri: și „Intercontinentala”, și „Transterra”. Dar cu cât o problemă devenea mai încâlcită, cu atât era mai hotărât să-și pună toată inima în dezlegarea ei. Avea să ducă la capăt executarea unei sarcini ce se arăta din ce în ce mai dificilă, dar el nu era omul să dea îndărăt oricâte greutateți ar întâmpina în calea lui.

Coborî scările, cufundat în gânduri, fără să observe că trecuse de etajul unde se afla cabinetul lui de lucru și că ajunsese la parter. „A dracului treabă încurcată mai e și asta! Ia să-mi pun în ordine gândurile, să mai chibzuim puțin!” își zise.

Porni în susul bulevardului, recapitulând datele problemei. Așadar, sarcina lui este să găsească pe autorul scrisorii anonime primite de Dragomir. Iată că a găsit două mașini de scris și e de presupus că sunt singurele la care s-a putut bate scrisoarea. La una din mașini lucrează dactilografa Elsa de la „Intercontinentala”, care mai înainte a lucrat și la mașina „Transterei”, de unde a plecat, fiind în relații proaste cu directorul de-acolo. Un lucru stabilit e că

Pandoris, directorul „Intercontinentalei”, avea cunoștință de întâlnirea lui Petrea, cu care era prieten intim. Dar cei de la „Transterra”? Până una-alta ar fi interesant să afle cine mânuiește acolo mașina de scris. Și cu asta se pune o problemă la care până atunci nu se gândise îndeajuns. Ce motive l-au determinat pe autorul scrisorii anonime să folosească o mașină de scris de tip nou, necunoscut? Și de ce s-a servit — căci așa par că stau lucrurile — de niște oficine capitaliste?

Expeditorul epistolei era oare un prieten al lui Dragomir, care voia să-l pună în gardă, sau un dușman al lui Petrea, care voia să-i facă acești zile amare? Și într-un caz și în celălalt, concluzia ar fi că nu-i vorba decât de o banală crimă pasională. Sau? Și Oancea se opri în meditația lui: dar dacă e la mijloc ciocnirea unor interese contradictorii? Două firme capitaliste concurente!... Hotărât lucru, numai dezlegarea misterului în care era învăluită scrisoarea va oferi cheia enigmei din strada Atomului. Era o cale nouă; ea ar putea să ducă la descoperiri cu mult mai importante decât asasinatul în sine. „Chiar dacă această pistă s-ar dovedi greșită, nu am dreptul s-o abandonez, înainte de a o lămuri complet. Vigilență înainte de toate!”

VIII

Oancea veni s-o vadă din nou pe bătrâna Margareta Petrea. Pretextul era la îndemână: să-i mulțumească pentru că l-a recomandat lui Pandoris. Cu această ocazie mai cotrobăi prin cărțile lui Petrea, apoi deschise din nou conversația despre răposat.

— Nu pot să uit soarta nefericită a nepotului dumneavoastră. Să cazi victima unui nerod, care s-a amuzat trimițând o anonimă inginerului Dragomir!... Dar mă întreb dacă numai gelozia l-a determinat pe Dragomir să-l ucidă pe domnul Jean? Mai bine spus: o fi numai gelozia? Credeți că n-au putut să fie și alte cauze ascunse? Nu cumva știa domnul Jean anumite lucruri despre Dragomir și acesta se temea să nu le dea în vileag și să-i facă cine știe ce rău? De când lucra nepotul dumneavoastră la Institut cu Dragomir?

Bătrâna oftă adânc.

— Când nepotul meu s-a întors din străinătate, titularul catedrei de fizică era profesorul Papavlasiu. Poate că-l știi, a fost om politic marcant, în același partid cu fratele meu. Fusese odată și ministru. După ce a murit fratele meu, ne aflam într-o situație precară. Atunci niște prieteni politici ai răposatului au intervenit pe lângă Papavlasiu și așa a căpătat Jean un loc chiar în laboratorul lui personal. Mai târziu, când s-a înființat Institutul de cercetări științifice speciale, Jean a fost mutat acolo și a devenit cu timpul mâna dreaptă a profesorului.

— Și după ce a plecat Papavlasiu, care a mai fost situația domnului Jean la Institut?

— După plecarea lui Papavlasiu, Jean trăgea nădejdea că o să fie numit el șef al laboratorului. Dar Dragomir, cu toate

că fusese numit director al Institutului, a păstrat pentru el și conducerea laboratorului, fără să țină seama de vechimea și meritele lui Jean.

— Ei, vedeți? Aici trebuie căutat nodul. Bănuiesc că din această cauză s-au născut la nepotul dumneavoastră resentimente față de Dragomir.

— Da și ba. La început se cam plângea. Socotea că i s-a făcut o mare nedreptate. Mai târziu s-a mai liniștit. Așa cel puțin îmi părea mie. Ce era însă în sufletul lui, nu știu. Jean nu mi-a mai vorbit despre toate astea.

— Îmi închipui că domnul Jean n-a rupt legăturile cu profesorul Papavlasiu. Nu cumva a fost Papavlasiu acela care l-a montat împotriva lui Dragomir?

— E adevărat, Jean se ducea din când în când să-l vadă pe Papavlasiu. Dacă îl monta împotriva lui Dragomir? Nu știu.

— Și profesorul Papavlasiu cu ce se ocupă, de când nu mai este la Institut?

— Poate că pune țara la cale cu vechii lui prieteni. Sau, poate, își scrie memoriile...

— Memoriile? întrebă surprins Oancea. Cine să i le publice?

Margareta Petrea surâse amar.

— Parcă memoriile se scriu neapărat ca să le dai la tipar!... Unul ca el a trăit și a văzut multe în viață. Și ce viață a avut omul ăsta! Doar a fost cineva!

— Îl cunoașteți mai de aproape? se interesă Oancea.

— Acum drumurile noastre sunt despărțite. Părinții noștri se aveau însă bine. Se întâlneau des. Mi-aduc aminte de Papavlasiu, când era tânăr. Ce băiat chipeș și înfipt!... După ce a venit de la studii din străinătate, cu o diplomă în buzunar, s-a apucat de politică. Nu știu ce-a făcut, ce-a dres, că în scurt timp a devenit omul de încredere al șefului partidului unde s-a înscris. La vârsta când alții mai dibuiesc

să-și facă un rost în viață, el fusese numit profesor universitar. Apoi a devenit ministru, și când ajungeai atât de sus, cea mai bună afacere era să te faci acționar în cât mai multe locuri. Dar el nu numai că a cumpărat acțiuni — vorbă să fie că le-a cumpărat, că miniștrilor li se dădeau totdeauna acțiuni pe gratis, ca să protejeze societățile pe acțiuni — dar s-a apucat să facă și niște uzine cu bani de împrumut luați de la stat. Ce-i al lui, e al lui: s-a priceput cum nu se poate mai bine să se îmbogățească. Titlul de profesor era un paravan, mai mult îi servea ca să-și satisfacă orgoliul, decât pentru cercetări științifice. Îmi spunea Jean de multe ori că Papavlasiu, ocupat cu alte treburi, neglija laboratorul zile și săptămâni întregi, lăsând totul pe seama lui. Ce era mai important făceau nepotul meu și colegii lui. Șeful ce grijă avea: să semneze lucrările științifice pe care le făceau Jean și ceilalți din laborator.

— Și acum?

— Acum stă cu una din fetele lui, care îl îngrijește. L-am văzut, nu de mult. E același tip de altă dată, cu ghetre, monoclu și baston cu măciulie de argint.

Oancea nu-și spuse părerea cu glas tare. Trebuia să menajeze părerile bătrânei, slăbiciunile ei pentru lumea de altădată. Nu de altceva, dar e sigur că va mai avea nevoie de informațiile ei.

Alese o carte din biblioteca lui Petrea, apoi își luă rămas bun de la mătușa „defunctului său binefăcător”. Era mulțumit de această vizită și avea certitudinea că aflase lucruri noi, care aruncau o dâră de lumină asupra relațiilor dintre Petrea și Dragomir.

De la Margareta Petrea se duse la Ministerul Comerțului. Aici obținu să se dea răspuns la oferta „Transterrei”. Făcu totodată o altă rugămintă: să se ceară reprezentanței unele completări ale ofertei. Rugămintea îi fu satisfăcută, cu atât mai mult cu cât era vorba de o comandă reală, pe care

ministerul intenționa oricum s-o facă prin „Transterra”.

Peste două zile, Oancea se prezintă cu răspunsul ministerului la „Transterra”. Fu introdus imediat la subdirectorul Hencke. Acesta îl primi jovial.

— Precum vedeți, domnule subdirector, sunt operativ. **Gesagt und getan!** cum se spune în limba germană. Zis și făcut! V-am și adus răspunsul ministerului. E vorba doar de niște completări de date, cu care vă rog să însoțiți oferta dumneavoastră.

În clipa aceea un bărbat înalt, blond, cu tâmple ninse, dar cu înfățișare de atlet, radiind sănătate, intră în birou. Hencke sări în picioare:

— Respectele mele, domnule director. Vă prezint pe domnul Cionga, împluternicitul Ministerului Comerțului. Dumnealui e delegat să trateze cu noi furnizarea celor o sută de vagoane de dormit, tip **Suspender**, despre care v-am vorbit. Permiteți, se adresează lui Oancea, domnul director Waldemar!

— Încântat de cunoștință, domnule Ceango...

— Cionga! corectă Oancea, surâzând.

—...domnule Cionga, reluă directorul Waldemar, strângându-i mâna afabil, cu amândouă mâinile, și scuturând-o voinicește. Luați loc! Luați loc!

Waldemar se lăsă într-un fotoliu primitiv, în fața lui Oancea.

— Țigări sau trabuc? E o havană originală.

Directorul aprinse un trabuc și-l privi pe Oancea cu un surâs amabil.

— Îmi plac oamenii ca dumneavoastră. Prompti! Expeditivi! Afacerile sunt afaceri! Reprezentați ministerul sau căile ferate? Vreau să spun: sunteți specialist în materie de căi ferate?

— Eu fac parte din organizația comercială a ministerului. Observațiile tehnice le fac experții noștri. Dar nu e vorba

aici de detalii tehnice, ci de formularea mai clară a unor condiții de livrare. Iată ce dorește ministerul nostru.

Și Oancea, cu o competență de care se mira și el, (se pregătise minuțios) începu să dea explicații. Waldemar și Hencke îl ascultau cu atenție politicoasă.

Când sfârși, Waldemar rămase puțin pe gânduri. Apoi zise:

— S-a făcut! Acceptăm condițiile. Prin aceasta, bineînțeles, vă înlesnim și dumneavoastră, domnule...

— Cionga.

— ...Cionga, da... ducerea la bun sfârșit a sarcinii primite.

— Asta și doresc! răspunse Oancea, cu gândul la sarcina lui adevărată.

Waldemar formulă pe o hârtie răspunsul către Minister și o dădu lui Hencke.

— Promptitudine pentru promptitudine; Hencke, te rog să dai să se bată la mașină răspunsul. Îl predai chiar acum domnului Cionga.

Apoi, întinzând din nou mâinile amândouă lui Oancea, îi spuse zâmbind:

— La revedere, domnule Cionga! La revedere!

De data asta îi reținuse numele și părea mândru că reușise.

Leșind din biroul lui Hencke, directorul lăsă în urma lui un parfum discret de lavandă.

Hencke trecu cu Oancea în biroul dactilografei.

— Te rog, domnișoară Liana, pregătește acest răspuns. După semnare îl vei preda domnului Cionga.

Apoi strânse mâna lui Oancea.

— Vă rog să nu vă supărați că vă las aici, dar mai am niște treburi urgente. La revedere. Cu bine, domnule Cionga!

Oancea rămase cu dactilografa, o fată tânără, zveltă, cu părul castaniu căzându-i larg, ca un evantai, pe umeri.

Oancea o salută, apoi se așeză aproape de masa ei pe care se afla mașina de scris. Dintr-o privire se convinsese că mașina de scris era identică cu cea de la „Intercontinentală”. Silabisind textul cu glas tare, fata începu să redacteze răspunsul. Abia scrisese câteva rânduri, când se auzi o pocnitură în interiorul mașinii. Mecanismul încetă să mai funcționeze. Dactilografa încercă diferite butoane, fire de conexiune, dar în zadar.

— Îmi pare rău, tovarășe Cionga, dar trebuie să amânăm răspunsul, se scuză ea necăjită.

— Și nu aveți aci pe nimeni care să se priceapă la această mașină? Pe cât văd, e un tip nou.

— Da, funcționează după principii cu totul noi. Numai doamna Elsa îi cunoaște toate metehnele. Am să fiu nevoită să mă rog iar de dânsa să mi-o pună la punct. Ori de câte ori se întâmplă vreo defecțiune, ea îi vine de hac.

— Păi, s-o căutăm pe doamna Elsa. Cine-i? Unde-i de găsit?

— N-aveți de unde s-o cunoașteți. E soția domnului director Waldemar. Vă închipuiți că doamna Waldemar nu poate să-mi stea la dispoziție oricând și oricum. În urmă cu câteva săptămâni, când mașina s-a defectat, a durat trei zile până a reparat-o.

— Și ce-ați făcut între timp cu lucrările curente?

— Din fericire, domnul director are și el o mașină personală de tipul acesta, pe care o ține acasă. Lucrările urgente le-a scris doamna Elsa, la mașina lor.

— Ei bine, tovarășă Liana, voi reveni peste două zile. Sau, mai bine, vă telefonez în prealabil.

— Cum doriți, tovarășe Cionga.

Oancea își notă numărul ei și-și luă rămas bun. Mâna lui reținu mâna fetei ceva mai mult decât ar fi trebuit și ea nu și-o retrase.

— La revedere, tovarășă Liana!

— La revedere, tovarășe Cionga!

Doamna Elsa!... Doamna Elsa!... Doamna Elsa!... Numele acesta îi țacănea în cap. În timp ce ieșea din birourile „Transterrei”, se întreba într-una: „E posibil? Doamna Elsa! Soția directorului „Transterrei”, dactilografă la concernul concurent? Și acolo figurează drept „domnișoara” Elsa! De ce i s-a plâns lui că a părăsit „Transterra” pentru că nu mai putea suporta bătăliia „directorului”? Acest Waldemar nu face impresia unui om nesuferit; e distins, afabil, politicos, jovial, un perfect gentleman... Și — culmea — este chiar soțul ei, cu care conviețuiește și astăzi! Camuflare? Dar care e rațiunea acestei camuflări? Să fie cu puțință ca Pandoris să nu cunoască adevărata identitate a „domnișoarei” Elsa?

Seara, cam pe la orele nouă, în fața casei cu numărul doisprezece din strada Crinului, se opri un automobil cu platou telescopat. Doi electricieni, în salopete, înarmați cu scule, se instalară pe platoul care începu să urce, de parcă o palmă invizibilă l-ar fi împins spre cer. Ajunși în dreptul felinarului, unul dintre ei deșurubă becul aprins. Se făcu întuneric în jur, dar un întuneric subțiat de lumina bolții înstelate, de luciul blând al lunii și de luminile proiectate din casele vecine. Era o seară minunată de sfârșit de vară. O liniște odihnitoare cuprinsese strada. Miresmele serii pătrundeau în case prin ferestrele deschise, cu perdelele trase în lături.

De pe platoul cocoțat sus se vedea destul de bine în apartamentul de la etajul întâi al casei în fața căreia stopase automobilul. Era un interior mobilat luxos, cu gust. Nimic strident, nimic de prisos. Storurile erau ridicate, ferestrele date larg în lături. În încăperi nu se vedea nimeni. În afară de zborul fluturilor de noapte, care se roteau în jurul lămpilor aprinse, nicio mișcare.

Cei doi electricieni de pe platou își vedeau de zor de

lucrul lor, manipulând legăturile firelor electrice, aruncând din când în când câte o privire spre interiorul apartamentului din fața lor. Văzură deschizându-se o ușă și în prag apăru o femeie tânără, cu bonetă albă în cap și șorțuleț de cameristă. Fata depuse pe o măsuță joasă o tavă pe care se aflau o cafetieră, cești, o sticlă de lichior și pahare. Se apropie de fereastră, aruncă o privire către automobilul cu platoul ridicat în văzduh, se întoarse și ieși din cameră. După câteva minute, pe o altă ușă, apăru o femeie înaltă, zveltă, îmbrăcată într-o rochie de casă elegantă. În urma ei păși un bărbat înalt, cu părul blond, nins la tâmpile, cu o statură impunătoare. Femeia se așeză la pian, căută printre note, alese o bucată, o puse pe pupitrul pianului. În liniștea serii răsunară acordurile unei nocturne de Chopin. Alături de ea, bărbatul, în picioare, întorcea din când în când paginile partituri. Părea vrăjit de melodie. Când femeia încheie, bărbatul aplaudă galant, cu un zâmbet ușor. Apoi amândoi se îndreptară spre măsuță. Ea îi oferă o ceașcă de cafea încă aburindă. El aprinse un trabuc, ea o țigară. Amândoi luaseră loc pe taburete îmbrăcate în brocart de mătase.

Unul din cei doi electricieni privi mai atent scena din casă. Se întoarse către tovarășul lui și spuse, mai mult șoptind:

— Să mergem. E limpede.

Platoul coborî vertical deasupra automobilului care se puse în mișcare.

IX

Întâmplarea tragică petrecută în laboratorul de electronică a Institutului de cercetări științifice speciale duse la încetarea activității obișnuite, cel puțin în ceea ce îl privea pe Dragomir direct. El, care dovedise întotdeauna o energie debordantă și era mânat neconținut spre o activitate fără răgaz, se simțea acum copleșit de situația gravă ce i se crease prin jocul întâmplărilor și se vedea în neputință să reia lucrul. Avea senzația aproape dureroasă că o ceață grea s-a lăsat pe creierii lui, că-i răscolea toți porii conștiinței și-l făcea incapabil să reia firul rupt al lucrărilor începute cu atâta elan. Figura lui, altădată luminoasă, privirea lui odinioară deschisă, plină de optimism, se întunecaseră; parcă și corpul i se încovoia prea mult, când trecea prin laborator.

Elena era îngrijorată. Tăcută, urmărea pe ascuns privirea absentă, mișcările mașinale, acel neconținut du-te-vino automat, neobișnuit la un om atât de echilibrat cum era Dragomir. Uneori îl surprindea șezând taciturn lângă biroul lui, într-o încremenire de statuie. O senzație nedeslușită creștea fără încetare în inima ei. Se temea pentru Virgil.

Ședea la biroul ei, preocupată de dezlegarea unor probleme în legătură cu accelerarea electronilor. Nu de

mult Virgil insistase ca cercetările asupra acestei probleme, pare-se extrem de importante pentru el, să fie intensificate. O serie de experiențe trebuiau să capete formularea lor matematică. Elena era o matematiciană foarte dibace și ei îi revenise sarcina să se ocupe cu elucidarea acestor probleme. Altădată, Virgil se interesa mereu de mersul lucrărilor, zăbovea lungi minute lângă ea și privea cu plăcere cum degetele ei alergau sprintene pe clapele mașinilor de calculat. Din când în când scotea câte un „Bravo!” sau „Foarte bine!”, încântat că printr-o stratagemă ingenioasă ea reușea să iasă din impasul în care o conduceau cifrele și formulele încâlcite. Uneori rezultatele matematice confirmau, explicau lucrările experimentale, alteori apăreau din aceste calcule concluzii inedite, surprinzătoare, care trebuiau puse în concordanță cu realitatea prin experiențe noi, ingenios concepute de Virgil. Elena simțea o imensă fericire, ori de câte ori reușea să contribuie cu rezultate pozitive la dezlegarea problemelor ridicate de el. Pe de altă parte, vedea în Virgil rostul adevărat al vieții. Pentru dânsa el sintetiza împlinirea tuturor năzuințelor, a idealurilor ei de lucrătoare științifică care, de ce să nu și-o mărturisească, îi deveneau și mai dragi acum, când erau legate de visurile ei de fericire lângă bărbatul iubit. Și iată că, posac, taciturn, cu privirea ștearsă, pierdută, Virgil trecea pe lângă masa ei de lucru, fără să se oprească, fără să se intereseze de munca ei.

— Virgil, îndrăzni ea, întorcându-se spre el, n-ai vrea să-mi vii în ajutor? M-am împotmolit și nu mai pot înainta.

Dragomir tresări. Se opri lângă ea, puse mâna pe speteaza scaunului și se aplecă peste hârtia semănată cu formule matematice.

— Spune-mi, Lena, ce nu merge? o întrebă, după ce începu să parcurgă calculele efectuate.

— Uite, aici! arată zelos Elena, fericită de interesul arătat

de Dragomir. Cifra obținută nu concordă cu formula accelerării mișcării. Accelerarea realizată în experiențe este incomparabil mai mare decât ar trebui să fie după ecuația clasică. Vezi, te rog, unde e greșeala?

Surprinse în ochii lui Dragomir o licărire. Era ca o scânteie ce se aprinde în cenușa stinsă a unui vulcan. Cu o râvnă febrilă, ca și cum ar fi vrut să ție trează scânteia, repetă:

— Uite... uite... aici! și, ridicându-se de pe scaun, îl făcu să se așeze în locul ei.

Dragomir începu să parcurgă filele acoperite de scrisul apăsător al Elenei. Cifrele, formulele, ecuațiile defilau în fața ochilor lui într-o orânduire perfectă, într-o înlanțuire logică, fără a dezvălui dinainte ceea ce trebuia să urmeze. Urmărea totul cu ochiul expertului, aprobând din când în când, cu o mișcare ușoară a capului, desfășurarea calculelor. Pe neașteptate, ochii lui căpătară o lucire stranie. Se încordă în urmărirea cifrelor cu un interes din ce în ce mai aprins. Calcula și recalcula fiecare poziție, mormăind câte un cuvânt de neînțeles pentru Elena. Când ajunse la încheierea socotelilor, lovi cu creionul în marmura mesei și, pradă unei emoții neobișnuite, șopti:

— Așa e!

Elena se strădui să întrețină aprinsă flacăra:

— N-am comis nicio eroare, Virgil?

Ochii lui Dragomir continuau să strălucească.

— Nu, Lena, n-ai greșit. Și totuși ecuația ta nu se potrivește cu ecuația clasică. Asta pentru că... pentru că...

Dragomir se opri o clipă, apoi continuă pe un ton devenit deodată grav:

— Pentru că... introducând în experiența noastră factorul K, ecuația a căpătat sensuri noi, nebanuite până în prezent. De acum înainte, cu mijloacele noastre simple, vom putea accelera mișcarea particulelor după bunul nostru plac. Cred că suntem deschizătorii unor căi noi în știință... Și în viața

noastră, a oamenilor... adăugă apoi. Ceea ce pentru mine a fost până acum o simplă experiență, a devenit o formulă nouă, o lege nouă a materiei...

Ochii i se întunecară. Elena văzu cu descurajare stingerea scânteii care-l readusese atât de neașteptat la viață.

În laborator se lăsă o tăcere apăsătoare.

Elena căută să-și adune gândurile. Luă mâna lui Dragomir în mâinile ei și începu să vorbească:

— Nu, Virgil, n-ai dreptate. Nu trebuie să te lași pradă unor gânduri apăsătoare. Știi prea bine că noi toți te iubim și avem încredere în tine. Te înconjoară ca un zid de apărare dragostea și stima noastră, a tuturor. Niciodată n-ai să încetezi să fii ceea ce ai fost și până acum pentru noi toți. Iar pentru mine... știi ce ești pentru mine. Nu, Virgil, nu ne poți părăsi. Te cheamă o viață de muncă... de realizări. N-ai dreptul să dezertezi.

Vocea ei blândă, catifelată, îl trezi din toropeală. Deschise ochii și, în timp ce mângâia mâna Elenei, se afundă cu privirea în ochii ei larg deschiși în care citea spaimă și nădejde, îndoială și rugă, dar, mai presus de toate, dragostea ei.

În aceeași după-amiază se întâlniră la complexul sportiv al Academiei. Elena observă cu bucurie că Virgil recăpătase înfățișarea lui de prospețime și vigoare. O întâmpină cu un zâmbet în care se citea și bucuria regăsirii de sine și sentimentul de recunoștință față de ea. Porniră spre terenul de tenis. Elena jucă cu multă însuflețire. Ca niciodată, mingile zburau într-un du-te-vino susținut cu avânt, și Dragomir, deși bun jucător, trebui să arate multă dibăcie și sprinteneală, ca să poată face față jocului îndrăcit al partenerii sale.

În laboratorul de electronică, Dragomir își reluă activitatea cu o nouă însuflețire. Locul lui Petrea încă nu

fusesse ocupat, dar lipsa lui, departe de a pricinui o piedică în desfășurarea lucrărilor, contribui oarecum la limpezirea atmosferei din laborator. Nu lucra acum decât cu Elena și această colaborare strânsă îi apropia și mai mult. Ecuația cea nouă privitoare la accelerarea mișcării, factorul K, descoperit de Dragomir, îi electriza pe amândoi. Dragomir revizui calculele Elenei și această trecere în revistă a rezultatelor în legătură cu experiențele sale îi dădu aripi noi. Ideile țâșneau ca niște scânteii. Totul părea clar, logic, luminos. Iar Elena, ca un discipol vrăjit de geniul maestrului, pășea lângă el. Până nu de mult, Dragomir se arătase întrucâtva rezervat în ceea ce privește esența lucrărilor sale. Nu dădea colaboratorilor săi decât anumite sarcini de executat, anumite experiențe de detaliu, din care nu se putea deduce o vedere de ansamblu a întregii desfășurări. Acum însă, după ce efectuase ultimele calcule, Elena înțelese dintr-o dată cât de importantă este descoperirea lui Virgil. Era vorba, nici mai mult, nici mai puțin, decât de accelerarea într-o măsură, nebănuită până acum, a unor particule ale atomului, a electronilor. Aceasta se putea face fără să mai fie nevoie să se recurgă la mașina cea mare, mătăhăloasă: betatronul care domina tot laboratorul.

Cu forțe înprospătate, Dragomir porni la o serie de experiențe cu care urmărea să verifice rezultatele dobândite. Concluziile se potriveau de minune, totul se verifica din plin. „Nici că s-ar putea altfel”, gândi Elena, privindu-l cu încântare.

Virgil o rugă să nu vorbească nimănui despre noile ecuații ale accelerării particulelor. Acestea voia să le publice mai întâi într-o lucrare științifică, după care descoperirea urma să fie folosită într-o serie de aplicațiuni practice de o importanță covârșitoare. Elena nu știa în ce constau aplicațiile practice ale noilor ecuații. Ea le considera din

domeniul științei pure, dar găsea că e mai bine să nu întrebe încă nimic. Intuiția ei îi spunea că atâta vreme cât el, Virgil, nu crede oportun să comunice altora ideile sale, e mai bine ca ele să rămână închise în mintea lui.

Încă cu un an înainte ca noua lege a accelerării electronilor prin introducerea factorului K să fi fost așezată pe un fundament matematic solid, Dragomir întreprinsese o serie de experiențe. De regulă, electronii se lansau sub formă de fascicule, lovind cu putere anoda în tubul Coolidge, dând astfel naștere cunoscutelor raze Röntgen, sau erau plimbați pe ecranele televizoarelor. Dar dacă, se întrebuse Dragomir încă de pe atunci, la începutul experiențelor, nu ar strânge electronii în fascicule concentrate care să lovească obiectivul într-un singur punct, și dacă, dimpotrivă, i-ar lansa sub forma unui duș pe o suprafață mare, accelerarea lor obținându-se prin aplicarea factorului K , descoperit de el? Își aminti cu satisfacție abia reținută cu câtă înfrigurare se apucase să pășească pe acest drum nou, câte experiențe, unele izbutite altele nu, se consumaseră în liniștea nopților albe de lucru. În continuarea experiențelor sale, așezase în calea electronilor lansați în „duș” tot felul de corpuri, solide și lichide, organice și anorganice, bune și rele conducătoare de electricitate, de grosime și duritate diferite, fixe și mobile, notând cu precizie în caietele lui de „bord” toate rezultatele, analizându-le, comparându-le și trăgând apoi concluzii, unele decepționate, altele încurajatoare. Trăise în acele nopți de muncă neobosită frigurile marilor creatori, care asistă la apariția unei lumi noi, născută din mâinile și sub ochii lor.

Întocmise un raport secret adresat conducerii Academiei în legătură cu desfășurarea și rezultatele lucrărilor sale, solicitând ajutorul ei. Conducerea Academiei, apreciind

importanța covârșitoare a acestor lucrări, aprobase fără rezerve tot ce ceruse Dragomir. Începu atunci pentru el o nouă epocă de activitate febrilă. Se ridicau mereu probleme care se cereau rezolvate cu rapiditate, folosind cuceririle tehnicii noi, adeseori chiar depășindu-le. Din fondurile căpătate, Dragomir construisese, într-un loc depărtat de Capitală, o hală mare experimentală, unde, sub îndrumarea lui, se desăvârșeau experiențele și ideile lui căpătau viață. Din cauza aceasta era adesea nevoit să lipsească de la Institut.

Era spre sfârșitul acestor lucrări, când se întâmplă incidentul penibil cu Petrea. Acum, Dragomir se căia că se lăsase antrenat într-un conflict absurd. Era oare firea lui iute la mânie, care l-a făcut să fie dur cu Petrea, sau nervii lui, supraîncordați după o muncă grea, au luat-o razna? Cert era că se afla într-o situație critică și că aceasta l-a dus către oboseală și delăsare. De câțva timp simțea însă că-i revin vechile puteri de muncă și știa că aceasta o datorește Elenei. Numai dragostea și devotamentul ei au fost în stare să-l scoată din deprimarea în care era să se afunde.

Acum se simțea din nou înviorat, dornic de muncă. Mintea îi era din nou limpede, sesiza cu ușurință miezul problemelor și găsea repede rezolvările prompte pe care le căuta. „Marea idee” se contura din ce în ce mai precis, căpăta viață și Dragomir se bucura și aștepta cu nerăbdare momentul când, în fine, va putea destăinui tuturor secretul lui.

Fiind ordonat, Dragomir își planifica munca în așa fel încât își găsea timp și pentru o destindere fizică. Pe înserate, după programul zilei, o pornea cu Elena alături către terenul de tenis. Acolo, trupurile lor zvelte, îmbrăcate în alb, mlădiindu-se armonios în timpul jocului, erau admirate cu încântare de cei adunați în jurul terenului.

Odată, Dragomir îl zări pe Mărgineanu. Îl salută afectuos

cu mâna, apoi, după terminarea partidei, se repezi spre el, îmbrățișându-l cu dragoste.

— Noroc, Victore! Ce-i cu tine că nu te mai vedem?

— la te uită! râse Mărgineanu, strângând mâna Elenei, care se apropiase și ea. El face pe omul invizibil și mai are pretenția că nu vede pe altul!...

Virgil zâmbi.

— Ai dreptate, Victore. Dar am fost foarte ocupat. Și tu știi, când mă preocupă ceva, nu văd, nu aud. Iartă-mă, dar nu te-am întrebat cum se simte Florica? Ce-ți fac copiii?

— Floricăi i-a priit marea. Și copiii sunt bine. Doar că măntreabă mereu: „Când mai vine nenea Virgil pe la noi, ca să ne jucăm?” Știi, le-a plăcut grozav jocul învățat de la tine.

Virgil râse.

— Ei bine, spune-le că dacă mămica lor nu are nimic împotriva, sâmbătă după-amiază venim la voi. Nu-i așa, Lena?

Elena trăia din plin vraja acestor zile înnoitoare petrecute în intimitatea colaborării lor științifice, de zi de zi, apoi pe terenul de sport și în conversații lungi cu Virgil, conversații în care reluau iar și iar problemele cercetate în cursul lucrului la laborator. Auzite din gura lui, problemele acestea parcă se limpezeau, se explicau de la sine. Și nu trecuseră decât câțiva ani de când Elena era doar bobinatoare la o fabrică de mașini electrice... Trebuisse să parcurgă un drum anevoios până să ajungă aici. Tatăl ei fusese turnător la Uzinele Metalurgice Reunite. După ce armele fuseseră întoarse împotriva cotropitorilor fasciști, s-a înrolat în armata de eliberare. A căzut undeva în creierul munților. Maică-sa lucrase la o fabrică de pânzeturi, unde-și măcinase sănătatea, punând în mișcare cu brațele, timp de douăsprezece ore pe zi, o mașină primitivă de țesut. Abia după ce întreprinderea a fost naționalizată și înzestrată cu

mașini noi, a putut să mai răsuflă și Elena să simtă mai din plin ocrotirea ei. Numai așa a putut să termine cu bine școala de șapte clase. În ultimii ani de școală, învățând fizica, făcuse cunoștință cu electricitatea. Această forță misterioasă începu s-o pasioneze și se hotărî să se înscrie la o școală tehnică de specialitate. Socotise că după aceea va lucra într-o fabrică de mașini electrice. Elena a învățat cu sârguință, continuându-și munca în uzină și în felul acesta a absolvit și școala medie, luându-și examenul cu mențiunea „excepțional”. Trecu apoi examenele de admitere la Politehnică, înscriindu-se la cursurile cu frecvență, obținând o bursă de la întreprindere, unde lucra înainte, pentru tot timpul studiilor. La Politehnică își alese ramura electronică, pentru că noutatea ei o fascina în mod deosebit. Între timp, dobândise și cunoștințe temeinice de matematică.

Cine a văzut-o pășind pe poarta politehnicii cu diploma care atesta negru pe alb că ea, Elena Grădișteanu, e ditai inginer în electronică cu greu ar fi admis că această fată înaltă, zveltă, cu obraji catifelati, cu privirea calmă, sigură de sine, o frumusețe caldă, îmbietoare, e aceeași mică bobinatoare de altă dată.

Fu numită asistentă la Academie, la laboratorul lui Dragomir. Și ea, care fusese atât de mândră de știința ei, trebui să constate, foarte curând, că pe lângă Dragomir nu e decât o ucenică neînsemnată și că mai are mult, foarte mult de învățat. Căpătă o locuință nouă într-unui din blocurile afectate personalului Academiei și se mută cu mama ei acolo, continuându-și studiul cu o râvnă și mai mare. Dragomir fu plăcut surprins când descoperi focul sacru în ochii fetei. Afinitatea intelectuală dintre ei se transformă pe nesimțite în dragoste.

Încetul cu încetul, activitatea în laboratorul de electronică reveni la ritmul trepidant de mai înainte. În locul lui Petrea

fu detașat tânărul inginer Paul Simionescu, care se apucă cu ardoare de lucru. I se împlinise o veche dorință, aceea de a lucra sub conducerea inginerului Dragomir. Își iubea meseria și tot ce ținea de ea și adesea se surprindea mângâind cu dragoste fiecare aparat, privind în jurul lui ca și cum avea nevoie să se convingă în fiecare moment de consistența acestor realități. Lucra, în sfârșit, în acest lăcaș al științei, unde cândva, poate, își va realiza ideea care îl frământa încă din anii studenției. S-a bucurat când inginerul Dragomir l-a anunțat, chiar din prima zi, că va lucra alături de Elena Grădișteanu la reluarea experiențelor pentru accelerarea electronilor în betatron.

Toate pregătirile erau gata. Elena Grădișteanu apăsă pe declanșator. Paul Simionescu aștepta emoționat ca uriașul de metal să prindă viață. Dar nu se întâmplă nimic, în ciuda repetatelor manipulări ale declanșatorului. Mirată, Elena cercetă tabloul cu siguranțe. Aci totul era în ordine.

— Mă tem că s-a defectat ceva în interior. Moș Pandele, se adresă ea laborantului, fii bun și deșurubează porțița.

Bătrânul laborant se îndreptă spre sertarul cu scule și, revenind înarmat cu toate cele necesare, se apucă de treabă. În câteva clipe, porțița fu înlăturată. Moș Pandele aprinse o lanternă. Un fascicol de lumină se proiectă pe măruntaiele aparatului, dezvăluind existența unui corp străin.

— Ei, drăcie! exclamă laborantul. Ia te uită ce jucărioară!

Băgă mâna cu precauție și scoase din interiorul aparatului un revolver. Elena și Paul amuțiră. Pe amândoi îi fulgeră același gând: această bucată de metal fusese în mâna ucigașului lui Jean Petrea. Din gura ei zburase glonțul ucigător...

Dar impresia apăsătoare din primele clipe se risipi repede. Elena simți o mare ușurare. Descoperise arma ucigașă. Virgil era salvat. „Acum se va putea da de urma

asasinului”, gândea ea, în timp ce Pandele, urmărit cu interes de Paul, întorcea arma pe toate fețele.

— Lipsește un glonte, vorbi laborantul cu competență. Trebuie să-l predăm miliției. Acum o să se afle ușor al cui e pistolul.

— Da, da, exultă Elena, să-l predăm! Tovarășe Simionescu, fii bun și telefonează miliției judiciare.

Nu trecu mult timp și automobilul anchetatorilor stopă în fața Institutului. În sala laboratorului își făcură apariția maiorul Florescu și locotenentul-major Nicolau. Apucând cu băgare de seamă revolverul de țeavă, maiorul îi dictă lui Nicolau seria și numărul, după care îi ordonă să cerceteze imediat, telefonic, cine este proprietarul armei. Nicolau ieși.

— Cine l-a găsit? Întrebă maiorul.

— Noi! răspunse Elena cu însuflețire, copleșită de bucurie că poate acum să îndrumeze cercetările pe un făgaș bun.

Povesti în câteva cuvinte, pe nerăsuflăte, tot ce se întâmplat.

— A durat mult deșurubatul, moșule? Întrebă maiorul, bătându-l pe umăr pe laborant,

— Aș, de unde! râse gros bătrânul urs, arătând o dantură puternică și regulată, care pentru un om de vârsta lui putea să pară falsă. Nu-s decât două șuruburi.

— Cât? Un minut? Două?...

— Chiar așa, tovarășe maior, confirmă Pandele.

Ușa se deschise. Locotenentul-major Nicolau intră radios.

— Ei? Întrebă maiorul, nerăbdător.

Nicolau făcu o pauză, voind parcă să pună mai bine în valoare noutatea pe care o aducea.

— Revolverul este al inginerului Dragomir.

Elena simți că nu o mai țin picioarele. Se așează pe scaunul de lângă ea.

— Nimeni nu părăsește laboratorul! spuse grav maiorul, măsurându-i pe toți cu o privire circulară. Unde este

inginerul Dragomir?

— S-a dus la Academie, răspunse cu glas nefiresc Paul Simionescu.

— Tovarășe locotenent-major, te rog să te duci la Academie și să-l poștești pe inginerul Dragomir încoace.

Sosind peste jumătate de oră la laborator, Virgil Dragomir arăta o față obosită, înviorată numai de mișcarea ochilor, care căutau să înțeleagă dintr-un gest, dintr-o mișcare a buzelor celorlalți, ce se întâmplase.

— Autorizația dumată de port-armă, ceru scurt maiorul Florescu.

Dragomir scotoci nervos în portofel și scoase documentul cerut. Maiorul îi arătă seria și numărul revolverului.

— Corespunde, nu-i așa?

Dragomir dădu din cap afirmativ.

— Totuși, nu înțeleg ce caută revolverul meu aici, răspunse el mirat.

— Asta vom vedea, replică sec Florescu. Acum spune-ne ce făceai dumneata cu acest revolver?

Dragomir îl privi cu nedumerire.

— Trăgeam la țintă. Am brevet de trăgător fruntaș. E un sport ca oricare altul. Numai că...

— Numai că? Florescu îi luă repede cuvântul din gură.

— Numai că revolverul este stricat.

— De când?

— De vreo șase săptămâni.

— Va să zică de șase săptămâni nu l-ai mai folosit?

— Nu. Nu l-am mai folosit.

— Și cum se face că tocmai în acest timp ai renunțat la tir?

— Am fost ocupat cu lucrările mele, veni răspunsul evaziv.

Maiorul Florescu avu un scurt schimb de priviri cu Nicolau, în ochii căruia citi o mare satisfacție.

— Să mergem, hotărî Florescu, luând cu sine revolverul.
— Acum cred că este limpede, tovarăşe maior, deschise conversaţia Nicolau în maşină. Dragomir a tras cu acest revolver. E şi firesc să fie aşa. Doar nu era să caute alte mijloace, de vreme ce este ţintaş de frunte! După ce a tras, nu i-au trebuit decât câteva clipe ca să demonteze porţiţa şi să ascundă arma în aparat şi alte câteva clipe ca să pună totul în ordine. În felul acesta s-a debarasat uşor de corpul delict, după care a ieşit repede, trecând pe lângă portar şi pe lângă laborant, sau, dacă vreţi, zburând pe fereastră. Altfel nici nu este de conceput că cineva a putut să intre în laborator şi să tragă un foc de armă fără să fie auzit de director, deşi acesta se afla în cabinetul lui.

— Deci Dragomir a tras focul de armă?
— Întocmai!
— Şi cum se face că nimeni n-a auzit bubuitura armei?
— N-a auzit-o nimeni... răspunse Nicolau, încurcat. Probabil, o armă care nu face zgomot.
— În cazul ăsta, chiar dacă a tras altul, nici Dragomir n-ar fi auzit nimic.

Nicolau tăcu. Îi veni însă altă idee:
— Să admitem că e o armă cu amortizor de sunet. E de presupus că, după ce a săvârşit crima, Dragomir a azvârlit amortizorul pe undeva. Dar ăsta e un fleac! Mai greu a fost să găsim asasinul.

Maiorul Florescu surâse cu bunăvoinţă:
— Eşti atât de sigur că ai şi dat piept cu asasinul? Deocamdată ar fi nimerit să cercetăm când şi cine a reparat arma. Te rog să te ocupi cu cea mai mare urgenţă de aceste amănunte.

— La aceste probleme, dacă mi-aţi permite, aş mai adăuga una, care mi se pare esenţială, spuse Nicolau: să fi fost oare cu adevărat stricat revolverul inginerului Dragomir?

— Ai dreptate. Trebuie avut în vedere și acest amănunt. Dar, ia spune-mi, îl crezi pe Dragomir atât de nerod încât să lase revolverul timp de două săptămâni în betatron, fără să se sinchisească de el? Întrebă malițios maiorul Florescu.

— E o întrebare la care nu mi-e greu să răspund. Dragomir n-ar fi primul criminal neglijent, uituc... S-au mai văzut de ăștia, tovarășe maior...

În aceeași zi, Nicolau intră în biroul lui Florescu.

— Permiteți-mi să vă raportează, încep eu. Revolverul inginerului Dragomir n-a fost reparat la niciun armurier. Ceea ce arată limpede că nici n-a fost stricat.

Maiorul Florescu se încruntă.

— Concluzia dumitale este pripită. În timp ce te ocupai de sarcina primită, sublocotenentul Busuioc a făcut, din ordinul meu, oarecari investigații la Asociația de tir în legătură cu activitatea de acolo a inginerului Dragomir. Pot să te anunț că Dragomir a spus adevărul. Arma i s-a stricat cu vreo lună și jumătate în urmă. Mărturiile în legătură cu acest lucru sunt mai multe.

— Este un asasin abil, formulă bine dispus Nicolau. Recunoaște totul, în nădejdea că va putea să facă pe omul cinstit.

— Dacă ar fi așa, de ce nu recunoaște măcar unul din cele două alibiuri favorabile?

— Tovarășe maior, mă mir foarte mult că nu vi se par de loc suspecte aceste așa-zise alibiuri. Avem de-a face probabil cu un complice la care asasinul a recurs, pe cât se pare ca să încurce ıtele și să facă neclar ceea ce este evident. Ce naiba! Suntem oameni ai secolului douăzeci! Putem noi crede că un om are, ca în basme, capacitatea de a fi în același timp în mai multe locuri? Sau poate a operat cu hipnoză la distanță, sau dracu mai știe cu ce?

Florescu îl privi gânditor.

— Vorbești de secolul douăzeci, secolul nostru, al biruinței omului asupra materiei. Ei bine, în acest secol îndrăzneț, cuvântul imposibil a fost șters din dicționar. Locul lui îl iau călătoriile cosmice, cibernetica, și tot felul de fenomene care până mai ieri ni se păreau minuni irealizabile.

— Orice ați spune, tovarășe maior, nici odinioară și nici în secolul douăzeci nu s-a întâmplat ca un același corp material să fie simultan în mai multe locuri. Asta-i imposibil!

— Bineînțeles. Dar nu-i mai puțin adevărat că, de vreme ce el însuși recunoaște și faptul a fost confirmat atât de portar cât și de laborant, la ora șase Dragomir s-a aflat la locul crimei. Să presupunem, dacă vrei, că prezența lui Dragomir la restaurantul din fața Institutului de astrofizică și mărturia portarului de acolo ar fi o mistificare, sau urmarea unei hipnoze la distanță, cum spuneai. Dar care este maestrul iluzionist în stare să brodeze prin hipnoză la distanță amprente digitale ale lui Dragomir pe o carte inaccesibilă lui decât în ziua și la orele indicate? Dacă mi-l găsești, te propun pentru decorație! zâmbi Florescu.

Nicolau roși.

— Ar mai trebui să stăm de vorbă cu Dragomir; fu de părere maiorul, ridicându-se. Ce-ar fi să te duci mâine dimineață după el?

A doua zi dimineață, la ora șase, Nicolau sună la ușa apartamentului inginerului Dragomir. Nu-i deschise nimeni. O fi soneria stricată, se gândi ofițerul. Ciocăni de câteva ori în ușă, dar cu același rezultat. Coborî la portar.

Da, portarul îl văzuse pe Dragomir. A, nu astăzi, ci ieri dimineață. Adică nu chiar dimineață, ci pe la douăsprezece. Dacă obișnuia să se întoarcă atât de devreme de la Institut? Nu, nu obișnuia. Cel mai adesea venea seara. Uneori nu venea de loc. Lucra și noaptea la Institut. Alteori pleca în zori, pe la ora cinci și chiar mai devreme. Dar astăzi nu l-a văzut ieșind.

Nicolau se îndreaptă în grabă spre Institut.

— Nu, tovarășul director încă n-a venit, spuse portarul. Ieri? Păi ieri a plecat pe la ora unsprezece dimineața, după ce plecaseră tovarășii de la miliție. Peste noapte? Nu, peste noapte n-a fost nimeni la Institut...

Nicolau rămase descumpănit. Nu cumva...

— Spune-mi, te rog, tovarășa Elena Grădișteanu e aici?

— Nu. Programul începe la ora opt.

— Nu știi, are telefon acasă?

Portarul consultă o listă a adreselor și a numerelor de telefon. Puse unghia în dreptul unui număr de telefon...

— Poftim, ăsta este.

Nicolau telefonă nerăbdător. La aparat răspunse chiar Elena.

— V-aș ruga să-mi spuneți dacă știți unde se află tovarășul inginer Dragomir. L-am căutat, dar nu este nici acasă, nici la laborator.

— Cum? Nu-l găsiți nicăieri? se arătă Elena îngrijorată. Dar ce s-a întâmplat cu el? Eu nu știu nimic.

Nicolau puse receptorul în furcă. După o clipă de gândire formă un alt număr.

— Alo, aerogara? Aici locotenentul major Nicolau de la miliția judiciară. Vă rog să verificați dacă s-a eliberat ieri sau azi un bilet de avion pe numele Virgil Dragomir.

— Vă rugăm să așteptați puțin la telefon.

După puțină vreme veni și răspunsul:

— Nu s-a eliberat niciun bilet pe acest nume.

„Așadar, păsărica a zburat din colivie! Și să mai spună Florescu așa și pe dincolo! Dragomir trebuia reținut imediat, nu lăsat să-și facă mendrele și după aia să fugă și să se pună la adăpost”.

Enervat și alarmat, Nicolau bătui la ușa biroului șefului său. Intră, luă poziția de drepti și, străduindu-se să-și mențină un calm protocolar, spuse:

— Permiteți-mi să vă raportez: inginerul Virgil Dragomir a dispărut. De ieri nu i se mai știe nicio urmă...

După ce locotenentul-major părăsi biroul, Florescu se înșurubă greu în scaun, copleșit de gânduri. Oare n-a greșit, lăsându-l pe Dragomir în libertate după descoperirea revolverului? Se gândea la reproșul tăcut al lui Nicolau, pe care atitudinea lui protocolară îl sublinia parcă și mai mult. Dar își aduse aminte de asigurările primite din partea directorului serviciului de cadre al Academiei. Închise liniștit dosarul afacerii Jean Petrea, îl puse la loc și, luând un alt dosar, se cufundă în studiul lui.

X

— Așadar, conchise Oancea, depunându-și raportul verbal în fața maiorului Florescu și a locotenentului major Nicolau, în urma ultimelor investigații făcute, după părerea mea, se deschide o pistă nouă de urmat...

Își privi cu luare-aminte șefii, dornic să surprindă reacțiile lor la cele ce avea să spună. De când dorea el acest moment! Trase un fum adânc din țigară, apoi continuă:

— Cred că ar fi bine să rezum mersul investigațiilor mele. Vom putea trage mai ușor concluziile necesare. Precum știți, am discutat-o pe bătrâna Petrea și am aflat de la ea că Pandoris este directorul unei reprezentanțe străine.

Bătrâna susține într-una că Pandoris a fost cel mai bun prieten al lui Jean Petrea, drept care ar trebui îndepărtată orice bănuială că ar fi putut să-i facă cel mai mic rău. Am crezut totuși că e bine să-mi „bag nasul” prin birourile lui Pandoris, Norocul m-a favorizat: am descoperit mașina străină de scris, la care e foarte probabil că a fost bătută anonimă. Spre surprinderea mea, am aflat, că o mașină identică există și la o altă reprezentanță străină, la „Transterra”, o concurentă serioasă a „Intercontinentalei”. Întâmplarea a făcut ca mașina de scris de la „Transterra” să se defecteze chiar în fața mea și așa am putut să aflu că în urmă cu câteva săptămâni această mașină se mai defectase o dată, exact în epoca întâlnirii lui Petrea cu Elena Grădișteanu. Mașina fusese reparată de doamna Elsa, soția lui Waldemar, directorul de la „Transterra”. Și am mai aflat ceva: că familia Waldemar are acasă o mașină identică. Prin urmare, dacă facem abstracție de cea de a treia mașină, defectă la epoca întâlnirii, putem trage concluzia că anonimă a fost scrisă la una din cele două mașini, adică, fie a „Intercontinentalei”, fie cu cea pe care directorul Waldemar o are acasă. De unde rezultă că putem presupune ca autori ai anonimei pe soții Waldemar. Dar așa cum v-am mai spus, e curios din cale afară faptul că această doamnă Elsa lucrează la „Intercontinentală”, unde trece drept „domnișoara Elsa”. Ce se ascunde îndărătul acestei camuflări a identității doamnei Elsa față de Pandoris, și ce scopuri a urmărit sau urmărește încă, făcând pe dactilografa la „Intercontinentală”? Aparent nu se poate trage decât o singură concluzie și anume că Waldemar, dorind să spioneze activitatea comercială a „Intercontinentalei”, a trimis-o pe nevastă-sa să se angajeze, ca dactilografă acolo. E un joc oarecum periculos, dar „așii” comerțului capitalist sunt îndrăzneți. În situația ei, doamna Elsa putea să afle multe secrete comerciale ale

„Intercontinentalei”, dar mă îndoiesc că a știut ceva despre întâlnirea lui Petrea cu Elena Grădișteanu, de vreme ce însuși Pandoris nu aflase acest lucru decât în cursul după-amiezii, de la Petrea. Ori, după câte știu, după-amiază birourile „Intercontinentalei” sunt închise, deci doamna Elsa Waldemar nu mai avea niciun contact cu Pandoris.

Acum, când cu multă probabilitate putem afirma că autorii scrisorii sunt soții Waldemar, se pune întrebarea: cine i-a încunoștințat despre întâlnirea Elenei cu Petrea? Dacă nici Elena Grădișteanu nu s-a trădat și nici Pandoris nu a comunicat ceva despre întâlnirea proiectată, mai rămâne de cercetat legătura lor eventuală cu bătrânul laborant. El a avut cunoștință despre această întâlnire, dar noi încă de la începutul cercetărilor l-am eliminat oarecum din sfera cercetărilor noastre imediate. Îmi permit însă să atrag atenția că acum, când știm unde se află mașina de scris, devine actual să-l cunoaștem mai îndeaproape.

În acest timp, Nicolau își mușca unghiile, fără să-și poată ascunde ușoara enervare ce-l stăpânea. Abia aștepta să termine Oancea, că și luă cuvântul:

— Și dumneata crezi că aceste cercetări pe care le-ai întreprins pot răsturna ipoteza, aproape dovedită, a vinovăției lui Dragomir? Începu el, cu certitudinea omului sigur pe argumentele lui.

Oancea răspunse timid:

— Nu cred, dar socot că în cursul unei cercetări nicio pistă nu trebuie lăsată deoparte.

Maiorul Florescu interveni amical:

— Tovarășul sublocotenent are dreptate. Nicio pistă nu trebuie neglijată. Oancea, cercetează-l, te rog, pe Pandelescu și raportează rezultatul.

În clipa aceea, în ușă apăru ofițerul de serviciu.

— Tovarășe maior, vă raportează că s-a telefonat de la Institutul din strada Atomului că laborantul Pandelescu Ailincăi

a dispărut...

Florescu sări de la locul lui.

— Ce drăcovenie o mai fi și asta? Să se pregătească imediat mașina!

Automobilul miliției judiciare, în care luaseră loc maiorul Florescu și cei doi colaboratori ai săi, goni în mare viteză spre strada Atomului. Era ora zece dimineața, oră la care activitatea Institutului era de obicei în toi. Funcționarii furnicau prin coridoare, așteptând sosirea autorităților.

Îndată ce-i văzură intrând în Institut, se adunară în jurul celor trei ofițeri. După ce află în mod sumar despre ce e vorba, Florescu se adresează celor prezenți:

— E cineva din dumneavoastră care știe ceva despre dispariția lui Pandele?

Întrebarea fusese pusă calm, așa cum ar fi întrebat bunăoară care este ușa care duce la cabinetul directorului.

— Eu! spuse portarul, scoțându-și șapca.

— Ei bine, spuse Florescu, portarul rămâne aici, iar pe ceilalți îi rog să-și vadă de treburi.

O zări pe Elena Grădișteanu și i se adresează pe un ton amabil:

— Și pe dumneavoastră vă rog să rămâneți cu noi.

— Dar eu n-am văzut nimic...

— N-are a face! Avem nevoie și de dumneavoastră.

Intrară într-o încăpere de lângă cabina portarului. Oancea se așeză la birou și-și pregăti hârtiile ca să consemneze declarațiile. Fu chemat portarul.

— Ei, cum s-a întâmplat? Caută să-ți aduci aminte fiecare amănunt, îl încuraja maiorul Florescu pe bătrânel.

— Vedeți, începu portarul, frământându-și șapca cu degetele-i noduroase, ședeam lângă masă și eram ocupat cu telefonul. Cineva de la noi din Institut îmi telefonase că și-a pierdut legitimația și mă ruga să pun un anunț la poartă. Mă pregăteam să scriu anunțul când, deodată, ușa

se deschise și în fața mea văzui un om străin. M-am cam speriat, fiindcă eu cu lumea străină stau de vorbă numai prin fereștriuca ghișeului...

— Și cum arăta omul acela? îl întrerupse maiorul Florescu.

— Stați, să-mi aduc aminte. Să tot fi fost ca la vreo treizeci și cinci - patruzeci de ani, nu mai mult. Subțirel la trup și cu părul blond. Avea o cicatrice pe obraz, și se purta îmbrăcat cu salopetă de muncitor. M-am răstit la el, că eu așa fac dacă omul calcă regula și dă buzna peste mine, în loc să-mi vorbească prin fereștriuca. Străinul m-a luat cu binișorul: „Nu te supăra, moșule, zice, dar am o rugămintă la dumneata. Uite, aici, la dumneavoastră e un laborant, unul Pandeale Ailincăi. Spune-i că a venit un prieten bun al lui și vrea să-i vorbească. I-am adus salutări de la niște neamuri din satul lui”. I-am telefonat îndată lui Pandeale și el a venit fugulița. „Uite, zic, e tovarășul ăsta care zice că vrea să-ți vorbească”. Pandeale s-a uitat cam lung la el. Se vedea cât de colo că nu se cunoșteau. Străinul i-a dat mina și i-a spus: „Geaba te uiți la mine, că n-ai de unde să mă cunoști. Sunt cu nepotul dumatăle, cu Ștefan Ailincăi. Eu și cu Fănel trecând pe aici, pe aproape, el și-a adus aminte de dumneata și a zis că ar fi bine să te vadă. Fănel a rămas în mașină, că mai e cineva cu noi și pe mine m-a rugat să te chem. Hai afară și-ai să-ți vezi nepotul. Mașina așteaptă la colț.” Pandeale a cam șovăit, dar s-a dus. Eu m-am necăjit mai departe cu anunțul acela. A trecut ce-a trecut. Numai ce aud afară un motor. Mi-am adus aminte de Pandeale și am ieșit la stradă, dar până să ajung am văzut cum mașina o lua înainte. Pandeale al nostru, nicăieri. Nici n-am băgat de seamă dacă a mai intrat pe poartă. Pe semne, mă gândeam, s-a întors în laborator.

— Altceva?

— Altceva nu știu, tovarășe maior.

— Bine, moșule, semnează aici.

— Tovarășă Grădișteanu, se adresă Elenei maiorul Florescu, îl cunoașteți desigur destul de bine pe laborantul Pandeile Ailincăi. Am dori să ne spuneți ce știți despre el.

Vocea Elenei era stinsă.

— Când am intrat eu la Institut, l-am găsit pe moș Pandeile care era vechi laborant. Pot să spun despre el că e harnic și conștiincios. Ca unul care lucrează de mult timp aici, cunoaște destul de bine problemele care îl privesc. A lucrat și sub mâna fostului profesor Papavlasiiu și, naiv cum este, se arată foarte mândru de aceasta. I se pare că e cel puțin un titlu de noblețe...

— Dumneavoastră ați auzit zgomotul mașinii?

— Nu. Strada unde s-a oprit mașina mărginește cealaltă parte a careului de clădiri și nu prea e posibil să auzim ce se petrece acolo. De altfel, noi lucrăm cu ferestrele închise.

— Cum s-a comportat laborantul când a aflat că e chemat la poartă?

— Când a sunat telefonul, chiar eu am fost aceea care am ridicat receptorul. Auzind că e chemat afară, l-am strigat din camera vecină și i-am dat receptorul. Deoarece nu prea se întâmpla să fie chemat la telefon, m-am uitat la el în timp ce vorbea.

— Și?

— Am avut impresia că i s-a comunicat o veste neplăcută; am văzut cum pe neașteptate i s-a întunecat obrazul. După ce a pus receptorul în furcă, a mormăit ceva. Apoi a cerut voie să lipsească câteva minute. Spunea că îl așteaptă cineva la portar.

— N-ați fost surprinsă, văzând că nu se mai întoarce?

— Într-adevăr, m-a izbit întârzierea lui și am telefonat portarului. De la el am aflat ce știți și dumneavoastră. Mi s-a părut ciudat că laborantul a plecat cu halatul pe el la o oră atât de nepotrivită. Am avut senzația că i s-a întâmplat ceva și atunci am telefonat secretarului, care v-a sesizat.

— Încă o întrebare: ce lucrări științifice se execută în laboratorul dumneavoastră?

— Tovarășe maior, în această problemă vă rog să vă adresați forurilor superioare.

— Și... de când a dispărut inginerul Dragomir, cine conduce lucrările laboratorului?

— Încă înaintea dispariției, el ne-a întocmit un program de lucru, pe care nici într-o lună nu-l vom putea îndeplini.

— Mai obișnuia și altădată să traseze programe pentru un interval atât de mare? întrebă Florescu, apăsător.

Elena se cramponă de masă: adevărul este că niciodată nu le întocmise un program de lucru cu o durată atât de lungă.

— Unde vreți să ajungeți cu această întrebare? rosti ea, abia perceptibil.

— La concluzia că inginerul Dragomir s-a pregătit pentru o absență mai lungă, spuse Florescu și mai apăsător. Apoi, ca pentru sine: numai de am cunoaște cauza care l-a determinat să facă acest lucru.

— Cauza? surâse Nicolau. E chiar așa de greu de ghicit?...

Maiorul Florescu și însoțitorii săi se aflau lângă automobil, gata de plecare, când cineva strigă din curtea Institutului:

— Tovarășe maior, tovarășe maior!

Mirat, maiorul se întoarce spre cel care-l striga. Un tânăr în halat alb se apropie cu pași grăbiți. Ajuns lângă grupul de ofițeri, se adresează maiorului:

— Întâmplător am fost martorul plecării lui Pandele cu mașina. Dar abia acum am auzit că există bănuiala cum că a fost răpit. La început n-am luat în seamă când l-am văzut că pleacă, acum însă e altceva. Trebuie să vă spun tot ce-am văzut. S-ar putea să vă folosească.

— Cine sunteți dumneavoastră? întrebă Florescu cu interes.

— Sunt inginerul Căpușan. Lucrez la o secție a Institutului, care e pe latura cealaltă a clădirii. Ferestrele noastre răspund pe strada de unde Pandele a plecat cu mașina.

— Să ne întoarcem la biroul de informații, hotărî Florescu. Oancea, continuă el, după ce se instalează din nou lângă o masă, consemnează declarația tovarășului inginer Căpușan. Așadar? se adresează el inginerului.

— Tocmai terminasem un calcul migălos și obositor. Am aprins o țigară și m-am apropiat de fereastra dinspre stradă. Am zărit, aproape de capătul străzii, o limuzină de culoarea vișinei putrede. Mașina staționa; se vedea că e în așteptarea cuiva. Apoi am văzut cum moș Pandele, însoțit de un om, se apropie de mașină. Când a ajuns aproape, portiera s-a deschis. Pandele a văzut, pesemne, cine se afla în interiorul limuzinei, căci a făcut o plecăciune adâncă. Asta mi-a trezit curiozitatea și am urmărit scena mai atent, fără să-mi dau seama că se petrece ceva deosebit. A urmat o scurtă discuție între ei. În atitudinea moșului se observa oarecare șovăială. Apoi s-a urcat în mașină, după el s-a urcat și însoțitorul lui, lângă șofer, și mașina a pornit. La drept vorbind, n-am găsit nimic suspect în toată această întâmplare și aș fi uitat de ea, dacă n-aș fi aflat acum câteva minute că se crede că Pandele n-a plecat de bună voie, ci ar fi fost răpit. Am crezut de datoria mea să vă relatez cele văzute de mine.

— În ce direcție a pornit limuzina? întrebă Florescu.

— A cotit după colțul străzii și a luat-o înainte pe strada Electronului.

— Vă mulțumesc, tovarășe inginer, spuse Florescu. Semnați procesul-verbal. Aici, vă rog.

— Va să zică, observă Nicolau, după plecarea inginerului Căpușan, n-a fost vorba de nepotul laborantului. A fost o persoană simandicoasă. Pe nepotul său nu l-ar fi salutat cu plecăciune.

— Ori da, ori ba, replică îndată Florescu. Puteau să fie amândoi în mașină: și nepotul, și individul dumitale simandicos. Până una-alta, ar fi bine să dăm de urma limuzinei. Te rog, fă cercetările cuvenite: iar tu, Oancea, interesează-te de familia lui Pandele Ailincăi. Poate avem norocul să aflăm cine este acest nepot și în ce ape se scaldă. Raportați de executare.

Locotenentul-major Nicolau începu în aceeași dimineață cercetările pentru identificarea limuzinei misterioase. Cercetă telefonic posturile de observație de la bariere, de unde primi răspunsul că în ultimele ore nicio limuzină de culoarea vișinei putrede n-a ieșit din oraș. Evident, dacă se va observa vreuna de acum înainte, va fi înștiințat. Trecu apoi la serviciul de circulație: aici întocmi o listă a tuturor proprietarilor de mașini de culoarea vișinei putrede. Erau în total douăzeci și trei. În câteva ore fură cercetați toți, dar fiecare putu să-și stabilească un alibi neîndoielnic. Niciuna din mașini nu trecuse nici măcar în apropierea Institutului de cercetări științifice speciale. Nu cumva e vorba de o limuzină venită în Capitală dintr-o regiune oarecare a țării? se gândi Nicolau. Lansă imediat o telegramă circulară către toate serviciile de circulație din țară. Răspunsurile veniră foarte prompt de pretutindeni: niciuna din mașinile de culoarea indicată, înregistrate la serviciile de circulație, n-au părăsit regiunea respectivă. Toate aveau alibiuri bine stabilite.

— Îți stă mintea în loc, bombăni cu necaz Nicolau, după ce dădu raportul maiorului Florescu.

— Este într-adevăr de neînțeles de unde a apărut și cum a dispărut limuzina asta, se frământă și Florescu. Dar dacă cineva și-a vopsit în culoarea vișinei putrede o mașină înregistrată cu o altă culoare, fără a declara această schimbare la față?

— M-am gândit și la asta, completă Nicolau, cu oarecare

amărăciune. Am cercetat toate atelierele de vopsit automobile. Rezultatul e negativ.

Se auziră bătăi în ușă.

— Intră! strigă Florescu.

Un ofițer de la serviciul circulației, însoțit de doi cetățeni, intră în încăpere.

— Tovarășe maior, raportă ofițerul, vin înaintea dumneavoastră cu un caz ciudat. Vă rog să ascultați ce spun acești tovarăși.

— S-auzim!

— Vorbiți, tovarășe, se adresă ofițerul de circulație unuia din cei doi cetățeni, un om scund, rotofei și cu fața congestionată.

— Sunt contabil la Flamura Roșie. Tocmai plecam de la fabrică. Îmi era capul buimac de atâtea cifre. Aveam de făcut un drum la minister și am luat-o pe jos, trecând prin bulevardul Mimoselor, care știți și dumneavoastră ce stradă liniștită este. Deodată zbură pe lângă mine o limuzină elegantă de culoarea vișinei putrede. Mă uitam distrat după ea, când ce să vezi? Mașina și-a încetinit mersul și a dispărut, parcă, îndărătul unui nor. Imediat după aceea, din nor s-a desprins o mașină albastră... Drept să vă spun, eu una ca asta n-am mai văzut și nici n-am auzit. Am crezut că visez. M-am frecat la ochi, m-am ciupit de obraz. Eram treaz și umblam cu picioarele pe pământ. Dar mașina n-am mai văzut-o, de parcă au mâncat-o vârcolacii.

Mă întreb și acum: mi-am pierdut mințile, sau nu mai sunt stăpân pe ochii mei? Știți, sufăr de arterioscleroză și mă tem să nu se fi depus pe retină un cheag de sânge, care mă face să am halucinații. M-a cuprins o spaimă mare. Nici nu m-am mai dus la minister, am pornit glonț la policlinică să mă vadă doctorii. Dumnealui e doctorul Vântu, arată cetățeanul spre însoțitorul său. M-a examinat și a găsit că n-am nimic.

— Așa e, încuviință celălalt. Vă miră că am venit și eu aici, dar o s-aveți imediat explicația. L-am cercetat ochii și n-am găsit nimic patologic. Așadar, despre daltonism nu poate fi vorba. L-am rugat pe colegul meu psihiatru, doctorul Goinea, să-i facă și un examen psihic. Rezultatul a fost satisfăcător. Și atunci mi-a intrat în cap că ceva necurat trebuie să fie la mijloc. Nu știu dacă m-am gândit bine, dar mi-am zis că asta e o afacere pentru organele miliției. Cine știe ce se ascunde aici? L-am sfătuit să facă o sesizare și ca să aibă mai multă greutate m-am oferit, după cum vedeți, să-l însoțesc.

— O fi vreo limuzină fantomă, râse maiorul Florescu, când rămase singur cu Nicolau.

— E o poveste tot așa de absurdă ca și ubicuitatea lui Dragomir.

Florescu îl privi însă cu seriozitate.

— Ți-am mai spus, dragă Nicolau, nu te pripi cu judecata. Secolul nostru este un secol al tuturor minunilor. Mai bine să ne zbatem și să dăm de dezlegarea lor.

XI

Era prima zi însorită după o săptămână de ploi neîntrerupte. Soarele se ivise timid printr-un grup de nori în risipire, prevestind îndreptarea vremii. Numai vântul continua să mai sufle, deși mai potolit. Trezit ca dintr-un somn adânc, orașelul Stânca Craiului își întindea la soare mădularele pătrunse de umezeală. Străzile spălate de apă, casele scăldate în lumina solară, grădinile, pomii cu frunzișul șters de praf — totul radia bucuria renașterii.

Locul de plimbare al orășelului se întindea pe malul stâng al râului, ale cărui ape, rostogolite din creierul munților, curgeau acum mai repede și cu o învolburare spumoasă, ca după furtună. În aer plutea un miros crud de pământ reavăn. De partea cealaltă, hăt departe, malul se contopea cu linia unduită a unor dealuri acoperite de păduri de fag și mesteacăn.

La ora aceea, bulevardul era înțesat de oameni, deși plimbarea începea de obicei mult mai târziu, aproape de asfințit. Se vedea bine că cei strânși pe dig nu veniseră să se plimbe, ci să vadă tristețile peisajului răvășit de ploi și de furia apelor. Ploaia stătuse din zori, soarele pecetluia cu zâmbetul lui cald începutul unei toamne blânde și totuși ravajele apelor se arătau încă. Din susul râului mai curgeau ușile caselor sfărâmate de ape, ba chiar câte un bordei întreg plutind ca o arcă spartă, gata s-o înghită valurile, arbori smulși din rădăcină, care cu loitrele rupte și, de jur împrejur, o nesfârșită rețea de lătunoaie, crengi și fânețuri măturate din poduri.

Depart, în susul câmpului de apă, se deslușea o pată mare, întunecoasă, săltată pe coamele valurilor repezi.

— E un barcăz părăsit! spuse cineva din mulțime.

— Da de unde, e o bucată de pod!

— Aș! se amestecă un al treilea, e un acoperiș de vraniță. Se vede cum i se desfac șindriile. Mă prind că până ajunge lângă noi, nimic nu mai rămâne din el.

— Așa e!

— E ceva care se mișcă acolo! strigă îngrozit cel ce vorbise întâi.

— Un om! Un om!

— Un copil! preciză un altul, cu vedere mai bună. Da, da, un copil! Oameni buni, să facem ceva! Să scăpăm copilul. Repede, o luntre!

— O luntre! repetară alte voci.

Nu se afla însă nicio luntre pe acolo. Pe cele mai multe le luase furtuna și cele care au fost salvate la vreme se aflau duse undeva la adăpost. Ruptura de acoperiș ajunse mai aproape. Acum nu mai încăpea îndoială: un băiat de vreo zece, doisprezece ani se zbugiuma deasupra. De bună seamă, zărise și el mulțimea de pe dig. Cu o mână îmbrățișase o lătunoaie care mai ținea încă vranița să nu se desfacă de tot, iar cu cealaltă făcea semne disperate.

— Se îneacă! strigă o femeie. Faceți ceva, oameni buni!

Bărbații se priviră neputincioși.

— Un înotător bun îl scapă. Cine are curajul? aruncă un bătrânel.

— Cine să aibă curajul? îi răspunse cineva cu aceeași întrebare. Asta-i moarte sigură!

Acoperișul cu băiatul nimeri într-un vârtej. O clipă se opri, ca și cum l-ar fi prins o ancoră pe fund, apoi începu să se rotească pe loc printre bulboanele vârtejului, care jucau la suprafață ca apa clocotită dintr-un cazan.

— Se duce! strigă aceeași femeie. Se duce sub ochii noștri! Stăm și ne uităm la el și nu facem nimic!

Femeia făcu gestul de a se arunca în apă, dar mâini vânjoase o reținură și o îndepărtară de pe dig, în timp ce continua să strige:

— Rușine! Rușine!

Bucata de acoperiș se înjumătățise și aproape nu se mai vedea din cauza apei.

— Se îneacă!

— S-a înecat!

— Nu se mai vede! S-a dus la fund!

În clipa aceea, un străin îmbrăcat într-o manta de ploaie se ivi pe dig. Nimeni nu-l băgă de seamă. Toate privirile erau ațintite spre locul unde nefericitul copil lupta cu moartea.

Și deodată vociferările amuțiră, înecate de exclamații de

groază. Căci văzură pe străin lepădându-și pardesiul în brațele cuiva aflat lângă el și avântându-se în apă cu o săritură de bun înotător.

— E nebun! izbucni un moșneag, cu mâna la gură.

— Moarte sigură! îl aprobă un altul.

— Cine este? se interesă o tânără.

Nimeni nu răspunse. De altfel, întrebarea nici nu fusese auzită; oamenii urmăreau fascinați pe necunoscut. Omul păsea, sărea, zbura deasupra apei. Ai fi zis că înaintează susținut de o forță necunoscută.

— Nemaipomenit! izbucniră mai multe voci de-odată.

— Minunea lui Dumnezeu! își dădu cu părerea baba, care bătuse până atunci mătănii cu fruntea la pământ.

Necunoscutul, zburând pe suprafața apei, reveni, aducând copilul în brațe. Când ajunse la dig, oamenii izbucniră în urale, îndesându-se să vadă mai de aproape pe curajosul salvator.

— Duceți copilul la spital! fură primele cuvinte ale necunoscutului, de îndată ce puse piciorul pe dig. Repede!

Un camion ce staționa în apropiere veni să ia băiatul și porni în mare viteză. În mașină luase loc și salvatorul.

Din fericire, copilul leșinase numai de emoție, de spaimă, așa că medicilor de la spital nu le trebui

mult timp să-l readucă în simțiri. Băiatul deschise ochii mari și cel dintâi zâmbet fu pentru salvatorul lui, care stătea lângă el și-l privea îngrijorat.

— Ei, ți-e mai bine? Întrebă medicul care-i dăduse primele îngrijiri..

— Da, șopti copilul recunoscător, dar mereu cu ochii pe străin. Vru să spună ceva.

— Lasă, nu vorbi acum...

— Să spun cum a fost...

— Ai să spui mai târziu. Acum trebuie să te odihnești. Fă bine, închide ochii și dormi.

Străinul se căută prin buzunare și scoase un creion automat. Îl întinse băiatului:

— Ia-l ca amintire. Îl meriți. Ești un băiat curajos. Nu te-ai pierdut cu firea.

Se apropie de fereastra deschisă și privi în stradă.

— Aș dori să știu cu cine am onoarea? auzi în spatele lui vocea cântată a medicului.

Se întoarse, dar în aceeași clipă, ca răzbit de un gând neașteptat, săltă pe pervazul ferestrei și de aici, cu gestul unui echilibrist care face un salt în gol, se aruncă pe fereastră. Medicul și cei ce-l însoțeau încremeniră. Copilul, îngrozit, își vârî capul sub cuvertură cu un sughiț de plâns nervos.

— Ce-a fost asta? Își reveni medicul cel dintâi.

— O sinucidere sub ochii noștri! găsi necesar să-l lămurească un alt medic.

Se repezică la fereastră, îngroziți dinainte de spectacolul oribil pe care se așteptau să-l vadă. Desigur străinul zăcea jos cu oasele sfărâmate, într-un lac de sânge. Doar nu-i glumă să te arunci de la etajul doi! Priviră cu răsuflarea tăiată, dar trotuarul era curat, bine spălat de ploaie și trecătorii se perindau liniștiți, dintr-o direcție într-alta.

— Nu înțeleg nimic! bolborosi doctorul. Ce-a fost asta? Un

miracol? O vedenie?...

Era un medic bătrân și cu experiență și se simțea stingherit că nu era în stare să dea o explicație scenei la care asistase.

Cineva bătu în ușă.

— Intră! porunci doctorul.

Se ivi un tânăr.

— Ce doriți? întrebă medicul.

— Caut pe...

— Pe cine cauți?

— Văd că nu-i aici. Unde o fi, că i-am adus pardesiul?

Medicul se repezi și-i smulse haina de pe brațe.

— Vedeți? triumfă sora. Poartă pardesiu! Asta înseamnă că e om ca toți oamenii.

— Aflăm noi acum cine e, mormăi medicul și începu să caute în buzunarele pardesiului. Scoase la iveală o hârtie și citi tare:

Invitație

Sunteți invitat la ședința festivă pentru deschiderea sesiunii Sfatului popular al Capitalei, care va avea loc la... septembrie a.c., ora 16.

O fi un deputat din Capitală, zise iar sora.

Da, primi medicul. îl cheamă... Și citi pe hârtie:
Tovarășului inginer V. Dragomir...

Locotenentul-major Nicolau bătu la ușa maiorului Florescu și pătrunse în biroul acestuia. Ținea în mână o scrisoare.

— Permiteți-mi să vă raportez. Tovarășul locotenent Gavriloiu de la „Evidența populației” mi-a adus această scrisoare. E în legătură cu dispariția inginerului Dragomir.

— Iar a făcut vreo poznă? întrebă necăjit Florescu.

— E de la Sfatul popular al orașului Stânca Craiului.

— Ce o mai fi și asta? Citește, te rog.

Nicolau luă loc și începu să citească. Era o relatare a celor

întâmplare în micul orășel unde un copil fusese salvat prin intervenția miraculoasă a unui necunoscut. Deoarece s-a putut stabili identitatea lui, dar numitul n-a fost găsit printre pasagerii hotelului local, pardesiul se trimite biroului „Evidența populației Capitalei” pentru stabilirea adresei numitul inginer și înapoierea obiectului abandonat. În scrisoare se mai relatează și dispariția ciudată a eroului. Scrisoarea era însoțită de declarațiile celor care fuseseră de față.

Locotenentul-major Nicolau se opri din citit, și spuse:

— Îmi permiteți o remarcă?

— Poftim!

— Ați observat, desigur, că în această relatare există un fapt care concordă cu o constatare anterioară...

— Anume?

— Vă aduceți aminte că la Institut, în biroul în care lucra inginerul Dragomir, s-au găsit pe pervazul ferestrei urme de pași și niște scame de stofă. Acestea au fost pentru noi un semn că pe acolo a încercat cineva să sară, sau chiar a sărit pe fereastră.

— Ei, da! Și?

— Și în curtea Institutului nu s-au găsit urme ale persoanei care a sărit pe fereastră.

— Îmi amintesc.

— Ei bine, nici cei de la spital n-au găsit urma inginerului, după ce a sărit. Nimeni nu l-a mai văzut. Parcă a zburat.

— Concluzia?

— Mi se pare destul de limpede! Dragomir este acela care a sărit pe fereastra biroului, deși a tăgăduit la interogatoriu. Așa cum a sărit și pe fereastra spitalului. În ambele cazuri a avut fără doar și poate motive temeinice să dispară, motive evidente pentru noi.

— Bine, dar ce motive avea la spital? întrebă sceptic Florescu.

— Voia probabil să evite o identificare.

— Observația dumitale e justă, dar concluziile nu mai au aceeași calitate. Nu neg, e posibil ca Dragomir să fi sărit pe fereastra Institutului în același mod ca la spital. Motivele pot fi însă diferite. Fapt de netăgăduit este că aici, la Institut, a ieșit pe poartă în văzul laborantului și al portarului. Și asta imediat după ce a săvârșit crima — dacă, bineînțeles, admitem că el ar fi asasinul. Vei conveni și dumneata că nu putea să iasă și a doua oară, fără să fi reintrat, răs maiorul. Or, intrarea în Institut este în văzul tuturor și a portarului în mod sigur. E oare de presupus că, după ce a sărit pe fereastră, s-a întors tot pe acolo, fără să se gândească la riscul de a găsi pe cineva la locul crimei? Ar fi fost o comportare de loc înțeleaptă pentru un asasin. Chiar dacă am admite că el e acela care a zburat pe fereastra Institutului, tot nu știm în ce scop a realizat această stranie performanță.

— Dați-mi voie! reluă repede Nicolau. De ce n-am presupune totuși că, după ce l-a împușcat pe Petrea, Dragomir a sărit pe fereastră, iar apoi, socotind că dispariția lui stranie ar fi suspectă, s-a reîntors tot pe fereastră, în laborator, ieșind apoi în văzul tuturor pe poartă? Pentru mine nu încape îndoială: Dragomir este asasinul!

XII

Executând ordinul dat de maiorul Florescu, în ziua dispariției lui Pandele Ailincăi, Oancea porni să caute domiciliul laborantului. Culesese informații după informații și ajunsese pe niște străzi îndepărtate, într-un cartier de la marginea Capitalei. Aici reuși să dea de o fundătură, care purta alături de numele nou și pe cel vechi: „Doi cocoși”. Află că fundătura se numea „Doi cocoși” datorită veșnicelor certuri dintre Pandele Ailincăi și un vecin al său, moș Petre Labălungă. La numărul 7, într-o căsuță curățică, locuia laborantul cu nevasta sa, țața Tinca, femeie îndrăgită de vecini, deoarece era bună și săritoare la nevoie.

Oancea bătu în poartă. Un dulău ciobănesc sări din cușcă și începu să latre. În ușa casei apăru o bătrânică. Ștergându-și mâinile de șorț, bătrâna se îndreptă spre poartă, alungând dulăul.

— Pe cine căutați, tovarășe?

— Aici locuiește Pandele Ailincăi?

— Aici, maică. Dar ce aveți cu el?

Oancea își dădu chipiul pe ceafă.

— Cu el nu am nimic. Aș dori să controlez cartea de imobil.

— Sunteți noul sectorist? Întrebă bătrânica.

Lui Oancea îi venea la îndemână această întrebare.

— Da, mătușico.

— Poftiți înăuntru, lertați-mă, nici n-am strâns în casă. Azi e zi de spălat, se scuză ea.

Îl pofti pe Oancea să șadă.

— Vă aduc și cartea de imobil.

În timp ce bătrâna căuta cartea de imobil, Oancea își

plimbă privirea prin odaie. Era o încăpere nu prea mare, dar curățică, cu mobilă bine întreținută și cele două paturi acoperite cu cuverturi de lână lucrate în casă. Un vas de lut smălțuit înmănunchea un buchet de flori artificiale din hârtie multicoloră. Deasupra unuia din paturi atârna o fotografie, probabil a lui Pandele, în uniformă de plutonier, tânăr, țăntoș, cu mustața în furculiță.

Oancea răsfoi cartea de imobil.

— E în regulă, mătușico, spuse prietenos, restituind-o bătrânei. Numai dumneata și soțul locuiți aici?

— Da, tovarășe ofițer!

— Văd că și nepotul tovarășului Pandele, Ștefan Ailincăi, e înscris aici.

— Da, un timp a stat la noi.

— Și acum?

— Eh, e ceva urât. Mai bine să nu vorbim de el.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Nu s-a întâmplat nimic. E un flăcău rău. Atât l-am dăscălit până ce într-o zi a plecat de la noi și nu s-a mai întors acasă.

— Dar ce învârtea?

— De toate și nimic. Om fără minte! Un leneș. Caută numai servicii de acelea unde nu se cere muncă.

— Și chiar nu mai știți nimic de el?

— I-am spus lui Pandele să nu-mi mai pomenească de nepotu-su. Aoleo, își aminti ea deodată. Nu cumva pe el îl urmăriți? Iar a făcut vreo boroboată?

— Nu-l urmărim. Dar văd că l-ați scos din cartea de imobil și am întrebat și eu așa, într-o doară, unde s-a mutat. Dar moșul unde e acum?

— Unde să fie? La slujbă.

— Nu cumva pleacă zilele acestea undeva? Într-o delegație?

— Nu mi-a pomenit nimic, maică.

- Ei, mătușico, îți mulțumesc. Bună ziua!
- Oancea se sculă. Se opri cu privirea la fotografia lui Pandele Ailincăi și exclamă:
- Ce bărbat chipeș! E moșul matale, nu?
- Chipeș, nu zic ba. Ei, dar multe am și tras cu el din cauza asta. De, cu... femeile. Acum i-a venit și lui vremea. S-a potolit.
- În ce armă a servit moșul dumitale?
- A fost meșter armurier la arsenalul armatei, răspunse cu mândrie țața Tinca.
- Zău, mătușico? Apăi trebuie că a fost meșter iscusit!
- Chiar că a fost! Și încă ar fi stat mult acolo, dacă nu se întâmpla nenorocirea aceea...
- Ce nenorocire, mătușico? Întrebă cu interes Oancea.
- Bătrâna mototoli colțul șorțului.
- Multe a trebuit să-i iert... Era pe vremea când dumnealui mi s-a încurcat cu nevasta unui plutonier, unul care lucra și el la atelier. Când am prins de veste, mi s-a jurat că ea s-a legat de el, dar poți să te uiți în gura bărbaților? A ieșit o bătaie în atelier, soră cu moartea. După aia au fost dați afară amândoi. Noroc că al meu a găsit loc la domnul profesor Papavlasiu. Dumnealui, vezi bine, îl cunoștea dinainte.
- Așa va să zică: îl cunoștea pe domnul profesor Papavlasiu? Ei, da, om mare, cu trecere... Îl cunoștea de mult?
- De mult! S-au cunoscut în armată, când domnul profesor era tânăr. Știi cum era în armată, când aveai bani și erai de neam mare. Dumnealui nu-și curăța niciodată arma, până a ruginit de tot. Într-o zi, zarvă mare: inspecție serioasă. Dar Pandele al meu se avea bine cu el. I-a făcut arma lună și mi ți l-a scos din nevoie. Când Pandele a ajuns la ananghie și umbla după slujbă și-a adus aminte de domnul Papavlasiu. Dumnealui ajunsese mare de tot, dar

nu l-a uitat. L-a luat laborant, i-a dat leafă bunicică, mai pica și pe de lături câte ceva, azi un ban, mâine altul și, uite așa, ne-am învrednicit și noi cu căsuța asta.

— Văd și eu c-a fost darnic boierul. Dar ce servicii zici că-i făcea?

— La o casă mare, boierească, se găsește mereu câte ceva de dres, de aranjat. Apoi, să vezi, când veneau alegerile, ce de treabă pe moșul meu pe lângă domnul profesor!...

— Era agentul lui electoral?

— Nu știu ce era, se căi femeia de limbuția ei. Nu mi-a spus niciodată, și nici nu mă pricep la alde astea. Știu că mereu lipsea de-acasă. Era ocupat, cu alegerile.

— Se mai duce la Papavlasiu?

— Ei, cum să nu se ducă? Ține la el și nu iese din cuvântul lui. Zice că domnul profesor a fost binefăcătorul lui.

— Dar, ia spune, moșul dumitale nu mai face de loc vechea lui meserie de armurier? Aș avea și eu să-i dau ceva de lucru.

— Ferească sfântul! Vreți să intre în pușcărie? Mai repară, ici-colo, câte un lacăt, câte o broască... Atâta tot.

Oancea își scoase din buzunar bricheta și voi să-și aprindă o țigară. Scăpără de câteva ori, dar fitilul nu luă foc.

— Ei, drăcie, iar s-a stricat drăcovenia asta a mea. N-ai la îndemână, mătușico, o șurubelniță și un cleștișor? Să văd ce naiba are?

— Da, maică, uite cutia cu scule a lui Pandele. Ia-ți ce-ți trebuie.

Trase de sub pat o lădiță veche. Oancea începu să cotrobăiască în ea. Privirea lui iscoditoare descoperi un mic arc, aproape crăpat în două. Era un arc de revolver. Împreună cu șurubelnița scoase din cutie și arcul. Moșmondi puțin la brichetă, apoi își aprinse țigara și înapoie bătrânei uneltele.

— Ei, acum i-am venit de hac! Merge. Mulțumesc! Să trăiești, mătușico! Am să mai viu pe aici. Vreau să-l cunosc

și eu pe moș Pandele. Cu bine, mătușico!...

Descoperirea sublocotenentului Oancea stârni interes printre anchetatorii cazului de la laboratorul de electronică. Nu cumva arcul era de la arma lui Dragomir?

Maiorul Florescu trimise după un armurier. Acesta demontă revolverul găsit în interiorul aparatului de la Institut. Arcul găsit la Pandele se potrivea de minune în revolver, iar cel cu care fusese înlocuit, era un arc confecționat ad-hoc. Era așadar neîndoielnic că Pandele, fost armurier, a reparat revolverul. Problema de rezolvat era acum alta: pentru cine și în ce scop l-a reparat?

— E cum nu se poate mai clar! triumfă din nou locotenentul-major Nicolau. Pandele a reparat arma la cererea lui Dragomir, în timp ce la Asociația de tir se știa că e defectă. Dragomir era sigur că Pandele n-o să sufle o vorbă despre repararea revolverului de teamă să nu intre în bucluc (practică ilicită și altele) și atunci nu mă mir că Dragomir a putut să susțină sus și tare că avea revolverul defect de săptămâni de zile.

Maiorul Florescu dădu din cap afirmativ.

— Raționamentul e cât se poate de logic.

Locotenentul-major Nicolau continuă înflăcărat:

— Și acum, ce ne împiedică să presupunem că însuși Dragomir a pus la cale răpirea laborantului? Gândiți-vă bine, era interesat să scape de un martor care într-o zi tot ar fi putut să sufle ceva...

Maiorul zâmbi malițios:

— Ai dreptate! Ce ne împiedică...?

Apoi, cu un ton schimbat:

— Totuși... știm încă prea puțin...

XIII

Sublocotenentul Oancea, îmbrăcat civil, se plimba pe bulevard, oprindu-se din când în când pe la vitrine. Părea că se bucură de răgazul unei ore libere într-o după-amiază însorită de septembrie, dar problemele legate de asasinatul din strada Atomului îl însoțeau pretutindeni, îl obsedau, îl chinuiau.

Ce simplu e să afirmi: Dragomir l-a ucis pe Petrea! Toate dovezile converg către această dezlegare! Pare o soluție justă tocmai prin simplitatea, prin evidența ei. Dar cine ar putea să spună ce resorturi tainice se ascund în dosul acestor dovezi?...

— Bună ziua, tovarășe Cionga.

Oancea ridică brusc privirea. În fața lui stătea dactilografa de la „Transterra”. Îi întinse mâna, prietenos.

— Bună ziua, tovarășă Liana. Ce plăcere să te întâlnesc!

Porniră în susul bulevardului. Pășiră câțva timp tăcuți, apoi Liana reluă conversația:

— N-ai mai venit pe la „Transterra”.

— Am avut alte lucrări importante. Și din păcate n-am putut să mă mai interesez de problema furniturii de la „Transterra”. S-a reparat mașina de scris?

— N-a avut decât un mic defect de contact. Doamna Elsa l-a dibuit încă în ziua aceea. Am și pregătit răspunsul către minister, dar nu l-am putut expedia. Fritz, curierul nostru, lipsește de câteva zile. Adică, mai exact spus... credeam că... dumneata ai să vii personal să ridici oferta cea nouă.

— Și acum?

— Acum?... Cum dorești dumneata.

— Adică... pot veni? Voi găsi răspunsul la dumneata? întrebă Oancea.

Fata roși. Apoi, aruncând o privire șugubeață spre Oancea, răspunse:

— Într-un fel sau altul, corespondența tot trebuie să ajungă la destinație.

— Ei bine, atunci voi veni mâine după ea.

— Numai că te rog să vii până la ora două, fiindcă mâine plec mai devreme. Mă duc la cursul de pregătire pentru sesiunea de toamnă.

— Te credeam dactilografă profesionistă.

— Sunt studentă la facultatea de Științe Juridice.

— Atunci suntem oarecum colegi. Eu mi-am luat anul trecut examenul de stat, tot în științele juridice, spuse Oancea.

Conversația se animă. Liana îi povestește că părinții ei nu mai sunt în viață și că locuiește la niște rude apropiate, o pereche modestă. Pentru a ușura traiul ei și al bătrânilor a urmat o școală de stenodactilografie, unde și-a însușit și limbi străine. A fost apoi angajată la reprezentanța „Transterra”.

— Și cum te descurci? Mi se pare că toți funcționarii sunt străini...

— Toți, în afară de mine și de portarul nostru. Eu n-am să rămân o veșnicie. Doar sunt în ultimul an de facultate.

— Și ce dorești să faci după absolvire?

— Ce doresc? E greu de spus! Poate să pară straniu, neobișnuit, când auzi așa ceva din gura unei fete, spuse Liana.

— Care pot fi năzuințele unei absolvente a facultății de studii juridice? Să intre în magistratură sau într-un colectiv de avocați, să fie referent juridic la o întreprindere?

Liana surise:

— Nu. Pe mine mă pasionează problemele de drept penal.

— Cu alte cuvinte, te pasionează criminalistica.

Liana clătină ușor din cap.

— Nu chiar criminalistica, în sensul în care, să zicem, o practică un anchetator judiciar. Pe mine mă interesează mai puțin crima, cât geneza crimei, factorii care determină pe un om să calce legile societății.

— Și deoarece a înțelege înseamnă a ierta, ai fi bineînțeles dispusă să-l ierți pe bietul criminal care, datorită mediului, creșterii, eredității sau mai știu eu căror factori, a comis ceea ce a comis?

Oancea râse cu poftă. Zâmbi și Liana.

— Nu mă lua drept o propovăduitoare a iertării păcatelor. Cred, însă, că niciodată nu vom face destul pentru a elimina din viața oamenilor acești factori, care îi împing spre fapte imorale. Numai într-o societate bazată pe relații noi...

Nici nu și-au dat seama când au ajuns la șosea. Automobilele goneau fără astâmpăr; din când în când trecea câte un troleibuz, pângărindu-și cauciucurile pe asfaltul șoselei, bicicliști tineri pedaleau cu frenezie. Câte o frunză ruginie, purtată de zefirul amurgului, amintea că natura se pregătea să încheie încă un ciclu din viața ei.

O bancă încăpătoare, așezată într-o rotundă a parcului, îi invita să ia loc. Se așezară, tăcuți, de parcă fiecare ar fi fost cufundat într-o lume aparte. Aproape unul de altul și totuși despărțiți de un zid invizibil, pe care inimile lor se străduiau să-l înlăture. Într-un târziu, Oancea vorbi:

— Ceea ce vrei dumneata să faci este într-adevăr pasionant. Și nu va fi niciodată prea devreme să te consacri acestei pasiuni, acestor cercetări. Bineînțeles, ele se pot face în legătură cu un anumit individ, cu un anumit delicvent, dar se pot face și în general, cercetând un colectiv anumit, într-un mediu anumit, care ar putea să genereze anumite infracțiuni. De pildă, cercetând un mediu capitalist. Apropo, de când ești la „Transterra”?

Liana îl privi mirată.

- De trei luni.
- Și directorul Waldemar de când e în fruntea întreprinderii?
- Și el a fost numit abia de șase luni la „Transterra”.
- Și înainte de angajarea dumitale, tot doamna Elsa manipula mașina de scris?
- Liana era din ce în ce mai mirată.
- Din câte știi, da.
- După angajarea dumitale, cu ce se ocupa doamna Elsa?
- Fata îl privea din ce în ce mai mirată.
- Nu m-am întrebat niciodată ce face sau ce nu face doamna Elsa. Și nu înțeleg rostul acestor întrebări.
- Vei înțelege imediat. Dar mai întâi spune-mi, care sunt relațiile dumitale cu familia Waldemar?
- Ei, ce fel de relații vrei să fie? Ca de la subaltern la director. Dar încă nu înțeleg rostul întrebărilor.
- Oancea zâmbi.
- Un mic studiu introductiv în problema cercetării mediului. Cum îți explici dumneata, de pildă, că doamna Elsa este dactilografă la o firmă concurentă, la „Intercontinentala”?
- Soția lui Waldemar într-un post modest de dactilografă? Și încă la o întreprindere concurentă? Glumești, tovarășe Cionga? Sau îți bați joc de mine?
- Niciuna, nici alta. Am văzut-o aseară la braț cu Waldemar. Și mi-am adus aminte că o văzusem de multe ori și la „Intercontinentala”, bătând de zor la mașină. E o femeie înaltă, cam slăbuță. Așa e?
- De neînțeles!
- Ba e de înțeles, fiindcă **„jedes Warum hat sein Darum”**. Fiecare întrebare își are răspunsul ei — cum se spune. Trebuie numai găsit răspunsul potrivit fiecărei întrebări. Cine știe ce se ascunde în dosul acestor lucruri?

lată un subiect pasionant pentru dumneata.

— E nemaipomenit, șopti Liana. Uite, la așa ceva nu m-am gândit.

Oancea râse din nou.

— Ți-am amintit toate astea, numai așa, de dragul jocului de a studia mediul în care te învârtești. Și aproape că a început să mă pasioneze și pe mine acest joc. Iată, încearcă să-i observi pe cei de la „Transterra”, pe fiecare în parte, notează ceea ce constăți. Nu se poate să nu descoperi o serie de lucruri deosebite, izbitoare chiar, pe lângă care ai trecut totuși până acum cu nepăsare, fără să le remarci.

Liana se arată sceptica:

— Crezi că acele câteva figuri cenușii care se învârtesc pe acolo pot constitui material de studiu?

Amurgul îi învăluia încetișor. Băncile de pe alee se goleau una după alta. Ca la un semn magic, luminile felinarelor se aprinseră. În parc se lăsase o liniște imaterială...

A doua zi, în cursul dimineții, Oancea se prezintă după oferta modificată. În timp ce Liana înregistra scrisoarea, el îi spuse:

— Ei, tovarășă Liana, ai început studiul mediului?

Ea râse cu poftă.

— Încă nu. Dar sunt curioasă la ce constatări voi ajunge.

— Sper că mi le vei comunica și mie...

— De bună seamă. Doar jocul îl jucăm... nu-i așa?... în doi.

Oancea îi strânse mâna.

— Atunci... la revedere... Dacă vrei... ne vedem poimâine după masă, la ora șase, în fața cinematografului Luxor.

Timpul până la întâlnire cu Liana se scurse foarte încet. La început, lui Oancea i se părea că mai mult îl vor interesa comunicările despre cei de la „Transterra”, dar își dădu seama că un sentiment cu totul nou punea stăpânire pe el...

O văzu pe Liana de departe și își iuți pașii în întâmpinarea

ei.

— Bună, tovarășe Cionga.

— Ștefan mă cheamă... Dacă vrei... Ștefi... Doar suntem tovarăși de... joacă.

— Ștefi! repetă Liana

Bulevardul era ticsit, dar ei treceau ca și cum lumea era numai a lor. Se îndreptau spre parc, spre banca lor. O găsiră neocupată.

— Nici nu știi cât îți sunt de recunoscătoare, spuse Liana, înflăcărată. Până acum duceam, între cărți și slujbă, o viață oarecum monotonă. Atâta știam: să-mi pregătesc examenele, să lucrez, să execut lucrările de la birou. Și uite, dumneata...

— Tu...

— Tu mi-ai arătat că pot descoperi o lume de preocupări interesante, acolo unde nu vedeam înainte decât platitudine.

— Oho, râse Oancea, ai și apucat taurul de coarne?

— Nici nu-ți închipui ce ușor mi-a fost! E de ajuns să nu fiu absentă la ceea ce se întâmplă în jurul meu.

— Nu ți-am spus?

— Lasă-mă să-ți povestesc. La îndemnul... tău, mi-am propus să observ cu atenție pe cei de la „Transterra”. Socoteam și eu, după cum ai spus, că e interesant să cunoști mentalitatea unor oameni care reprezintă concepția capitalistă despre viață, despre lume — cu totul opusă mentalității noastre. Și socoteam interesant să verific în ce măsură această mentalitate determină felul de a fi al indivizilor respectivi. La început mi-am recapitulat în gând tot ce știam despre cei cu care mă întâlnesc la birou. Directorul Waldemar mi s-a părut om sigur de sine, cu gesturi largi, capabil să ia hotărâri rapide. Aveam impresia că el conduce cu multă competență afacerile. În același timp — o persoană jovială, manierată, cu prestanță. În

schimb, Hencke, subdirectorul — slab, sfrijit, miop, încarnarea funcționarului de tip vechi, meticulos, tipicar, care prin muncă asiduă, urcând anevoios treptele ierarhiei, ajunge la gradul de subdirector, fără să izbutească vreodată să se debaraseze de apucăturile de mic slujbaș. Ori de câte ori i-am văzut împreună pe acești doi conducători ai întreprinderii, am putut să-mi dau seama de atitudinea plină de respect, aproape de slugărnicie, a lui Hencke față de Waldemar.

— Și ceilalți?

— În două zile, desigur, n-am putut să-mi fixez portretele morale ale atâtor indivizi. Dar mi-a fost dat să mai observ pe unul. Îți aduci aminte de ușierul acela blond, uscățiv, care stă în fața ușii directorului, la o masuță, cosând dosare, lipind plicuri, aplicând sigilii de ceară? Un om cam la patruzeci de ani, dar cu înfățișarea mult mai tânără. Îl cheamă Fritz. Foarte liniștit, măsurat, respectuos, serviabil, zelos în îndeplinirea sarcinilor primite, chiar și executarea micilor comisioane cu care ceilalți funcționari îl însărcinează. Cred că ți-am spus, a lipsit câteva zile de la serviciu. Nu m-a interesat câtuși de puțin absența lui, nici cauzele ei. Doar că unele lucrări nu au fost expediate la timp. Ieri dimineață s-a prezentat la serviciu și și-a reluat locul lui pe culoar, tăcut ca întotdeauna. Precum știi, încăperea în care lucrez eu comunică printr-o ușă cu cea a lui Hencke. Să fi fost opt și jumătate, după ce am prezentat lui Hencke mapa pentru semnături, m-am întors în biroul meu. Fără să vreau ușa către biroul lui Hencke a rămas întredeschisă. De altfel, asta se mai întâmplase și alteori. Aranjam corespondența semnată, când aud deodată că a intrat cineva la Hencke. De cum a început să vorbească, mi-am dat seama că era Fritz. Lucrul în sine nu ar fi fost extraordinar, căci Fritz putea să intre oricând la directori. A observat pesemne, că ușa spre biroul meu este

întredeschisă: s-a apropiat de ea și a închis-o încet. N-am atribuit nicio importanță gestului său și continuam să-mi clasez corespondența. Prin ușa capitonată nu pătrundea la mine niciun zgomot. Din întâmplare, dictafonul prin care Hencke își dictează corespondența rămăsese deschis. Am auzit vocea șoptită a lui Fritz, care se adresa subdirectorului cu „domnule Hencke”, cu un ton de comandă. Și atunci se întâmplă ceva uluitor, Hencke, subdirectorul Hencke, îngăimă:

— La ordinele dumneavoastră!

— Cheamă-l pe Waldemar!

— Imediat! răspunse Hencke.

Se auziră pași. Ușa care dă în biroul lui Waldemar se deschise. Apoi îl auzii spunând:

— Domnule director, veniți la mine!

Mi s-a oprit respirația. Eram tulburată de cele ce se petreceau în biroul lui Hencke. Waldemar veni îndată și-l salută respectuos pe Fritz.

— Luați loc, domnilor! ordonă acesta, spre uluirea mea.

Stam împietrită lângă dictafon. Mă minunez și acum de cutezanța mea. Dar ceea ce se întâmpla era atât de extraordinar, încât nu puteam să rezist tentației de a asculta.

— Domnilor, reluă Fritz, vă aduc la cunoștință rezultatele călătoriei mele. Dar, mai întâi, domnule Waldemar, vă transmit aprecierile elogioase ale direcției concernului. Ați lucrat bine. Sper că și sarcinile viitoare le veți îndeplini cu aceeași dibăcie.

Waldemar șopti:

— Vă mulțumesc.

Fritz îi spuse lui Hencke:

— Scoate dosarul!

Pe urmă toți trei începură să discute într-un limbaj ciudat, poate într-un cod care făcea de neînțeles convorbirea lor.

De altfel, am socotit că e mai prudent să părăsesc camera, căutându-mi de lucru la arhivă. Când m-am întors, am găsit ușa către biroul lui Hencke întredeschisă. Pesemne au descoperit că dictafonul era deschis și au vrut să vadă dacă am ascultat convorbirea lor.

— Bine ai făcut că ai ieșit, îi spuse Oancea gânditor.

Apoi, după o scurtă reflexie, continuă:

— La drept vorbind, nu e nimic extraordinar. Fiind vorba de o întreprindere capitalistă, mânată de spiritul de concurență, e de la sine înțeles că desfășoară tot felul de acțiuni ascunse, fie pentru a combate pe adversar, fie pentru a-și câștiga clienți, indiferent prin ce mijloace. Și atitudinea de servilism față de un superior e explicabilă într-o asemenea întreprindere. Ar fi interesant, pentru jocul nostru, să aflăm mai întâi cine este acest Fritz care, de bună seamă, nu-i de loc ușier de meserie. O fi vreun funcționar superior al concernului, cu o misiune secretă? Atitudinea supusă a celor doi directori pledează pentru această ipoteză...

— O misiune secretă? Și ce-ar putea să urzească? întrebă Liana cu sufletul la gură.

— S-ar putea să nu fie decât o acțiune a concernului respectiv împotriva „Intercontinentalei”.

— Și noi ce facem? întrebă Liana, puțin dezamăgită.

— Părerea mea este că trebuie să te porți ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Lasă lucrurile pe seama mea.

Adăugă zâmbind:

— Nu uita că am trecut examenul de stat în științele juridice.

— Am toată încrederea în tine, spuse cu seriozitate Liana.

Oancea raportă maiorului Florescu cele aflate de la Liana. Maiorul îl ascultă cu interes. După ce medită îndelung, începu ca de obicei să-și facă observațiile sale.

— Lucrurile par să se complice. E drept, s-ar putea să nu fie vorba decât de o acțiune de spionaj comercial între două concerne concurente. Pentru asta pledează faptul că soția lui Waldemar face pe dactilografa la „Intercontinentală”. Felicitările primite de Waldemar de la direcția concernului ar putea fi și ele în legătură cu asta. Însă nu este mai puțin adevărat că n-avem dreptul să excludem alte eventuale acțiuni, vreau să spun, acțiuni îndreptate în contra intereselor statului. Trebuie să aflăm de urgență cum stau lucrurile.

Aflară că Fritz este cetățean străin și că a fost trimis aici de către concernul lui din străinătate, împreună cu Hencke. Hencke, ca specialist, a organizat reprezentanța. Deși Fritz este inginer și chiar directorul unui important laborator de cercetări al concernului, totuși aici se mulțumește, în aparență, să joace rolul unui simplu ușier. E de la sine înțeles că acest post îi servește drept camuflaj, înlesnindu-i în același timp mai multă libertate de mișcare. În această situație nici nu se poate concepe că n-a fost trimis la noi cu o misiune specială. Faptul că dispune de cei doi directori ca de niște subalterni dovedește că misiunea lui depășește în importanță rolul fățiș al „Transterrei”. Problema cea mare este: ce misiune are ușierul Fritz și în ce măsură atinge ea interesele statului?

După câteva zile, Oancea se întâlnește din nou cu Liana.

— Sunt îngrijorată de ceea ce se întâmplă la „Transterra”, îi spuse fata. Nu știu dacă dau o amploare nejustificată lucrurilor sau se pregătește realmente ceva. De când mi-ai deschis ochii asupra „mediului”, parcă numai conspirații, numai lucruri misterioase văd acolo. Fritz, Hencke și Waldemar s-au mai întrunit de vreo două ori, dar nu știu ce au discutat. Nici nu pot afirma cu siguranță dacă aceste întâlniri au avut vreun scop precis sau au fost

întâmplătoare.

Mângâindu-i mâna, Oancea îi răspunse:

— Întâmplarea a vrut ca noi doi să ne apropiem de o afacere misterioasă. Ți-am spus însă că e bine să păstrezi o poziție de „nu știu, n-am văzut”. Ta rog să ai încredere în mine.

Seara, la despărțire, Oancea o conduse pe Liana la troleibuz. După ce mașina se puse în mișcare, făcu o plimbare pe jos. Simțea nevoia să-și limpezească gândurile, să orânduiască informațiile culese. Întâmplările misterioase de la „Transterra”, apoi felicitările pe care Waldemar le primise de la concernul său, sunt oare fapte care au vreo legătură cu scrisoarea anonimă primită de Dragomir? Dacă soții Waldemar sunt într-adevăr cei ce-au trimis anonima, indiferent de modalitatea prin care au luat cunoștință de întâlnirea lui Petrea cu Elena, se pune întrebarea: ce interes au avut cu inginerul Dragomir și cui a folosit moartea lui Petrea? Așadar: suntem în fața unei crime pasionale? Sau sunt la mijloc alte pricini ascunse? Există oare o legătură între acțiunile misterioase ale străinilor de la „Transterra” pe de o parte și, pe de altă parte, călătoriile misterioase ale lui Dragomir și drama petrecută între zidurile Institutului din strada Atomului? Dragomir este asasin, complice, sau doar un instrument în mâna altora? Și dispariția lui Pandeale Ailincăi? Fugă sau răpire? Să fie Dragomir acela care a pus la cale răpirea sau fuga laborantului cu complicitatea altora și, în special, cu acel nepot al lui Pandeale? Și dacă nu Dragomir a făcut aceste isprăvi, atunci cine?

La toate astea, Oancea nu avea de dat niciun răspuns. Socotea însă necesar să urmărească eventualele legături ale lui Dragomir cu soții Waldemar sau cu alte elemente dubioase și de al căror amestec în această afacere începea să aibă mai multă certitudine. O cercetare în locuința și biroul lui Dragomir se impunea deci.

A doua zi dimineață raportă maiorului Florescu cele aflate. Șeful fu de acord cu propunerea. Nici locotenentul major Nicolau nu avea vreo obiecțiune de făcut. În definitiv, opinia el, dacă în urma acestor descinderi va reieși că crima n-a fost comisă din motive sentimentale, aceasta nu va schimba mult situația lui Dragomir.

XIV

În blocul unde locuia Dragomir, portarul tocmai freca de zor poarta masivă, lucrată în fier forjat. Era o treabă migăloasă să curețe de praf toate colțurile, curburile, incrustațiile și găurile care alcătuiau ansamblul de ornamentații. Administratorul blocului ținea ca totul să fie strălucitor și curat, mai ales că erau în întrecere cu alte blocuri. Portarul era absorbit de munca lui, cu gândul la această întrecere, când auzi scrâșnetul unei frâne. În fața casei se opri brusc un automobil. Recunoscuse imediat mașina miliției judiciare și pe locotenentul-major Nicolau. Acesta coborî însoțit de alți ofițeri de miliție. Portarul își părăsi treaba și se grăbi în întâmpinarea lor.

— Să trăiți, tovarășe căpitan. Cu ce vă pot fi de folos? se adresă el lui Nicolau, pe care-l cunoștea din vizitele anterioare.

— Bună dimineața! Ce vești de la Dragomir? întrebă Nicolau.

— Nimic, tovarășe căpitan, nimic! De când a dispărut, n-am mai auzit o iotă de el.

Maiorul Florescu și Oancea, urmași de un lăcătuș, veniră din urmă. Nicolau se adresă din nou portarului.

— O să facem o cercetare în apartamentul lui Dragomir.

— Poftiți! Știți care este apartamentul? Etajul doi, la numărul zece. Luați ascensorul!

Ajunși în fața ușii lui Dragomir, lăcătușul examinează broasca. Era o broască sistem Yale, obișnuită. Cu dibăcia bunului meseriaș o deschise repede. Intrară cu toții în vestibulul întunecos. Nicolau suci comutatorul.

Cuierul era gol și stratul gros de praf arăta că de mult nu s-a mai servit nimeni de el. Ușa către apartament era deschisă. Pătrunseră în holul mobilat cu gust. Și aici, praful de pe mobile dovedea că locatarul lipsea de mai mult timp. Din hol, o altă ușă dădea în biroul inginerului. Storurile erau lăsate, aproape că nu se deslușea nimic. Oancea ridică storurile. O lumină vie năvăli în odaia spațioasă. Ca sub un același impuls, ofițerii izbucniră în exclamații de uimire.

— Ei, drăcia dracului! Ce-i asta? strigă maiorul Florescu.

În cameră domnea o dezordine cumplită. Toate sertarele biroului erau trase afară, iar conținutul lor aruncat pe jos. Dosare desfăcute, hârtii, plicuri, schițe, totul zăcea claie peste grămadă. Cărțile din bibliotecă — aruncate pe podea, pe fotolii, unde s-a nimerit, cu scoarțele întoarse, unele rupte, altele mototolite. De aici trecură în dormitor. Aceași imagine de vandalism: șifonierul cu ușile deschise, hainele și rufe aruncate în dezordine, cutii desfăcute. Era vădit că cineva pătrunsese prin efracție în apartament, după plecarea lui Dragomir. Nu părea explicabil ca inginerul să fi avut vreun motiv să-și părăsească locuința într-o asemenea dezordine.

Maiorul Florescu cercetă atent sertarele trase și despărțiturile șifonierului. Într-unul din sertare descoperi un stilou de aur. Apoi găsi într-o cutie două verighete de aur, cizelate fin, niște butoni de manșetă, montate cu câte un mic briliant. Paltonul îmblănit al lui Dragomir zăcea aruncat pe un scaun, în dormitor. Toate astea dovedeau că scopul

spargerii n-a fost jaful și că deci nu e vorba de un spărgător de rând. E un spărgător care a urmărit altceva...

Florescu se aplecă asupra dosarelor și scriptelor răvășite. Le frunzări fără grabă. Găsi schițe de plan de lucru ale laboratorului, studii tipărite, dactilografiate, din domeniul fizicii nucleare. O serie de dosare cuprindeau descrierea unor invenții și inovații făcute de Dragomir. Într-unul din sertare erau scrisori din partea unor oameni de știință, altele din partea familiei.

Pe măsură ce Florescu cerceta hârtiile răvășite, obrazul i se întuneca din ce în ce mai mult. Pentru moment nu se desprindea cel mai mic indiciu cu privire la scopul spargerii. Domeniul ipotezelor se deschidea și mai larg, îmbogățit cu noi întrebări: cine sunt spărgătorii? Au găsit sau nu ceea ce au căutat cu atâta febrilitate?

Așadar, prima întrebare: cine putea să fie acest spărgător? Maiorul cercetă scrumiera, cercetă parchetul. Nădăjduia să găsească poate un muc de țigară, poate un obiect uitat de spărgători, o urmă cât de neînsemnată, care să constituie un indiciu. Un anchetator în această situație nu trebuie să-și piardă răbdarea. Uneori mult doritul amănunt pe care-l cauți apare tocmai acolo unde te aștepti mai puțin. Dădu la o parte cu mâna paltonul aruncat pe fotoliu. În fundul fotoliului descoperi o geantă de piele, una din gențile acelea în care factorii poștali își poartă corespondența. Deschise geanta. Era goală.

— Poftim! mormăi mai mult decât supărat. Cum a ajuns geanta asta aici?

— Spărgătorul o fi factor poștal, observă Nicolau cu timiditate.

— Crezi? întrebă Florescu, aruncându-i o privire rapidă. Factorul poștal nu și-ar fi uitat aici „unealta” lui. Mai curând e de presupus că cineva care nu este factor poștal s-a deghizat astfel pentru a pătrunde mai ușor în bloc. Oancea,

cheamă-l, te rog, pe portar.

Portarul veni într-un suflet. Fu uluit când află de spargere. Da, confirmă el, în urmă cu câteva zile venise factorul poștal cu o telegramă. L-a văzut urcând scara, dar nu l-a întrebat unde se duce. Dacă l-a văzut coborând? Nu, deoarece tocmai pleca și el să plătească niște taxe pentru bloc. Dacă l-ar putea recunoaște? Desigur. Era un bărbat înalt, subțirel, cărunt. Nu, până atunci nu-l mai văzuse. Pesemne că

era un factor nou, iar ăștia de la telegrame vin mai rar și n-ar putea spune că-i cunoștea pe toți.

— Bine, spuse Florescu. Și altădată fii mai vigilent, tovarășe portar! Așteaptă-ne jos.

Maiorul rămase adâncit în gânduri. Dar oricât căuta să înnoade datele cunoscute până acum, nu reușea să facă o legătură între ele și spargerea de la locuința lui Dragomir. Ridicând ochii, îl văzu pe Oancea cum cerceta atent, filă cu filă, corespondența și celelalte scripte ale lui Dragomir. Nicolau privea și el.

— Ei, ce spui de asta, Oancea? vorbi Nicolau. Am venit să căutăm dovezi despre vinovăția lui Dragomir și când colo găsim că este o victimă!

— Tovarășe locotenent-major, răspunse Oancea, roșind, îmi permit să observ că, chiar dacă nu găsim vreo dovadă de vinovăție — și cercetările în această privință nu le-am terminat încă — această spargere dovedește că inginerul Dragomir are contingente cu o serie de evenimente misterioase, întâmplare cu sau fără voia lui.

— Ai descoperit America! se amestecă în vorbă maiorul Florescu. Spune-mi concret: ce a căutat spărgătorul aici?

— Dacă vom afla cine este spărgătorul, vom afla poate și ce a căutat, scăpă Oancea, prin tangență, de răspuns. Până una-alta, vă rog, să-mi permiteți să controlez corespondența lui Dragomir.

După o jumătate de oră, puse dezamăgit toate hârtiile la loc. Nu găsisese nicăieri ceea ce ar fi vrut să găsească, adică măcar o aluzie la cei de la „Transterra”.

Portarul fu confruntat cu factorii poștali de la serviciul „telegrame” al poștei centrale. Nu recunoscuseră în niciunul pe cel căutat.

— Încă un mister la catastif! remarcă Florescu necăjit.

— Asta se întâmplă pentru că renunțăm la viziunea clară a faptelor, ripostă Nicolau.

— Cum adică?

— După mine, chestiunea primordială este limpezirea crimei din strada Atomului. Or în această problemă nu mai avem niciun element necunoscut. Dovezile contra lui Dragomir sunt concludente, motivul crimei e limpede. Doar nu degeaba a șters-o dumnealui și nu se mai arată nicăieri. Dacă e un om cinstit, de ce nu vine să-și dovedească nevinovăția?

Maiorul Florescu scoase din buzunar portțigaretul și își aprinse o țigară. Trase în piept câteva fumuri, apoi mormăi:

— Lumina zilei e albă și totuși e compusă din șapte culori.

XV

„Există sau nu o legătură între crima din strada Atomului și întâmplările misterioase care s-au succedat înainte și după crimă?”

Oancea își frământa creierul pentru a găsi un răspuns. Căuta din nou — pentru a câta oară? — să stabilească o imagine clară a situației. O serie de evenimente nelămurite, cum ar fi deplasările, disparițiile, îl privesc exclusiv pe Dragomir. Altele sunt în legătură cu cei de la „Transterra”. Tot acolo se află și domnișoara, adică doamna Elsa, „tartorul” mașinii de scris elvețiene, la care e de presupus că a fost dactilografiată scrisoarea anonimă. Acest fapt constituie o primă verigă între cele două serii de evenimente. La aceasta s-ar mai adăuga o altă verigă, și anume: răpirea lui Pandeale Ailincăi. Dacă faptul că scrisoarea anonimă provine din mâna lui Waldemar permite să se facă o legătură între acțiunile celor de la „Transterra” și persoana lui Dragomir, atunci și răpirea lui Pandeale se poate atribui tot acestei clici. Pentru aceasta pledează și lipsa lui Fritz de la serviciu în acele zile, cât și laudele ce le-a adus lui Waldemar pentru dibăcia lui. Iată, așadar, pentru

Început, două ipoteze plauzibile. Primo: Waldemarii i-au scris lui Dragomir, Secundo: Waldemarii l-au răpit pe Pandele. În ce scop? Să fi existat vreo înțelegere de colaborare între Waldemari și Dragomir? Sau sunt adversari?... Spargerea din apartament dovedește că cineva a vrut să obțină ceva de la Dragomir fără voia lui, și după toate aparențele, aceștia nu pot fi alții decât cei de la „Transterra”. Putea oare Pandele Ailincăi să le fie de folos acestora în arzătoarea lor dorință de a găsi ceea ce căutau? E posibil!

Nu trebuie uitat nici faptul că Elsa Waldemar era secretara lui Pandoris. În această calitate e foarte probabil că a putut să afle despre prietenia lui Pandoris cu Petrea. Să fi fost prezența lui Petrea la Institutul din strada Atomului o piedică în atingerea scopului urmărit de „Transterra”? Vreo furnitură importantă pe care cele două firme concurente voiau s-o acapareze fiecare pentru ea exclusiv? Desigur că da! Petrea, prietenul lui Pandoris, trebuia discreditat în ochii lui Dragomir! Iată la ce servea scrisoarea anonimă! Își zise Oancea, ușurat parcă de această încheiere logică.

Ideea concurenței în obținerea unei comenzi de furnituri de la Institutul din strada Atomului îi păru atât de importantă, încât ceru imediat maiorului Florescu îngăduința de a face cercetări în acest sens..

Chiar în aceeași zi, se prezentă la direcția administrativă a Academiei.

— Tovarășul director nu are azi zi de audiență, îl lămuri secretara. Veniți peste trei zile, vinerea, între orele treisprezece și...

— Sunt de la secția judiciară a miliției, o întrerupse Oancea. Anunță-mă și spune-i tovarășului director că-l rog să mă primească chiar acum.

Fu primit imediat.

— Veniți, desigur, în legătură cu afacerea din strada Atomului. Cu ce vă pot fi de folos?

— Nu ați ghicit, răspunse Oancea, strângând mâna directorului. E vorba despre altceva.

— Spuneți, vă rog. Mă faceți curios.

— Am dori să știm dacă Academia are vreo legătură de afaceri cu cele două reprezentanțe străine „Transterra” și „Intercontinentală”. Mai bine zis, dacă ați tratat cu ele vreun contract mai important?

— Academia nu tratează comenzile din străinătate direct cu furnizorii. Totul se face prin intermediul Ministerului comerțului. Este însă adevărat că am

cerut, prin minister, oferte pentru o furnitură importantă, de la amândouă reprezentanțele.

— Despre ce furnitură e vorba? Întrebă Oancea cu interes.

— E vorba de niște caravane științifice autovehiculate, înzestrate cu aparatură științifică și cinematografică din cea mai modernă.

— Și care din cele două reprezentanțe a obținut comanda?

— Deocamdată niciuna. Trebuia să dea un referat și inginerul Dragomir, directorul Institutului de cercetări științifice speciale.

Oancea tresări.

— Când s-a cerut inginerului Dragomir acest referat?

— Mai de mult. Dar ne tot amâna cu examinarea ofertelor. Invoca lucrări urgente care-l absorb și care nu sufereau întârziere. Ofertele se află și azi în sertarul meu.

— Cei de la „Transterra” și de la „Intercontinentală” știau că soarta ofertei lor depinde într-o măsură de inginerul Dragomir?

— Cred că știau. Mă zoreau mereu să obțin referatul.

Oancea avu nu moment de ezitare. Apoi spuse:

— În definitiv, ei s-ar fi putut adresa direct lui Dragomir.

— Poate au și făcut-o. Dar nu cred să fi obținut ceva de la el. Dragomir e om dintr-o bucată. Sunt sigur că n-a stat de vorbă cu niciunul dintre reprezentanți.

— Încă o întrebare, tovarășe director. E vorba de o sumă importantă?

— Da! Academia a elaborat un vast program de cercetări științifice pe teren, care urmează să fie realizat prin importul acestor caravane autovehiculate.

Oancea plecă satisfăcut de ceea ce aflase. Așadar, ipotezele devin certitudini. Ambele reprezentanțe au o legătură directă cu persoana lui Dragomir. Amândouă au

oferte depuse la Academie, deci sunt concurente. În sfârșit, acum se poate răspunde la întrebarea dacă prezența la Institut a lui Petrea, prietenul lui Pandoris, putea fi sau nu dăunătoare intereselor celor de la „Transterra”. Da! Waldemarii puteau să se teamă că Petrea l-ar influența pe Dragomir în favoarea lui Pandoris. Așadar, Petrea trebuia discreditat în ochii lui Dragomir. Este deci cert că Waldemarii, aflând despre întâlnirea lui cu Elena, au trimis lui Dragomir faimoasa scrisoare anonimă. Cum au aflat de întâlnirea stabilită? Prin Pandeles Ailincăi? Vom vedea și asta!

Pășind agale pe trotuarul puțin populat la ora aceea, Oancea își simțea mintea mai lucidă ca oricând. Ideile țâșneau sprintene ca niște balerine, se întretăiau, se înlănțuiau, se grupau pentru a forma un tot armonios. Dar cine spune că Petrea trebuia numai discreditat? Rechinii nu se dau în lături de la nimic în lupta lor de acaparare. Petrea putea să și dispară, dacă așa o cereau interesele „Transterei”. Decât să existe pericolul ca el să-l influențeze pe Dragomir în favoarea lui Pandoris, mai bine să moară! Și nu e oare posibil ca o unealtă a lui Waldemar, să zicem Pandeles, să fi tras în Petrea? Sau, hai să fim mai indulgenți cu moșul, și să presupunem că nepotul lui — acel „om de nimic”, cum zise țăța Tinca — să fi pus mâna pe revolver în lipsa lui Pandeles și să-l fi ucis pe Petrea, din însărcinarea lui Waldemar. Iar moș Pandeles, care a descoperit crima și a văzut cine-i ucigașul, cu toate că și-a luat angajamentul să tănuiască totul, a fost răpit de Waldemar și de propriul său nepot, ca să nu ajungă vreodată în situația de a fi nevoit să divulge secretul. Iată o înlănțuire logică a ideilor. Premizele duc neapărat la concluzia că nu Dragomir este ucigașul lui Petrea. Deci Nicolau n-a avut dreptate, luându-l în zeflema când a spus că vrea să-l caute pe autorul anonimei.

În aceeași zi, anchetatorii ținură una din obișnuitele lor

consfătuiri la care Oancea își expuse argumentele. Auzindu-i raționamentul, Nicolau izbucni în râs.

— Bravo, Oancea! Să știi că-l întreci și pe Sherlock Holmes cu fantezia ta! Numai află un lucru: Sherlock Holmes, recte autorul lui, ajungând în fruntea Scotland-Yardului, n-a fost în stare să rezolve niciunul din cazurile reale...

XVI

Oancea mai făcu și alte vizite în birourile „Transterrei”, în calitate de delegat al Ministerului comerțului. Tratatativele pentru comanda vagoanelor de dormit avansau. Era primit din ce în ce mai amabil de către direcție. Devenind un obișnuit al casei, era cunoscut mai de toți funcționarii. Intră în vorbă și cu Fritz, cerându-i unele mici servicii. „Își joacă bine rolul”, se gândea Oancea. Fritz vorbea corect, dar cu accent străin. Se simțea că vorbește o limbă învățată din carte. Era tăcut, răspundea la întrebări, dar atâta tot. Oancea nu-l putu antrena într-o conversație mai lungă.

Într-o zi, ieșind de la Hencke, se opri în fața portarului, cerându-i foc pentru țigară. Acesta aprinse bricheta și i-o oferă cu amabilitate. Oancea privi mai atent figura din fața lui. „Îl cunosc de undeva!” îi veni deodată în minte. „Trăsăturile acestea le-am mai văzut cândva. Dar unde?” Intrigat, se hotărî să se lămurească.

La ora trei după-amiază, plecând de la birou spre casă, portarul fu acostat de un fotograf ambulant, care fotografia de zor pe trecători. Peste două ore, fotografia mărită se afla în mâinile lui Oancea. Răsfoi albumul de fotografii al serviciului cazierului și nu mică îi fu mirarea, descoperind că fotografia din mâna lui este cea a lui Ștefan Ailincăi, nepotul lui Pandele, aflată la cazier. Semăna leit cu fotografia bătrânului Pandele, acea fotografie din tinerețe, pe care o văzuse acasă la el. „Va să zică, de acolo îmi era

cunoscut”, constată Oancea. „Iată încă o verigă descoperită, de data aceasta certă”, se bucură el. „Legătura directă între Pandelescu și Waldemari! Să mai spună Nicolae că...”

Oancea se întâlnea zilnic cu Liana. Într-o seară o conduse acasă și ea îl pofti să intre. Fu primit prietenos de bătrâni. Îl știau din spusele Lianeii și se bucurau să-l cunoască personal. De atunci, își petrecea serile libere în casa lor, ascultând răbdător pe unchiul Lianeii când comenta evenimentele zilei, sau arătându-se întotdeauna atent la necazurile și bucuriile de gospodină ale mătușii. Când se terminau subiectele obișnuite de vorbă, Liana se așeza la pian și cânta. Avea o voce plăcută, caldă, potrivită liedurilor de Schubert sau romanțelor vechi, pe gustul bătrânilor. Alteori se încingeau între ei discuții aprinse despre diferite probleme la ordinea zilei, sau în legătură cu studiile Lianeii. Despre așa-zisele „cercetări ale mediului”, începute de Liana, aproape că nu mai fusese vorba. De altfel, ea n-a mai observat de atunci nimic deosebit în comportarea „mediului” ei. Îndrăgostită de Oancea, trăia într-o permanentă încântare, riscând aproape să nu-și pregătească examenele. Noroc că Oancea îi amintea mereu de ele, îndemnând-o să studieze regulat și pornind cu ea diferite discuții de specialitate pentru ca ea să-și fixeze mai bine materia.

Aceasta era pentru Liana un prilej să admire cunoștințele bogate ale lui Ștefi în domeniul științelor juridice. Oancea se simțea oarecum jenat, rușinat în sinea lui că nu i-a destăinuit încă Lianeii adevărata lui identitate, dar socotea că, în interesul cercetărilor, e mai bine așa.

Într-una din seri, el aduse vorba despre portarul de la „Transterra”.

— E de mult la voi?

— A fost angajat în urmă cu cinci luni. Știu, deoarece nu

de mult îi bătușem la mașină o adeverință cuprinzând și data angajării. E conștiincios. Nu lipsește niciodată, nu întârzie.

Oancea surâse.

— Îmi vine un gând năstrușnic. N-a fost cumva și el plecat în lipsa lui Fritz.

— Nu. Portarul n-a lipsit de la serviciu în, timpul absenței lui Fritz, îl dezamăgi Liana.

— Nicio zi?

— Nicio oră. E nevoie de cineva care să primească și să îndrume pe cei ce vin la noi.

Noaptea, Oancea dormi greu. Îi răsună în urechi râsul zeflemitor al lui Nicolau. Să fi avut dreptate Nicolau când l-a comparat în batjocură cu Sherlock Holmes? Oare e stăpânit de o fantezie, care clădește și combină fără simțul realității? Și e posibil ca tot eșafodajul lui să se prăbușească, să se destrame ca pâcla gonită de vânt? Iată, a dat de acest nepot al laborantului, despre care se spusese că venise cu mașina să-l răpească pe unchiul său. Și ce bine se potrivea și faptul că e în slujba lui Waldemar! Când colo, la ora răpirii, nepotul laborantului își vedea de treabă la slujba lui. Nici vorbă să fi luat parte la răpire. „Dar atunci, stai! Poate că răpirea nu este isprava celor de la „Transterra”, și ca atare Nicolau a avut dreptate să râdă de el?” Îl cuprinsese un sentiment de jenă. Prea i se pare totul la mintea cocoșului. Hotărî în sinea lui să fie mai circumspect în emiterea ipotezelor și să nu se lase furat de orice idee nouă.

Încercă să doarmă, dar nu reuși. Privea țintă în întuneric. Și iarăși străfulgerarea aceea a minții care face să se nască o idee neașteptată. Da! Totuși el, Oancea, are dreptate. Că nepotul lui Pandele nu a luat parte la răpire? Dar cine afirmă una ca asta? Lui moș Pandele i s-a spus că-l așteaptă nepotul său la mașină. Dar l-a văzut cineva pe

acest nepot, l-a recunoscut cineva? Nu! Totul nu era decât o momeală, o ispită, pentru a-l atrage pe bătrân la mașina din stradă. Da, așa este. Pista lui rămâne deci bună. Că mai sunt oarecari puncte confuze, că nu e totul ca tras pe calapod? Dar cine a văzut trandafiri fără spini?...

Adormi pe nesimțite și avu un vis ciudat. Se făcea că el, Oancea, stătea ascuns într-un ungher al laboratorului, iar Petrea ședea la masa lui de scris. Deodată Dragomir, pe care Oancea nu-l văzuse niciodată, dar acum știa foarte bine cine este, își părăsi biroul și se îndreptă spre ieșire. După plecarea lui, Petrea se ridică în picioare și se îndreptă spre biroul acestuia. În clipa aceea, Dragomir reveni în laborator. Ținea în mână dreaptă un revolver. Oancea îl privi cu respirația tăiată, incapabil să facă o mișcare, parcă ar fi fost paralizat. Dragomir însă nu mai era Dragomir, ci Ștefan Ailincăi, portarul de la „Transterra”. Se auzi un pocnet care, de fapt, parcă nu era chiar pocnet și Petrea se prăbuși. În cadrul ușii se ivi imediat figura lui moș Pandele, dar nu cea actuală, pe care Oancea nu o știa, ci chipul cu mustață în furculiță din fotografia văzută la țața Tina. Rânjea fioros...

Pe Oancea începuse să-l preocupe Ștefan Ailincăi, portarul de la „Transterra”. Persoana lui constituia prima verigă concretă între Pandele și „Transterra”. E drept că, după spusele nevastei lui Pandele, unchiul și nepotul nu erau în mare prietenie. Și totuși, în ziua răpirii, Pandele n-a refuzat să se ducă la automobil ca să stea de vorbă cu nepotul său, Aceasta înseamnă că relațiile între ei nu sunt rupte. Va trebui să se ocupe puțin și de acest Ștefan Ailincăi, își spuse Oancea, plecând o dată de la Hencke. Era târziu, funcționarii plecaseră, femeile de serviciu începură să deretice, portarul se pregătea și el de ducă. Oancea se opri în fața lui.

— Noroc, nene Ștefane! Ce mai zici? Îi oferi o țigară, își aprinse și el una. Gata de plecare? Uf, da' cald mai e! Mi s-a uscat gâtul. Nu vii să bem ceva?

— O țuiculiță bună nu se refuză.

Bodega din colțul străzii era un loc bine cunoscut lui Ștefan Ailincăi. Nu o dată își înecase el acolo aleaul.

Comandară niște mititei și țuicile curseră una după alta. Limba lui Ștefan Ailincăi începu să se dezlege, apoi să se împleticească, iar când, în fine, se deciseră să plece, omul începu să plângă cu sughițuri:

— Unde-mi sunt picioarele, pușorule?

— Le-ai uitat pe undeva, nene, îl consolă Oancea. Las' că te duc acasă. Tragi un somn zdravăn, și dimineață ai să găsești iar picioarele la locul lor.

Îl instalează pe portar într-un taxi.

— Unde să te ducă? Îi ceru portarului adresa.

— Acasă, îngăimă portarul.

— Bine, bine, dar unde acasă?

Portarul se încăpățână.

— Acasă!... Acasă!...

Se lăsa pe speteaza mașinii și începu să sforăie. Adormise buștean. Oancea îi scotoci prin buzunare și găsi buletinul de identitate; îl cercetă și-i dădu șoferului adresa, undeva la marginea orașului. Aerul proaspăt, care pătrundea prin parbrizul deschis, îl dezmetici pe bețiv. Își găsi picioarele înainte de a ajunge acasă. Oancea îl ajută să coboare.

— Să fii sănătos, nene, și somn dulce!

Lui Ștefan Ailincăi încă nu-i dispăruse damful, îi aruncă lui Oancea câteva bezele, după care, clipind hoțeste din ochi, porni spre poartă cu mers împleticit.

Peste două zile, în timp ce Ailincăi se afla la slujbă, Oancea bătu la ușa gazdei lui. Venise însoțit de o colegă de birou. O bătrânică îi deschise ușa.

— Bună dimineața, mătușico. Aici locuiește tovarășul

Ștefan Ailincăi?

— Da, aici.

— Suntem de la spațiul locativ. Am venit în control.

Bătrânică nu se sperie.

— Suntem în regulă, dădu ea să-i încredințeze. Când a murit fiu-meu am anunțat și am cerut... asta, cum se spune... repartiția pentru domnu' Ștefan, care și înainte tot în odaia lui fecioru-meu a stat. Mie nu-mi place să umblu cu...

— Lasă, mătușico, o întrerupse Oancea binevoitor, tocmai de aia venim. Nu se întâmplă nimic. Facem un mic control. Uite și legitimațiile noastre.

— Intrați, poftiți! Uitați, aici e o săliță și aici la dreapta e odaia dumnealui; asta de la stânga e odăița mea și dincolo bucătăria și magazioara de lemne.

— Bine, mătușico. Acum să facem măsurătorile. Care zici că e odaia subchiriașului?

— Uite, asta e.

Oancea și însoțitoarea lui începură să măsoare în lung și în lat pereții camerei. Deodată, însoțitoarea scoase un țipăt și se prăbuși.

— Ce e cu dumneata, maică! sări bătrâna, înspăimântată.

— Mi s-a făcut rău. Vai, vai începu ea să se văicărească. M-a apucat o criză de ficat.

Oancea o dojeni.

— Ți-am spus, tovarășă Vera, să nu te întinzi la cașcaval. Prea ai mâncat multe prăjituri cu cremă. Alea fac rău...

— Of, gemu bolnava. Fii bună, mătușă, încălzește-mi o căramidă și nu te supăra că mă-ntind puțin pe pat.

— Sărăcuța de dumneata! Întinde-te, vai de mine, de ce să nu te întinzi? Stai să-ți fac și un ceai de mentă și-o să uiți acușica toate durerile!

O conduse pe fată în odaia ei și-i arătă patul cu așternutul curat, apoi plecă în bucătărie să-i prepare ceaiul. Oancea se

grăbi să cotrobăiască prin lucrurile portarului. Nu găsi decât niște haine vechi și rufărie. Se așteptase poate să găsească arme, unelte de spărgător, o urmă care să justifice părerea ce-o avea despre omul acesta. În sfârșit, niște acte pe numele lui Ștefan Ailincăi. Le citi repede și se opri mai îndelung asupra unui bilețel, semnat cu litera P, pe care îl băgă în buzunar. Puse totul la loc și trecu în camera bătrânei, care stăruia tocmai pe lângă „bolnavă” să bea ceaiul de mentă.

— Bea, fata mea, să vezi ce bine îți face...

În stradă, însoțitoarea lui Oancea se scutură:

— Nu pot să sufăr ceaiul de mentă!...

— Ce să-i faci, tovarășă Vera! Să ne ferească sfântul de mai rău!...

Oancea prezintă maiorului Florescu bilețelul găsit. Florescu citi:

***Ștefane,
Spune-i lui moșu-tău să vie la mine mâine seară, la ora zece.***

P.

— Nu înțeleg. Cine e acest „P”? Însuși moșul are numele cu inițiala P. Poate altcineva din familie...

— Observați data biletului!

— Și?

— Este ziua în care a dispărut Dragomir, după descoperirea revolverului.

Mayorul se gândi puțin.

— Ai dreptate.

— Observați apoi calitatea hârtiei și mai ales caligrafia și ortografia. E greu de presupus că Pandele Ailincăi scrie bilețele pe o asemenea hârtie. Caligrafia și ortografia nu pot fi ale lui Pandele. Nu cred să fie altcineva din familie.

De altfel, m-am interesat și am aflat că Ștefan Ailincăi nu are decât un singur unchi, pe Pandele Ailincăi.

— Așadar?

— După mine, bilețelul e scris de un intelectual. De o persoană care are pe masa de scris numai hârtie fină. Apoi, data bilețelului e data dispariției lui Dragomir. Trimițătorul ar fi putut să-i telefoneze lui Pandele la Institut. Putea să trimită bilețelul direct destinatarului. Dar n-a procedat astfel. A preferat să-l cheme indirect, prin nepotul său.

— Și de ce, mă rog?

— Asta nu mai știu. Când voi afla cine e trimițătorul, voi ști poate și de ce a procedat așa.

Florescu zâmbi:

— Oancea, Oancea, ai tu noroc la scrisori anonime!

— De data aceasta sper să am mai mult noroc. Nu vă spune nimic faptul că pe „binefăcătorul”, pe fostul „protector” al lui Pandele îl cheamă Papavlasiu? E și ăsta un „P”!...

— Bine, bine, dar după câte știu, profesorul îl chema mereu pe fostul său laborant, ca să-i facă diferite servicii casnice.

— Da, dar nu pot să-mi închipui că dacă avea nevoie de laborant ca să-i facă cine știe ce treburi mărunte, trebuia să recurgă la nepotul Ștefan, când pe Pandele putea să-l găsească la Institut fără intermediar. Tocmai de aceea ar trebui să ne întrebăm de ce de astă dată l-a chemat pe o cale ocolită?

— Ce vrei să spui?

— Vă rog să dispuneți să se facă expertiza grafologică a acestui bilețel. Manuscrise de-ale lui Papavlasiu se pot găsi cu ușurință la facultatea unde a predat, în redacțiile revistelor de specialitate, ba chiar și la Institutul unde a fost director.

Expertiza confirmă bănuiala lui Oancea. Biletul era scris

de Papavlasiu.

„Ei, și ce-am făcut cu asta?” se necăjea Oancea, plimbându-se pe bulevard, în fața circului, în așteptarea Liane. Se gândea: „Bine, Papavlasiu a scris bilețelul. Dar de ce lui Ștefan Ailincăi? Se ferea de cineva, se temea de ceva, că a luat calea ocolită? Sau pur și simplu, aflând de crima petrecută la Institut, n-a vrut să fie deranjat în cazul că ar fi fost cercetați cei care au comunicat în acele zile cu persoanele din apropierea dramei? O simplă măsură de prevedere”, înclina spre această ipoteză. Imediat se dojeni: „Oancea, iar ai luat-o razna!”.

Se gândea că truda lui fusese zadarnică și că pista abia găsită se înfunda. Își aduse apoi aminte că el însuși formulase principiul: „Nicio pistă nu trebuie abandonată!” Nu știi niciodată de unde sare iepurele! Pornise să descopere pe autorul unei scrisori anonime, cercetare pe care Nicolau o luase în zeflema, și iată cum de aici a ajuns la constatări care dau de gândit. Orice s-ar spune, faptul că anonima fusese scrisă la mașina unei societăți străine, unde portar este nepotul laborantului de la Institutul din strada Atomului, nu trebuie trecut cu vederea. În ipoteza că Dragomir a făptuit o crimă pasională, nu este de neglijat faptul că în legătură cu această crimă au mai ieșit la iveală unele amănunte, chiar dacă nu toate par a fi direct legate de crima în sine. Așadar, e ceva putred aici, ceva care așteaptă neapărat dezlegare. Datoria lui este să nu lase nimic necercetat. De aceea își propuse să afle pe ce cale a ajuns nepotul lui Pandele portar la „Transterra”.

Se uită la ceas, să vadă cât a întârziat Liana, dar o zări. O găsi mai frumoasă ca oricând.

În fața lor se opri troleibuzul. Urcară. Mașina porni spre parc, legănându-i pe arcuri.

...Asfințitul de soare împrumuta lacului reflexe aurii. Sălciile cu frunzișul îngălbenit se plecau mohorâte peste

apele liniștite, înfiorate de apropierea toamnei. În parc erau puțini trecători, dar la ora aceea liniștea peisajului era răscolită de voioșia sportivilor care, în bărci ușoare, spintecau oglinda apei. Brațe musculoase mânuiau energic și ritmat lopețile.

O barcă cu motor, trăgând după ea o tânără skioară pe apă, se apropia vijelios de malul unde stăteau ei. Trupul sportivei, arcuit înainte, bine proporționat, strălucea ca o statuie de bronz. Când trecu prin dreptul lor, tânăra strigă:

— Noroc, Ștefi! Ștrengarule...!

Și fluturându-și pletele desfăcute în bătaia vântului stârnit de goana bărcii, alunecă vijelios mai departe.

— Noroc, Mioara! îi strigă și Oancea, râzând. A naibii puștancă!

— Cine-i? întrebă Liana.

— E nepoata mea, fata fratelui meu cel mai mare, bobinatoare la fabrica de motoare electrice „Lampa lui Ilici”. E o sportivă pasionată.

Îndepărtându-se de lac, trecură pe un platou pietruit cu dale mari, și se opriră la expoziția industrială permanentă. Se amestecară în mulțime, pășind încet, ca să-și poată opri privirile peste tot, să stea să asculte țăcănitul unui război modern sau scrâșnetul unui strung de tip nou, mușcând oțelul și scuipând valuri de șpan. Se priveau râzând, cu bucurie de copii, recunoscându-se pe ecranul unui televizor în culori, o producție a noii uzine de televizoare.

Într-un târziu, ieșiră din hala expoziției. Respirau aerul înmiresmat în umbra copacilor, continuându-și plimbarea pe o alee, care cu toate devastările toamnei își păstrase întreaga poezie.

— Nu crezi, începu Liana pe neașteptate, că ar fi nimerit să semnalăm autorităților toate misterele astea de la „Transterra”?

Oancea dădu din cap.

— Da, va trebui s-o facem. Dar mai târziu. De când viu mai des pe la voi, îi urmăresc și eu atent. Ai avut dreptate cu studierea mediului. Îmi place și mie. M-am apucat să-l observ pe portarul vostru. Are și el ciudățeniile lui.

Ajunseră într-un luminiș, de unde puteau cuprinde cu o singură privire aleile înflorite, lacul împestrițat de petele albe ale velor și, în fund, clădirea casei de cultură, cu acoperișul arzând în para ultimilor stropi de soare.

Oancea ar fi vrut să-i spună cât de frumoase sunt toate acestea, dar tăcerea ei era o invitație la visare — un vis de dragoste care se înfiripa.

A doua zi, Oancea veni la „Transterra”. Ștefan Ailincăi îl primi ca pe o veche cunoștință. Plescăi din limbă și clipi:

— A fost fain de tot!

— Ei, tovarășe Fănică, cum a fost cu picioarele? Le-ai găsit? râse Oancea.

— Găsit, găsit! râse și portarul. Abia aștept să mai trecem pe acolo! Dar să știți, acum eu plătesc! Cheresteaua, tovarășe Cionga, cheresteaua!

— Dar cu ăștia de aici nu te duci niciodată la un pahar cu vin?

— Cu cine? Cu leșinatul ăsta de Fritz? Asta nu bea decât apă! Apă minerală!

— Bine, nene, s-o mai facem dacă ți-a plăcut. Acum am și eu o rugă la matale. Un văr de-al meu caută slujbă. M-am gândit să-l bag aici. Însă eu sunt de la minister, și nu mă aranjează să intervin pentru el. Vorba dumitale, cheresteaua! Nu cumva știi pe cineva care să-mi dea o mină de ajutor? Pe dumneata cine te-a băgat aici?

Portarul arboră o mutră importantă.

— Cum să nu! Pentru dumneata fac orice! Am un unchi, laborant la un Institut. El m-a băgat aici, cu recomandatie de la domnul profesor Papavlasiu. Moșu-meu e acum în concediu, dar domnu profesor mă știe. Vorbesc cu el. Îl rog,

ce mai vorbă!

— Dar ce, Papavlasiu se are așa de bine cu ăștia de la „Transterra”?

— Și încă cum! Papavlasiu a fost acționar mare la Uzinele Metalurgice Reunite. Acolo unul din directori era tatăl doamnei Elsa. Înțelege? Legături vechi.

— Daaa?! făcu mirat Oancea, convins că în clipa aceea fața lui a căpătat o expresie nu prea inteligentă.

Alergă să raporteze maiorului Florescu cele aflate.

— Bravo, Oancea!

— Drumu-i încă lung, tovarășe maior...

XVII

Era o după amiază caldută, la sfârșitul lui septembrie. Troleibuze, mașini, motociclete, biciclete goneau pe asfaltul șoselei, spre câmpul întins de la marginea Capitalei, unde urma să aibă loc un mare miting aviatic. Pâlcuri-pâlcuri de oameni se îndreptau fără încetare către spațiile din jurul pistei de decolare, făcându-și cu greu loc între cei ce avuseseră prevederea să ocupe dinainte cele mai bune locuri.

Liana și Oancea se lăsaseră târâți de mulțime. Găsiseră un loc bun pe iarba verde și așteptau cu nerăbdare începerea mitingului, care promitea a fi interesant. Tema era: „Evoluția aviației de la începuturile sale și până în prezent”. La demonstrații participau și aviatori străini.

La ora fixată, megafoanele anunțară începerea programului. După marșul aviatorilor, se făcu liniște. Oancea cercetă programul. Primul număr avea ca titlu: „Dacă Icar ar trăi...”

Sus, pe trambulina turnului parașutiștilor, apăru un tânăr

cu două aripi uriașe. Salută publicul și se lansa în vid, cu o mișcare de pasăre care planează ușor înainte de a-și lua vânt. Aripile se întinseră și începură să bată aerul fără grabă. Deodată, cele două aripi se desprinseră de umeri. Privitorii înmărmuriră. Se așteptau să-l vadă căzând, prăbușindu-se ca și strămoșul său Icar. Un murmur de spaimă se ridică din mulțime. Cei mai mulți închiseră ochii, îngroziți. Când priviră iar în lumina străvezie a bolții cerești, un uriaș suspin de ușurare ieși din piepturile zecilor de mii de spectatori. Omul nu se prăbușise. O parașută imensă se deschisese deasupra lui. Coborî încet, și ajuns jos, se întinse lin pe pistă.

Urmă apoi o demonstrație cu balonul. Aeronauți îmbrăcați în costume de epocă luară loc într-un coș împletit din nuiele, atârnat de un balon uriaș care se legăna în aer. Când frânghiile fură desprinse, balonul urcă în văzduh.

— Ce curaj! Să te avânți într-un coș de nuiele, la cheremul vânturilor! se entuziasmă Liana.

— Progresul omenirii se datorește oamenilor cutezători, răspunse Oancea. Mulțumită lor putem astăzi să zburăm întrecând iuțeala sunetului. Îi invidiez...

Liana îi strânse mâna. Apoi, surâzând:

— Nu oricui îi e dat să fie erou. Să ne mulțumim că ne facem datoria...

Programul se desfășură într-un ritm antrenant. Rând pe rând apărură primele încercări de zbor cu motor, cu aparate primitive, care, aidoma unui copil mic ridicat prima dată pe propriile sale picioare, au izbutit și ele să se ridice în aer și să zboare aievea. Fură prezentate primele avioane cu forme fanteziste, apoi tipurile de aparate din ce în ce mai perfecționate din succesiunea cărora se vedea evoluția tehnicii de construcție care asigură mai multă securitate, confort și rapiditate.

După prezentarea evoluției avionului de-a lungul

deceniilor, sute de parașutiști cu parașute multicolore alcătuiră pe bolta cerului o adevărată simfonie cromatică.

În sunetele însuflețite ale unui marș, mitingul luă sfârșit. Megafoanele anunțau: „Mitingul s-a terminat, rugăm publicul să păstreze cea mai desăvârșită ordine. Sunt suficiente mijloace de reîntoarcere în oraș.”

Mulțimea începu să se urnească de plecare. Cineva începu să strige mirat:

— Uite, uite! Acolo!

Departe, deasupra orizontului, din adâncimile văzduhului transparent, se apropiau, cu o iuțeală nemaipomenită, patru puncte negre, care se măreau din ce în ce mai mult. Apoi se văzu limpede despre ce e vorba. Patru corpuri de avioane uriașe, fără aripi, fără elice, fără coadă, zburau legate parcă între ele cu niște hățuri metalice. Înapoia aparatelor, la o distanță oarecare, un om așezat într-un fel de navă, dădea impresia certă — apoi s-a văzut că chiar așa era — că le dirijează din urmă și le manevrează după voința lui. Părea că este un car de luptă tras de patru armăsari focoși, mânați într-o goană nebună.

Misteriosul echipaj se apropia cu iuțeală, dar nu se auzea zgomot de motor. Deasupra terenului de aviație, carul își încetini mersul și începu să descrie un cerc larg în jurul pistei.

Publicul privea cu răsuflarea reținută evoluția carului fantastic.

Formațiunea de nave aeriene viră din ce în ce mai jos. Acum se distingea și omul care manevra această combinație uluitoare. Era un bărbat îmbrăcat într-un costum argintiu de pilot. Dirija aparatele cu mișcări dibace. Ceea ce mărea curiozitatea tuturor e că nu se auzea zgomotul obișnuit al motorului. Ca dintr-un singur piept, izbucniră urale și ropote de aplauze, care nu mai sfârșeau. Aviatorul misterios se ridică în picioare, și prin gesturi largi,

păru că mulțumește pentru ovații. Se mai roti de câteva ori deasupra pistei, apoi dispăru în direcția de unde venise.

Apariția ciudatelor aeronave fu comentată în fel și chip. Zvonurile cele mai ciudate și fantastice circulau din gură în gură. Nimeni nu se putea dumiri — nici chiar specialiștii — cum zboară fără să producă cel mai mic zgomot. Apoi, ciudat era și felul în care cele patru corpuri se aliniau și mențineau o distanță egală între ele în tot timpul zborului. Cea mai ciudată însă era legătura lor, prin acele hățuri care se vedeau destul de distinct; omul din spate mâna ca un conducător al unui car de luptă antic. Dar viteza! Întrecea viteza celui mai rapid avion prezentat cu mândrie, cu o oră înainte. Să fie o invenție nouă? Să fie un călător interastral? Nimeni nu era în stare să dea o explicație. Misteriosul aeronaut nu mai apăru, nici în ziua aceea, nici în zilele următoare.

Două zile după miting, Oancea se întâlnește ca de obicei cu Liana. Fata îl întâmpină tulburată.

— E o agitație nemaipomenită la „Transterra”. Nu știu ce s-a întâmplat. Fritz, totdeauna atât de calm, parcă a înnebunit de-a binelea. Am surprins discuții agitate între el, Hencke și Waldemar. De la centrala din străinătate au sosit mai multe telegrame ca oricând. Textul telegramelor pare cu totul obișnuit, dar ceva mă face să cred că din cauza lor s-a declanșat agitația. Am impresia că, de câțva timp, activitatea reprezentanței lăncezește. Sunt livrări importante care n-au fost încă perfectate; nu știu de ce, nu s-a depus destul zel ca să se obțină comenzile respective. În tot cazul, e cu ochi și cu sprânceană că cei de la centrală sunt alarmați.

Oancea rămase pe gânduri. Apoi remarcă:

— „Transterra” reprezintă un concern mondial, pentru care o comandă mai mult sau mai puțin... Cred că întârzierea unor comenzi nu ar avea de ce să-i afecteze

atât de mult pe șefii tăi.

— Atunci nu cunoști mentalitatea negustorească. Concernul nu poate lucra în pagubă. Fiecare investiție trebuie trecută să producă profit patronilor, altfel nu are rațiunea de a exista. „Transterra” are o aparatură costisitoare și nu prea produce în momentul de față, conchise cu aer de cunoscător Liana.

— Poate că ai dreptate, consimți Oancea. Dar, în fond, ce conțin telegramele acelea?

— Stai, să-mi amintesc. Da! Una din ele sună așa: „Urgența livrării Academiei”. E vorba, probabil, de oferta făcută Academiei pentru livrarea unor caravane autovehiculate.

— Și de ce întârzie această livrare?

— Pentru că e nevoie, pentru aprobarea ei, de referatul inginerului Dragomir, care, însă, în momentul de față este dispărut.

— Direcția concernului are cunoștință de dispariția lui Dragomir?

— Cred că da.

— Și își închipuie că reprezentanța voastră poate grăbi reîntoarcerea lui Dragomir?

— Nu-i cred chiar atât de neghiobi.

— Atunci la ce se gândesc ei când cer urgență în încheierea contractului? Nu vezi că nu e logic?

— Ai dreptate...

— Așadar nu poate fi vorba de livrarea pe care o știi tu, zâmbi Oancea.

— Dar n-am făcut alte oferte Academiei!

— Păi cine spune altfel? Textul telegramei este: „Urgența livrării Academiei”. Ce-ar fi dacă ne-am închipui că Academia are de livrat concernului ceva? Telegrama poate fi citită și în acest sens...

Liana izbucni în râs:

— Ești formidabil, Ștefi! Îl întreci și pe Sherlock Holmes!... Oancea zâmbi amintindu-și de Nicolau.

— Din păcate, continuă Liana, nu am cunoștință de nicio livrare pe care Academia ar trebui să ne-o facă nouă.

„Poate nici Academia nu are cunoștință”, se gândi Oancea. Dar nu-i spuse nimic Lianeii.

Se despărțiră mai repede ca de obicei, deoarece Liana avea de învățat pentru examenul al cărui termen se apropia. Oancea porni pe jos spre casă. Pășea adâncit în gânduri. „Îl întreci și pe Sherlock Holmes!” îi răsună în urechi râsul Lianeii. Da, avea dreptate să-și bată puțin joc de el, se gândi, deși nu era de loc sigur dacă Liana spusese asta cu tonul lui Nicolau. Dar cum i-a venit ciudata idee să răstoarne înțelesul telegramii? Ce spiriduș îl îndemna să se gândească la posibilitatea unei livrări din partea Academiei către „Transterra”? Ce ar putea Academia să livreze? Fantezia lui o ia iar razna. Noroc că locotenentul major Nicolau nu l-a auzit.

Un lucru era însă demn de înregistrat: nervozitatea de la „Transterra”. Dacă Fritz și ceilalți au și o altă misiune decât livrarea de vehicule, atunci nervozitatea actuală trebuie să fie în legătură cu această misiune necunoscută. Faptul că telegramele au declanșat această nervozitate lasă să se presupună că vor urma și altele, fie la concern către „Transterra”, fie în sens invers. Dar cum ar putea să afle conținutul lor? S-o asocieze pe Liana la această cercetare? Și dacă va fi neîndemânatică și va strica totul?

Mai bine să se sfătuiască cu maiorul Florescu.

XVIII

Elena Grădișteanu era adâncită în munca ei la laborator. Aceasta era unicul ei reazim în starea de deznădejde în care se găsea. De săptămâni de zile nu mai avea nicio veste de la Virgil, nu știa ce se întâmplă cu el, unde dispăruse și de ce trebuia să dispară. O vagă licărire de speranță îi susținea totuși moralul. Înaintea dispariției lui, Virgil stabilise pentru personalul laboratorului planul de lucru. Atunci ea nu-și dăduse seama că lucrarea era calculată să dureze un anumit răstimp și chiar dacă ar fi știut, nu ar fi atribuit acestui fapt nicio importanță. Acum lucrările programate erau aproape terminate. Elena nădăjduia, dar fără prea mari speranțe, că Virgil nu va lăsa laboratorul dezorientat, fără niciun plan de lucru în continuare. Dacă lucrarea programată e pe cale să se

termine, aceasta putea să însemne că și lipsa lui era calculată numai pe acest interval de timp și că, deci, el va reveni curând. Dar cum putea să lipsească atâta vreme fără să-i dea un semn de viață? Oare se gândea el cât de cumplit suferă ea? În dragostea pentru Dragomir, Elena găsi totuși scuze pentru purtarea lui. Nu, el nu era lipsit de înțelegere pentru ea. Dacă a făcut ce a făcut, e pentru că așa a trebuit să facă. Virgil va reveni, nu se poate să nu se întoarcă!

Apoi își aduse aminte de acea suspiciune stupidă, acuzația de crimă pasională. Cercetările autorităților nu avansau de loc. Până acum nu s-a descoperit nimic precis. Pe cât a înțeles ea, organele judiciare înclină să-l creadă pe Virgil vinovat. Poate de aceea e bine ca el să nu se arate încă, cel puțin atâta vreme cât lucrurile nu s-au lămurit. Aproape că dorea ca Virgil să mai rămână acolo unde se află, deși ardea de dorul lui.

Măcinată de sentimente și gânduri contradictorii, Elena lucra aproape în neștire la mașina electronică de calculat: sinus, alfa, plus cosinus, beta la pătrat, plus logaritm de zero, virgulă zero, zero, zero... Țrrr... țe... țe...! Sunetul strident al telefonului o trezi la realitate; Ridică receptorul.

— Aici laboratorul de electronică al Institutului de cercetări științifice speciale. Pe cine căutați?

În clipa aceea păli. Receptorul începu să-i tremure în mână. Simțea că întregul laborator se învâртеște în jurul ei. Din receptor se auzea o voce caldă, de bariton:

— Tu ești, Lena?

Un sentiment de fericire imensă o cuprinse. Toată ființa ei cânta, exulta de bucurie.

— Virgil!... Virgil!... Bine ai venit, dragul meu!

— Bine te-am găsit! Îți vorbesc din gară. Mă duc acasă, apoi vin la voi. La revedere, draga mea!

Ce a fost? O nălucă? Un vis? Nu! A vorbit cu Virgil. L-a

auzit aievea. E realitate. Virgil a sosit. De-acum totul va fi bine.

Totul în jur strălucea, reflectând lumina din inima ei. Cu o sânguință febrilă, căuta să orânduiască rezultatele cercetărilor efectuate, pentru ca Virgil să aibă o privire de ansamblu clară, să vadă că în lipsa lui s-a lucrat, că au fost toți demni de încrederea lui. Era în această febrilitate nevoia de a goni timpul, de a biciui orele și de a le face să treacă mai repede, să-l vadă cât mai curând pe Virgil.

Făcu ordine desăvârșită în laborator. Aparatele străluceau de curățenie, podeaua era ca oglinda, geamurile larg deschise lăsau să pătrundă aerul înmiresmat de parfumul ultimilor trandafiri.

Arătătoarele ceasului electric se mișcau pe cadran, măsurând fără grabă scurgerea nepăsătoare a timpului. Acele săreau încet și Elenei i se părea că au înțepenit cu vrăjmășie. Și totuși timpul înaintează. Acum e ora unu. Totul este orânduit. Virgil ar putea să vină. Toți îl așteaptă... Un sentiment de neliniște, de spaimă, o cuprinse. Ridică receptorul telefonului, formă numărul lui Virgil. Nimeni nu răspunde. Poate a plecat de acasă și va sosi din moment în moment. Elena își impuse calm și așteptă, nerăbdătoare, cu ochii ațintiți asupra ușii, tresărind la fiecare zgomot. Se făcu ora două și Virgil încă nu venise. Formă din nou numărul lui Virgil. Chemă direcția Academiei. Nu, inginerul Dragomir n-a fost azi acolo. „Dar când s-a întors?” întrebă cu surprindere cel ce vorbea la celălalt capăt al firului. Elena nu răspunde. Se hotărî să-l caute totuși pe Virgil la el acasă. Ieși și se urcă într-un taxi. Acasă la Virgil sună nerăbdătoare, de câteva ori. Nu răspundea nimeni. Dar ce e asta? observă ea cu întârziere. Ușa e sigilată? Citi ștampila de pe sigiliul de ceară; era a miliției. Când? Cum? Căută pe portar.

— Tovarășe, nu știi dacă inginerul Dragomir a sosit?

— Dar cine sunteți dumneavoastră? întrebă portarul, măsurând-o din ochi.

— Sunt... Elena șovăi o clipă. Sunt o colegă de la Institut. Portarul șovăi și el, apoi răspunde:

— Da, tovarășul inginer a sosit azi dimineață.

— Și unde e acum? întrebă, nerăbdătoare, Elena.

— Nu știu cum să vă spun și dacă pot să vă spun...

Elena păli. Se sprijini cu mâna de speteaza unui scaun, ca să nu cadă.

— Ce s-a întâmplat? Trebuie să aflu!... Sunt... sunt... logodnica lui.

Portarul se sculă și îi ajută să ia loc pe scaun.

— Liniștiți-vă, tovarășă! Nu-i nimic grav. S-a întâmplat că, în absența tovarășului inginer, cineva a intrat în apartamentul lui, fără ca noi să bănuim măcar. A venit miliția judiciară să cerceteze apartamentul și așa s-a descoperit spargerea. Au găsit toată casa răvășită, dar pe cât am auzit nu lipsește nimic de preț. Ce a căutat hoțul, Dumnezeu știe.

— Și unde-i tovarășul inginer? întrebă Elena.

— Dumnealui a sosit azi acasă. I-am raportat tot ce s-a întâmplat. N-a putut să intre în casă din cauza sigiliului. A telefonat de la mine la miliția judiciară, și după cum am înțeles l-au chemat acolo. Înainte să plece a mai încercat să vorbească cu Institutul unde dumnealui e director, dar centrala telefonică era ocupată. Mi-a lăsat vorbă, că dacă îl caută cineva de la Institut să spun că de la miliție o să vină acolo.

— La ce oră a fost aici? întrebă Elena, îngrijorată.

— Cam pe la ora zece.

Elena se uită la ceas. Era aproape de trei. Ceru cartea de telefon și formă numărul miliției judiciare. Nu primi niciun răspuns. Se vede că nu era nimeni la ora aceea în birou. Telefonă acasă. Nu, Virgil n-a telefonat și nici nu a fost pe la

ei, răspunse maică-sa.

Abia ținându-se pe picioare, Elena porni pe stradă fără a ști încotro s-o apuce. Presimțirea unei tragedii ireparabile o copleși. Virgil este desigur reținut la miliție. Arestat! Acuzat de omucidere!

La Institut se feri să comunice colegilor tot ce se întâmplase. Totuși vestea că Dragomir a apărut și a fost reținut la miliție se răspândi cu iuțeală și fu viu comentată.

Așadar, sunt prezumții puternice, sau chiar dovezi că Dragomir este asasinul. Altfel n-ar fi fost arestat. Ceea ce părea de necrezut era totuși adevărat. Colegii Elenei o priveau cu compasiune, însă nimeni nu cuteza să-i spună un singur cuvânt. În absența ei se vorbea și de ea și se întrebau dacă bine a făcut sau nu că s-a dus la acea întâlnire de pomină, despre care aflase toată lumea din cauza indiscreției lui Petrea. Unii țineau partea ei. Elena nu a greșit, din moment ce știa că era vorba de interesul lui Dragomir. La fel ar fi făcut, desigur, și Dragomir, dacă ar fi găsit necesar și nici vorbă că n-ar fi stat să ceară învoirea Elenei. Nu! pretindeau alții. Poziția unei fete e mult mai delicată. Elenei nu-i era îngăduit să accepte propunerea lui Jean Petrea, căci asemenea întâlniri, oricât de nevinovate, dau loc la bârfeli.

Dar toate discuțiile nu foloseau acum la nimic. Dragomir era arestat, programul de lucru trasat de el se terminase, iar colectivele așteptau dezorientate.

Maiorul Florescu se sfătui cu Nicolau și Oancea. Ținea să afle și părerea lor: mai era nevoie să-l rețină pe inginer, sau să fie liber? În timpul cercetărilor, Dragomir a susținut neconținut că nu el este asasinul lui Petrea, că nu înțelege cum ajunsese revolverul lui defect să fie reparat și să servească asasinului. Nicolau, care-l ancheta, îl privi iscoditor,

— Reparația revolverului — spuse el — nu este o enigmă. Laborantul dumneavoastră, Pandeale Ailincăi, l-a reparat,

— Aud asta pentru întâia oară!

— L-a reparat și încă foarte bine, reluă Nicolau, dovadă că v-a servit fără greș.

— N-aveți dreptul să insinuați! sări Dragomir, indignat.

— Bine, primi Nicolau, aprinzându-și o țigară. Aveți tot răgazul să meditați asupra atitudinii dumneavoastră.

Apoi ordonă sergentului să-l scoată pe Dragomir din birou.

Florescu și colaboratorii săi analizau tocmai depozițiile lui Dragomir. Nicolau era de părere că inginerul trebuie neapărat reținut pentru suspiciune temeinică de omucidere.

Cineva ciocăni în ușă.

— Intră! strigă Florescu.

Ofițerul de serviciu anunță:

— Tovarășe maior, tovarășul secretar al Academiei vă roagă să-l primiți.

— Să poftească! porunci Florescu. Întrerupem discuția, se adresează apoi subalternilor săi.

Nicolau și Oancea părăsiră cabinetul. Maiorul se grăbi în întâmpinarea oaspetelui.

— Cărei împrejurări îi datorăm cinstea de a vă vedea la noi? Luați loc, vă rog.

Vizita academicianului se prelungi timp de o oră. După plecarea lui, Florescu rămase mult timp singur în birou. Într-un târziu, sună după Nicolau.

— Am hotărât. Eliberați-l pe inginerul Dragomir.

Cu întoarcerea lui Dragomir, munca în Institut își reluă avântul dintotdeauna. Ca și cum ar fi fost un sac fără fund, servieta lui nu se mai golea. Aducea atâtea operații, atâtea verificări și cercetări de efectuat, de parcă în timpul

absenței lui misterioase nu ar fi făcut altceva decât să mediteze asupra problemelor și să le consemneze într-o listă fără sfârșit.

Obrajii Elenei se colorară din nou. Fericirea de a fi alături de Virgil îi netezi cutele de pe frunte și de pe obraz, ochii ei își recăpătară vechea lor strălucire. Nu-l întreba unde a fost în timpul lungii sale absențe. Aștepta ca el singur să-i spună și era încredințată că o va face când va găsi nimerit să-i lămurească și alte lucruri care au rămas încă în afară de înțelegerea ei. În privirea lui ea citea dragostea, aceeași dragoste dintotdeauna și asta îi era de ajuns, într-o seară, Virgil îi puse în deget o verighetă delicat cizelată.

XIX

Cu coatele rezemate de birou și cu capul sprijinit în palme, directorul reprezentanței „Intercontinentala” medita, în liniștea amurgului unei zile mohorâte de octombrie. Dăduse ordin să nu fie deranjat de nimeni. Avea de reflectat asupra situației din ultima vreme. Afacerile lăncezeau. Comenzile se împutinau. Conta pe comanda importantă a Ministerului și această comandă nu se încheia. Din lipsa de dibăcie a lui Petrea, pierduse și calea de a se

apropia de inginerul Dragomir. Se gândea cu necaz la Petrea. A fost un om neserios, flușturatec, lipsit de echilibru, veșnic în goană după plăceri. E însă vina lui, a lui Pandoris, că a avut încredere într-un om lipsit de abilitate. Pentru el rămâne de neînțeles comportarea lui Petrea după întâlnirea de la restaurant. În loc să dea lucrurilor o întorsătură diplomatică, sau chiar să dezvăluie verde scopul întâlnirii cu Elena, neghiobul s-a pus în colț cu Dragomir, stârnindu-i mânia, afișând o atitudine stupidă de provocare. Și cât nu i-a bătut capul să fie atent, să procedeze cu prudență, să ia aminte că pe lângă chestiunea cu comanda, mai avea de rezolvat și cealaltă problemă!... Ah! dacă ar fi reușit! Ar fi putut să se îmbogățească, nenorocitul. Iar el, Pandoris... În ultima vreme, problema numărul doi, care era de fapt problema numărul unu, devenise de o actualitate arzătoare. De altfel, concernul i-a și dat un ultimatum: ori e în stare să ducă misiunea la bun sfârșit, ori, de nu, să indice altă persoană capabilă. Ușor de zis! Parcă poți găsi la repezeală pe cineva, care să intre în grațiile lui Dragomir. Și, colac peste pupăză, uite că acest Dragomir a dispărut, acuzat fiind de omucidere!

Dar mai era și o altă latură a problemei. Mai apucase să afle de la Petrea că reprezentanța concurentă, „Transterra”, depusese și ea o ofertă la Minister și se interesa foarte mult de persoana lui Dragomir. Ar trebui să afle cum stau lucrurile la „Transterra”. Trebuie să le plătească polița și să se răfuiască cu domnii aceștia. Ce noroc că a putut să dezvăluie identitatea acestei „domnișoare Elsa”, care s-a strecurat ca un șoarece în birourile lui, desigur ca să-i spioneze afacerile și să comunice ceea ce află soțului ei.

Își amintea de împrejurările în care Elsa se prezentase la el. Asta s-a întâmplat câteva luni după înființarea reprezentanței concurente, „Transterra”, fără ca el să poată

dibui mai amănunțit activitatea ei. Observa că din ce în ce mai des se lovea de concurența ei. Aflase apoi că între timp se schimbase și direcția acolo. Venise un director nou, pe care nu-l cunoștea nici măcar din vedere și nici nu avea de unde să-l cunoască, deoarece Waldemar era mereu în străinătate. Când Elsa se prezintă, cu oferta de a fi angajată ca dactilografă, a fost fericit să facă o asemenea achiziție. Ea se recomandase ca fostă dactilografă la „Transterra”, de unde ar fi plecat din cauza atitudinii necioplite a directorului. Elsa pusese pe masa lui și un vraf de certificate profesionale excelente (desigur nu pe numele Waldemar) și era un adevărat noroc să smulgă de la concurență un element atât de capabil. Dar cea mai mare lovitură era acea posibilitate, venită cum nu se poate mai la timp, de a afla prin ea unele informații cu privire la activitatea „Transterei”. Odată o zări, de departe, fugitiv, în semiîntunericul unui cinematograf, întovărășită de un bărbat. Știa că este nemăritată, divorțată, sau așa ceva, și considerase că ar fi lipsit de maniere să se apropie de ea. Nici nu făcu aluzie vreodată la această întâlnire. În definitiv, se gândise, fiecare își trăiește viața cum îi convine.

Abia zilele trecute i-a fost dat, în sfârșit, să afle că bărbatul pe care îl văzuse cu Elsa nu era altul decât Waldemar, directorul „Transterei”. Faptul l-a intrigat peste măsură. Își amintea bine că Elsa îl vorbise de rău pe Waldemar. Puse deci pe cineva s-o urmărească și așa a putut să descopere înșelăciunea. Îi era necaz pe această impotografie nerușinată, dar o și admira. Chibzuise mult ce are de făcut și găsisese că cea mai cruntă răzbunare este s-o lase să creadă că îl duce de nas. Pe el! Pandoris! De când a aflat cine este, niciun act important nu mai trece prin mâinile ei. Afară, bineînțeles, de anumite concepte pe care i le strecoară intenționat ca să inducă în eroare pe cei de la „Transterra”. Domnul Waldemar și toți domnii de acolo o

să-l țină minte cât or trăi.

Da, a găsit cum să-și pună adversarii cu botul pe labe! Va face apel la tânărul acela care traducea prospectele cu atâta dibăcie. Cum dracu' îl cheamă? Ștefan Oancea. A venit la el cu recomandăția doamnei Margareta Petrea și pare un tânăr de ispravă. Pe lângă că e foarte priceput, dar are și ceva atrăgător în felul de a se înfățișa oamenilor. Unul ca el captează lesne bunăvoința altora și asta este calitatea primordială a unui agent care trebuie să îndeplinească anumite sarcini. O să stea de vorbă cu acest Oancea și va încerca să-i câștige încrederea. Va ști el după aceea să-l îndrume, să-i conducă pașii, ca să tragă maximum de profit de pe urma misiunii ce-i va da. Îl va tenta cu o răsplată grasă și cu siguranță că nu va rezista.

Satisfăcut de soluția găsită, Pandoris își aprinse trabucul pe care multă vreme l-a ținut stins între degete, fără să-și dea seama. Căută numărul de telefon pe care i-l lăsase Oancea. Va telefona personal. Cei din birou nu trebuie să miroasă nimic. De când cu doamna Elsa, parcă nu mai e sigur de niciun funcționar.

A doua zi, Oancea se prezentă. Pandoris îl primi cu o amabilitate deosebită. Îi reproșă că nu mai trecuse pe la el. Avea o serie de lucrări urgente și îl rugă să se apuce de ele. Oancea răspunse că este ocupat cu examenele din sesiunea de toamnă, dar Pandoris insistă ca el să primească o traducere urgentă. Oancea se mai lăsă rugat, pretextând că n-ar vrea să piardă examenele, dar Pandoris, cu un surâs foarte curtenitor, continuă să-l convingă, sigur că până la urmă o să-l dezarmeze totuși.

— Uite, dragă domnule Oancea, firma noastră are înțelegerea pentru nevoile altora. Iar când ea are nevoie de ceva, înțelege să răsplătească din plin serviciile ce i se aduc. Poftim un mic acout. Nu e numai remunerația serviciului prestat, dar și o încurajare eu care sperăm să te

legăm mai mult de noi, ca să nu ne mai neglijezi în viitor.

Cu o mișcare elegantă, notă o sumă pe o dispoziție de plată. Oancea aruncă o privire asupra sumei. Ei, drace! De când e lumea, un traducător n-a fost atât de princiar plătit. Ce o fi în dosul acestei sume? Vom vedea! își zise. Apoi, afectând oarecare tulburare și cu o voce voit emoționată, spuse:

— Sunteți prea generos, domnule Pandoris. Mă voi strădui să merit generozitatea dumneavoastră.

Pandoris, surâzând binevoitor, îi întinse mâna.

— Bine, domnule Oancea. Așa îmi plăci. Atunci pe poimâine, cu traducerea făcută. Mi-o predai mie. La revedere, domnule Oancea!

De la Pandoris, Oancea se grăbi acasă. Îi telefonă Lianeii să nu-l aștepte în seara aceea, având unele lucrări urgente de rezolvat. Un număr însemnat de prospecte așteptau să fie traduse. „Iată-mă și traducător profesionist!” râse Oancea. Se îmbracă într-o pijama comodă, aprinse o țigară și se așeză la masa de lucru. Îl plictisea totuși această muncă. Ar fi preferat ca puținele sale ore libere să le fi petrecut cu Liana. Începu să răsfoiască prospectele multicolore. Cu care să înceapă? Deodată, ochii i se opriră asupra unui titlu. Ei, drace, ce o mai fi și asta? Citi cu atenție:

„O nouă cucerire a tehnicii. Ultimul cuvânt al veacului nostru”.

Poate că v-ați plictisit de culoarea mașinii și ați dori să aveți una de altă culoare, în acord cu preferințele modei, căci este știut că pentru fiecare epocă și fiecare sezon se potrivește o anumită culoare. Dar puteți oare schimba automobilul, așa cum schimbați o rochie, sau un costum? Desigur că nu! Și atunci ce e de făcut? Vă veți plimba, oare, cu o mașină demodată? Nicidecum!

Concernul „Intercontinentala” vă scoate din impas. Comandați încă azi, o limuzină „Cameleon”, ultimul cuvânt al secolului nostru. La simpla apăsare a unor butoane, limuzina „Cameleon” își schimbă culoarea pe gustul dumneavoastră. Nu e scamatorie! Limuzina aceasta, construită din material plastic incasabil, are pereții dubli, complet transparenți. Prin manevrarea unui resort extrem de simplu, spațiul între pereți se umple cu un lichid de culoarea dorită, aflat în niște mici rezervoare sub caroserie, astfel că automobilul împrumută culoarea dorită. La apăsarea unui nou buton, se pune imediat în circulație un lichid de altă culoare. Livrăm oricând orice culori doriți.

— Va să zică asta e explicația scamatoriei din strada Mimoselor, primi maiorul Florescu vestea, a doua zi dimineață, când Oancea îi prezentă prospectul „Intercontinentalei”.

— Tocmai la asta m-am gândit și eu, răspunse Oancea. Din păcate, asta încă nu dezleagă enigma răpirii laborantului. O fi fost Pandoris în mașină? O fi fost altcineva?

— Da, ai dreptate. Dar e totuși un pas înainte. Și meritul e al tău.

După două zile, Oancea se prezentă cu traducerile. Pandoris răsfoi manuscrisul, făcând ici-colo mici îndreptări,

apoi îl puse deoparte. Scoase carnetul de cec, completă o foaie și i-o întinse lui Oancea. Acesta se uită la suma notată și spuse sfios:

— Vai, domnule director, mă copleșiți cu bunăvoința dumneavoastră.

— Nu fac decât să-ți plătesc munca. Și acum, te rog să fii atent.

Pandoris începu să răsfoiască un dosar. Oancea simți că inima îi bate mai precipitat. Desigur că nu i-a dat atâția bani de florile mărului. Vrea să-i ceară ceva în schimb. Acum, în fine, poate se va da de gol. Atenție mărită!

— Ascultă, domnule Oancea! Precum vezi, firma noastră știe să onoreze serviciile ce i se aduc. Am încredere în dumneata și doresc să colaborezi cu noi într-o afacere.

Oancea surise jenat,

— Într-o afacere? Glumiți, domnule director. În ce afacere aș putea colabora eu, simplu student?

Pandoris râse.

— Într-o piesă de teatru, fiecare își are rolul său. Unul este eroul principal, altul abia îngână câteva cuvinte. Dar colaborarea tuturor contribuie la reușita piesei.

— Și doriți să montați o piesă de teatru?

Pandoris râse cu hohote.

— Ai spus bine! Va fi ca într-o piesă de teatru! O lovitură de teatru...

— Și care ar fi rolul meu?

— Să zicem un rol de... amoretz. Îți convine?

Oancea surâse ingenuu.

— Dacă fata e drăguță, de ce nu?

— Ei bine, atunci fii atent. Va fi o piesă cu totul aparte. Ți-am spus că-mi placi și am încredere în dumneata. Iată despre ce-i vorba. Poate ai aflat că firma noastră are o concurentă aici. Este reprezentanța „Transterra”, care are profil și obiective identice cu ale noastre. La toate

furniturile prezentăm oferte și noi și ei. Este, firește, o luptă pe viață și moarte între noi — cine reușește să obțină comanda. Firma „Transterra” este mai nouă, are mai puțin de un an. Dar este puternică, își întinde tentaculele în toate direcțiile. Nu cunosc pe oamenii de acolo. În schimb, ei mi-au strecurat printre funcționari pe însăși soția directorului lor. Dactilografa Elsa, pe care o cunoști și dumneata, este soția directorului Waldemar de la „Transterra”. Bineînțeles, ea nu bănuiește că am aflat cine este. O las cu iluzia că mă spionează. Dacă așa stau lucrurile, sunt nevoit, și eu să fac uz de legea junglei. Și aici urmează să intri dumneata în scenă. Ești tânăr, agreabil, simpatic. La „Transterra” sunt funcționare tinere, străine, care, desigur, se plictisesc, neavând cu cine să schimbe, o vorbă în, limba lor maternă. Dumneata pozezi câteva limbi străine. Fetele de la „Transterra” vor fi desigur, fericite, încântate să te cunoască și să petreacă cu dumneata o parte din timpul lor liber. Prin ele vei putea afla multe lucruri care mă interesează. Precum vezi, adăugă zâmbind, nu-ți cer cine știe ce. Nu fac decât să le plătesc cu moneda lor.

Oancea rămase pe gânduri. Să-l fi văzut, Pandoris cu Liana și astfel i-a venit gândul acestui spionaj comercial?

Întrebă șăgalnic.

— Dumneavoastră cunoașteți vreo funcționară de la „Transterra” de care m-aș putea lega?

— Ei, tinere, tinere! Dacă aș cunoaște eu pe cineva, n-aș mai avea nevoie de serviciile dumitale! Doar nu vrei să te învăț eu cum să faci cunoștință cu o fată pe care dorești s-o cunoști?

— Nu, nu, râse Oancea.

— Atunci... succes!

Pandoris îi întinse mâna.

— Îndată, ce pescuiești vreuna, să-mi dai de veste. Am să-ți spun atunci ce vreau să aflu. La revedere domnule

Oancea! La revedere! Și succes!

După ce părăsi sediul „Intercontinentalei”, Oancea hoinări multă, vreme. Îl frământa propunerea lui Pandoris. Ce-o fi urmărind? Ce-o fi vrând să afle? Obiectivele firmei? Dar ele sunt cunoscute. Adică cunoscute în linii generale, când e vorba de cele oficial mărturisite. Fără îndoială că asemenea firme au și obiective secrete. Din ceea ce a aflat până acum despre „Transterra”, e mai mult ca sigur că acolo „se coace ceva”, după cum îi spusese el cândva Lianeii. Obiectivele nemărturisite? Ochii lui Oancea căpătară o strălucire stranie. Te pomenești că purtarea misterioasă a celor de la „Transterra” îi va fi dezlegată tocmai prin Pandoris. Hotărî să accepte jocul. Cu atât mai ușor, cu cât avea la îndemână suficiente informații „senzaționale”. În tot cazul, va chibzui bine ce să dezvăluie și ce nu. Dar mai întâi va raporta șefului său, maiorul Florescu.

După câteva zile, se înfățișă din nou lui Pandoris.

— Domnule director, cred că vă pot comunica informații interesante.

— Ei, ei! Dar norocos mai ești! Ia să auzim. Cum ai procedat?

— Păi nu sunt eu „tânăr răpitor”? spuse Oancea zâmbind. Iată ce am aflat.

Oancea povesti ceea ce știa despre directorii „Transterei”.

— Dar ceea ce nu știți, probabil, e că există acolo un ușier, cu numele Fritz. Știrea n-ar fi importantă pentru dumneavoastră, dacă n-aș fi aflat că acest Fritz, cetățean străin, care face pe ușierul, e de fapt inginer, directorul unui laborator important de cercetări științifice al concernului și, pe cât se pare, membru cu greutate în conducerea „Transterei”. Vă mai pot spune că de un timp încoace domnește o mare nervozitate între acești domni. Telegramele de la și către concernul din străinătate se țin

lanț.

Pe măsură ce vorbea, Oancea îl observa atent pe Pandoris. În ochii, în mimica acestuia se reflecta interes, aviditate și spaimă. Pandoris asculta concentrat și nota totul pe hârtie. În timp ce scria, repeta mereu:

— Interesant! Foarte interesant!

Rămase apoi pe gânduri, făcând mici gesturi cu creionul, ca și cum și-ar confirma unele socoteli.

— Și de când e zarvă la „Transterra”?

— De vreo zece zile.

Figura lui Pandoris se întunecă. Mormăi:

— Mitingul aviatic i-a răscolit deci și pe ei!

Pandoris rămase din nou pe gânduri. Timp de câteva minute domni o tăcere grea. Apoi, directorul scoase carnetul de cecuri. Completă o foaie și o întinse lui Oancea.

— Ai avut sau vei avea cheltuieli. Ține pentru acoperirea lor și continuă ceea ce ai început. M-ar interesa conținutul telegramelor între „Transterra” și concern.

Oancea împături cecul și-l vârî în buzunar. Cu aerul că e bine informat, începu să vorbească:

— Conținutul uneia din telegrame îl știu de pe acum.

— Anume?

— Trei cuvinte: „Urgențați livrarea Academiei”. Numai că nu înțeleg despre ce e vorba. O livrare pentru Academie, sau Academia are de livrat concernului ceva?

— Și una și alta! sări, extrem de nervos, Pandoris.

— Nu înțeleg, îngăimă Oancea.

— Ai să înțelegi! „Transterra” a făcut Academiei o ofertă pentru livrarea unor caravane autovehiculate pentru cercetări științifice. Pe de altă parte, concernul „Transterra” ar dori să obțină patentul unei invenții.

— Și Academia este dispusă să-i cedeze această invenție? întrebă candid Oancea.

— Cum îți închipui? Este un dosar covârșitor de

important! E o invenție de importanță mondială! strigă Pandoris.

Sări de pe scaun și începu să se plimbe agitat prin birou, bolborosind uneori cuvinte de neînțeles. În cele din urmă, strigă scos din fire:

— ***On les aura!**** ***On les aura!***

Oancea îl urmări cu privirea, amuzat. Era greu de înțeles de ce acest om ponderat, cu mișcări feline, și cu un asemenea aer de distincție, a putut să-și piardă atât de mult stăpânirea de sine. Și, apoi, la ce se referea exclamația?

— Domnule director, începu Oancea, să-mi iertați lipsa de modestie, dar mă simt măgulit că am corespuns dorinței dumneavoastră de a fi priceput și devotat. Văd că și pe dumneavoastră vă interesează această invenție. Dați-mi câteva amănunte, ca să știu cum să mă orientez mai departe.

Pandoris se calmă puțin.

— Dacă ar fi să mă exprim în stil teatral, aş striga: un regat pentru dosarul acestei invenții! Cred că atât îți este suficient ca să-ți dai seama în ce măsură mă interesează.

— Și ați încercat să-l obțineți?

— Naiv mai ești, tinere! Dacă ai ști cât mă presează concernul! Dar e o treabă a dracului de grea. Trebuie să găsesc omul. Și colac peste pupăză, concurența bandiților de la „Transterra”! Dar nu-i nimic! O să-i fac eu să știe de mine...

Se opri cu privirea în ochii lui Oancea și repetă, de data asta cu un surâs triumfal:

— ***On les aura!***

În zilele care au urmat, Oancea constată o activitate susținută la „Intercontinentala”. Nu o dată îl găsi pe Pandoris dictând de zor „domnișoarei” Elsa. Se purta față

1* Le venim noi de hac! (n.a.)

de ea curtenitor, cu amabilitate, ca să nu trădeze nici pe departe ura ce-i purta. Pandoris scria concernului său scrisori repetate, analizând pe larg noua situație creată prin revenirea lui Dragomir în fruntea Institutului și, în raport de toate acestea, șansele ce avea de a obține avizul lui favorabil. Scrisorile pluteau însă în generalități. O concluzie concretă nu ar fi putut trage nimeni din ele. Pandoris nu se ferea de Oancea. Uneori intra în biroul dactilografei, tocmai când Oancea dicta textul unei traduceri. Ruga atunci să se întrerupă lucrul și începea el să dicteze scrisori, în prezența lui Oancea, iar acesta asculta prefăcându-se că nu ia aminte la nimic. Era ceva ciudat, în stilul lui Pandoris, în limba aceea străină, în care obișnuia să-și redacteze scrisorile. Oancea, cu urechile ciulite reținea câteva greșeli grosolane de sintaxă, de acord și altele. Aceste greșeli se repetau când nici nu te așteptai, și după toate aparențele erau greșeli pe care Pandoris n-ar fi trebuit să le comită, deoarece, când vorbea liber, se pronunța destul de corect. Domnișoara Elsa avea o tresărire ori de câte ori Pandoris stâlcea frazele prin dezacorduri stridente, dar se ferea să-i atragă atenția. Cu spiritul ei pătrunzător, sesizase mai de mult acest fel de a redacta al lui Pandoris. Bănuia că e un limbaj cifrat, drept care păstra și ascundea câte o copie. Toate copiile le preda soțului ei care, împreună cu Hencke și Fritz, încercau să înregistreze aceste greșeli și să le sistematizeze, cu speranța că, treptat-treptat, se va contura un cod cifrat, în lumina căruia nevinovatele greșeli de stil vor dezvălui adevăratul lor sens.

Liana povesti lui Oancea că între Fritz și cei doi directori consfăturile se țin lanț. O agitație febrilă îi cuprinsese din nou. Avea impresia că s-au apucat să studieze limbi străine. I-a surprins cu dicționare, cu gramatici. Apoi Fritz a dispărut iar pentru câteva zile.

— Cine știe ce se pregătește și noi stăm eu mâinile în

sân, fără să sesizăm autoritățile, spuse ea îngrijorată.

Oancea avea rezerve.

— Dacă provocăm o cercetare sau o anchetă, fără să putem arăta ceva concret, riscăm să ne facem de râs.

— Ba nu! ripostă hotărât Liana. Prefer să devin ridicolă decât să risc ca sub ochii mei să se întâmple cine știe ce nelegiuire!

Oancea o privi cu drag. Cât de mult ar fi dorit să pună capăt acestei situații false, să-i spună Lianeii că el reprezintă autoritatea și să n-aibă nicio grijă. Socoti însă că nu venise timpul pentru astfel de destăinuri. O liniști:

— Te-am mai rugat să ai încredere în mine. Fii sigură că nutresc aceleași sentimente ca și tine.

Oancea îl avertiză pe Pandoris că la „Transterra” domnește o fierbere și mai mare. Iar când acesta află că directorii de acolo s-au apucat să studieze limbile străine în care el obișnuia să-și dicteze scrisorile, avu un surâs abia perceptibil.

— Ce vrei? Oamenii își completează cultura!

Pandoris lipsi în mai multe rânduri, câte două-trei zile de la birou. Când revenea, avea enorm de lucru: scrisori, rapoarte de activitate către concernul din străinătate. Se plângea că întâmpină greutăți din ce în ce mai mari de a se apropia de Dragomir, de a crea o nouă legătură cu el.

...*”dar voi răzbi, coute que coute,² fiți fără grijă, chiar de ar trebui să mă asociez cu Belzebut însuși. La lună nouă voi fi la balul Walpurgilor. Atunci voi face legământ cu el pe viață și pe moarte și Himera va deveni în sfârșit a mea... a noastră.”*

2* Fie ce-o fi (n.a.)

XX

Maiorul Ciprian Florescu citi și reciti scrisoarea anonimă primită dimineața, la care era anexată o copie a ultimei scrisori a lui Pandoris.

***„Tovarășe comandant, alăturat găsiți copia unei scrisori a directorului „Intercontinentalei”. Cred că fac o faptă patriotică comunicând-o.
Un bun cetățean”.***

Apoi citi și reciti copia scrisorii lui Pandoris. Dar nu se putu dumeri. Sună să vie Oancea.

— Ascultă, Oancea, tu cunoști mai bine corespondența ăstora. Ce vrea să însemne literatura asta?

Oancea citi atent denunțul anonim, cât și copia scrisorii lui Pandoris. Zâmbi și spuse:

— Precum știți, „Intercontinentală” ca și „Transterra” urmăresc două obiective: pe de o parte, obținerea unei comenzi importante de caravane autovehiculate, iar pe de altă parte, dobândirea unui dosar al Academiei. Cercetările dumneavoastră la Academie au arătat că într-adevăr există un dosar secret, care poate fi răvnit de străini. După câte mi-ați spus dosarul s-ar afla în **safe**-ul din biroul inginerului Dragomir. E probabil că și cei doi concurenți știu sau bănuiesc acest lucru. Deși Academia păstrează o discreție totală în ceea ce privește conținutul dosarului, acesta pare să fie foarte important pentru cei doi concurenți. Este deci firesc să fie fierbere mare în ambele tabere, căci nu ne putem închipui că o simplă furnitură de mărfuri ar necesita aducerea și ținerea sub camuflaj a unui individ ca Fritz — sau cum i-o fi zicând pe numele lui adevărat — și nici

Pandoris nu s-ar frământa atât, dacă nu ar fi în joc interese mai mari decât furnitura amintită. Ambele reprezentanțe sunt presate de concernele lor. Se pare că s-au întâmplat recent evenimente care justifică acest zor. Pandoris a avut ca om de legătură pe lângă Dragomir pe inginerul Petrea. De când l-a pierdut, e în căutarea unei alte legături. E posibil să fi găsit pe cineva. Asta ar explica întrucâtva lăudăroșenia lui că se va asocia și cu Belzebut. Ceea ce mai poate să însemne că nu se va da în lături să întreprindă ceva pentru a obține prețiosul document. Căci e la mintea oricui că pentru obținerea comenzii de autovehicule nu e nevoie de nopți fără lună...

Cum a ajuns copia scrisorii în mâinile noastre? Nimic mai simplu. Chiar dacă Pandoris n-a dictat-o Elsei, e probabil că ea a găsit-o, a copiat-o și a remis-o soțului ei care, pentru a-l nimici pe Pandoris, ne-a trimis-o nouă. În concluzie: când ne vom găsi în fază de lună nouă, adică va fi întuneric beznă, ne putem aștepta la un bal al Walpurgilor, care o să aibă loc, desigur, în saloanele pline cu aparate misterioase ale Institutului din strada Atomului. Am și primit invitația. E scrisoarea anonimă din mâinile dumneavoastră.

— Mda, confirmă Florescu. S-ar putea ca lucrurile să stea chiar așa...

Oancea observă:

— Cred că trebuie să examinăm cu seriozitate această anonimă. E bătută la aceeași mașină elvețiană la care a fost bătută și anonima primită de Dragomir. Așadar, la una din mașinile aflate fie la „Intercontinentală”, fie la „Transterra”. Iar mânduștoarea acestor mașini este în deosebi, precum știți, una și aceeași persoană: soția lui Waldemar, „domnișoara Elsa”.

— Și când e lună nouă? întrebă Florescu.

Oancea își aruncă privirea în calendarul de pe birou.

— Peste patru zile, adică miercuri. La ora patrusprezece și

douăzeci de minute, luna intră în faza de lună nouă. Precum vedeți, termenul este destul de scurt. „Belzebut” va conduce balul...

Era o seară mohorâtă de toamnă. Norii atârnavă în văzduh, acoperind cerul ca o imensă cergă mițoasă și închizând sclipirea stelelor și a Lunii. Institutul de cercetări științifice speciale era cufundat în întuneric. Umbra clădirii masive căpătase forme fantastice. Nu se auzea niciun freamăt. Numai în cabinetul de lucru al inginerului Dragomir scânteia, din când în când, capătul unei țigări aprinse, care nu se vedea de afară, datorită storurilor lăsate.

Fumătorul era Oancea. Se instalase comod într-un fotoliu și fuma de zor țigară după țigară. Ce altceva putea să facă în această încăpere învăluită în beznă? În singurătatea nopții, Oancea avu o senzație de incertitudine. Să fie concluziile lui juste? Nu se lăsase oare târât de o fantezie aprinsă? E chiar atât de sigur că Pandoris va pune la cale o spargere la laboratorul de electronică? Avea îndoieli, dar totuși își spunea că a procedat just. Eventualitatea unei spargerii la Institut nu trebuia exclusă și ca atare, măsurile de preîntâmpinare erau necesare. Nu, nimic nu trebuia neglijat. Dincolo de misiunea concretă primită de la șeful lui, el vedea, simțea misiunea înaltă cu care îl investise societatea — aceea de a o apăra împotriva celor ce ar râvni la bunurile ei, la roadele muncii colective.

Stăruise să i se dea lui sarcina de a veghea, în aceste nopți fără lună, în biroul lui Dragomir. Fusese introdus în laborator încă în timpul zilei, când acolo se afla numai Dragomir, iar acesta părăsise Institutul între plecarea portarului de zi și sosirea celui de noapte. Nimeni n-avea de unde să știe de prezența lui Oancea în incinta Institutului. Era prima noapte de veghe și se întreba dacă odată început acest joc va mai fi nevoie să mai stea multe nopți la pândă.

Sau misteriosul Belzebut se va hotărî să acționeze chiar în prima noapte fără lună? Asta, bineînțeles, dacă în planurile acestui Belzebut, intra într-adevăr atacul biroului lui Dragomir, așa cum avea toate temeiurile să creadă.

Minutele se scurgeau încet, gândurile porniră să-i hoinărească. Își aduse aminte de anii când terminase școala medie și când, printr-un concurs de împrejurări, ajunsese să fie student la Facultatea de științe juridice. Mai ține minte ce plictisit și cu câtă indiferență urcase scările impunătoare ale facultății, în prima zi de cursuri. I se părea atunci că ceea ce pornise să facă nu corespunde nici cu năzuințele lui, nici cu temperamentul lui. Socotea că în noua societate socialistă, cu mentalitatea nouă a oamenilor, o instituție pentru împărțirea dreptății va fi ceva anacronic, lipsit de rațiune. Mai târziu, însă, pe măsură ce înainta în studiile sale juridice, lua din ce în ce mai conștient contact cu viața, își dăduse seama, că mai este destulă neghină în sânul societății și că sarcina de a curăța această neghină este o datorie nobilă. Nu era vorba doar de a smulge din rădăcină iarba rea, de a pedepsi și izola de societate pe infractori, ci și de a face concomitent o muncă de reeducare a indivizilor răătăciți... Tânăr ofițer, abia intrat în cadrele miliției, Oancea se avântase cu toată pasiunea în studiul acestor probleme. Citea tratate, consulta dosare ale afacerilor celebre și, în felul acesta, ajunsese să se convingă că acolo unde minți luminoase, clarvăzătoare, întră în luptă cu forțele întunericului, adevărul și legalitatea triumfă, oricâte primejdii le-ar sta înaintea. Nu regreta niciun moment că s-a dedicat cercetărilor criminalistice și a fost fericit, când, la absolvirea studiilor, la cererea lui, fusese repartizat la miliția judiciară a Capitalei. Prevăzuse că avea un vast teren de activitate și se bucura că de la primii pași munca lui fusese apreciată...

Oancea ciuli urechile. Auzise sau i s-a părut că cineva a

introdus o cheie în broască? Da, e cineva la ușa laboratorului, cineva care se mișcă precaut, ca să nu facă zgomot. Inima lui Oancea începu să bată puternic. Așadar, n-a greșit! Belzebut își face apariția!... Totul este să fie calm și să-și păstreze sângele rece. Locul lui de pândă se afla în dosul unui paravan, în așa fel ca musafirul nepoftit, care se va îndrepta, fără îndoială, către safe, să nu descopere prezența lui.

Prin ușa întredeschisă a cabinetului veni la el scârțâitul unei uși ce se deschidea. Cineva a pătruns în laborator. Se auziră pași ușori, vătuiți, apropiindu-se de cabinet. Ușa fu împinsă încet. Auzi de la locul lui răsuflarea necunoscutului care intrase. Zadarnic încercă însă în întunericul de nepătruns, să distingă pe vizitatorul nocturn. Îi simțea numai prezența, adușmea mișcările lui și aștepta cu încordare momentul când va da ochi cu el. Strânse revolverul în mână, gata să-l ridice în direcția musafirului nepoftit, în cazul când acesta ar face lumină. Dar vizitatorul știa, pesemne, să se orienteze și în întuneric, căci nu aprinse nicio lampă. Simți mai mult decât văzu că omul se îndreaptă către dulapul de fier. Acolo se afla ascuns dosarul mult râvnit. „Nici vorbă, se gândi, e cineva care a fost bine instruit asupra topografiei locului”.

Ajuns lângă safe, omul începu să-l pipăie, lăsând să-i alunece mâna înfrigurată peste suprafața mobilei de fier. Se auzi cum introduce o cheie în broasca safe-ului, apoi câteva pocnituri slabe și ușa de fier, scâncind din balamale, fu dată la o parte. Cu pași de pisică, Oancea se strecură din ascunzătoare. Prevăzuse această situație și avusese prudența să-și scoată din vreme pantofii. De altfel, absorbit de operația lui, celălalt nu auzi pașii lui Oancea. Oarecum sigur că partea cea mai grea trecuse, aprinse o mică lampă de buzunar, plimbând fascicolul de lumină în interiorul safe-ului. Găsi repede ceea ce căuta, întinse mâna și trase un

dosar voluminos, cu un suspin de ușurare. Pe neașteptate, auzi o voce tunătoare:

— Sus mâinile!

Banditul abia avu timp să schițeze o mișcare a capului care trăda surpriză și nehotărâre. Cu un reflex al spaimei și al instinctului de conservare, stinse lampa și sări la o parte. Oancea se aruncă spre el și se lovi cu fruntea de muchia ușii safe-ului.

Gemu de durere și duse mâna la frunte. Intuind cele întâmplate și simțindu-l aproape, adversarul se lansă cu toată forța peste el. Oancea se dădu la o parte. Celălalt, neputând să-și controleze mișcările în întuneric, se prăbuși pe podea, cu fața în jos. Cu iuțeala fulgerului, Oancea se aruncă peste el, îi apucă un braț, îl răsuci zdravăn și trase de el, până când omul mârâi de durere, zbatându-se să-și libereze brațul captiv. Însă Oancea îl ținea cu putere. Întocmai unui cal năvălaș, care vrea să-și arunce călărețul din șa, banditul zvârli din picioare și cu o zvâcnitură puternică a corpului izbuti să se redreseze, zvârlind pe Oancea la pământ. Nu reuși însă să-și libereze brațul din strânsoarea adversarului, iar prin săritură își pricinui o durere violentă la încheietura cotului. Mârâi din nou și scoase o înjurătură. Făcu apoi o sforțare nouă și se aruncă cu toată greutatea corpului său masiv asupra adversarului. Se auzi o pârlătură, iar omul scoase un vaiet ascuțit. Căzură amândoi grămadă. Oancea simțea că brațul pe care-l încheștase devenise inert și înțelese că lupta se apropia de sfârșit în avantajul lui. Totuși individul nu contenea să se zvârcolească, încercând să se apere cu mâna sănătoasă. Oancea îi prinse mâna cu care izbea, imobilizându-l. Adversarul făcu o ultimă încercare, înfigându-și dinții în mâna lui Oancea. Dar ideea îi venise prea târziu. Oancea ținea în cătușă brațul adversarului, care abia atunci își dădu seama că partida era pierdută. Oancea sări spre ușă și

răsuci comutatorul. În fața lui zăcea un om cu figura răvășită de durere, despre care n-ar fi putut afirma dacă l-a văzut vreodată sau nu.

XXI

Era ora unsprezece dimineța, când țârâitul strident al soneriei îl trezi din somn pe Aristide Pandoris. În noaptea aceasta fusese la un local de petrecere cu prieteni și prietene de la ambasada țării sale.

Se culcase de cum intrase în casă și dormise buștean, fără vise. Și acum zbârnâitul soneriei îl trezise tocmai când somnul era mai dulce. Mormăi ceva și se întoarse pe partea cealaltă. Voia să doarmă. Dar soneria continuă să-l necăjească, până ce-i pieri somnul. Pe jumătate amețit, se sculă din pat, își puse halatul și ieși în vestibul să deschidă ușa. În fața lui stăteau doi tineri. Unul din ei salută politicos.

— Ce poftiți? întrebă Pandoris cu nemulțumirea firească a omului trezit din somn.

— Să ne scuzați că vă deranjăm, dar am dori să stăm de vorbă cu domnul Aristide Pandoris, spuse unul dintre cei doi.

— Eu sunt, răspunse plictisit Pandoris.

— V-am căutat la birou și dacă am văzut că întârziați... Vă rugăm să nu ne luați în nume de rău...

— Și, mă rog, cu cine am onoarea?

— Suntem de la miliția judiciară, luă cuvântul celălalt. Avem nevoie de o informație din partea dumneavoastră.

— La dispoziție! Încercă Pandoris să se dezmeticească. Vă rog să mă scuzați că vă primesc în halul ăsta.

— Nu face nimic.

— Ieri a fost onomastica mea. A trebuit să mă las sărbătorit până la ziuă...

Râdea, dar ochii îi jucau neastâmpărați în orbite. Izbucni brusc într-un hohot de râs, ca și cum abia atunci și-a adus aminte de ceva.

— Va să zică păsărica s-a lăsat prinsă în laț? Ei, cum a fost?

Cel mai tânăr se uită la el nedumerit:

— Despre ce laț e vorba?

— Nu pentru asta ați venit?

— Nu știm la ce faceți aluzie. Noi vă căutăm pentru o declarație.

— Dumneavoastră nu știți, dar eu știu! continuă să râdă Pandoris. Pofțiți înăuntru. Luați loc. Telefoniez șoferului meu să vie cu mașina.

— Nu e nevoie. Suntem cu mașina noastră.

Pandoris ridică din umeri, liniștit:

— Mă rog, dacă nu e nevoie...

Maiorul Florescu își stinsese tocmai țigara și era pe cale să aprindă alta, când îi fu anunțată sosirea lui Pandoris. Îl primi imediat.

— Domnul director Pandoris? Întrebă el cu politeță. Poftim, luați loc. Aici în fotoliu. E mai comod.

— Vă mulțumesc, vă mulțumesc, domnule maior. Florescu deschise cutia cu țigări.

— Țigări? Sau preferați o havană? Pandoris tăie tacticos vârful trabucului, frământă între degete țigara pântecoasă, apoi o aprinse. Trase câteva fumuri.

— E o țigară excelentă.

— Havană veritabilă, îl informă Florescu.

Musafirul își plimbă privirea pe pereții încăperii, pe mobila sobră, apoi se întoarse către Florescu, invitându-l cu privirea.

— Ei bine, domnule director, încep Florescu. Cum ați petrecut azi noapte?

— Excelent, domnule maior, excelent. A fost onomastica mea și ne-am adunat câțiva prieteni s-o serbăm la „Pasărea Albastră”. E un local excelent. Bucătărie fină, muzică,

dans... Am petrecut până în zori.

— A fost desigur și Belzebut? Întrebă Florescu, făcând cu ochiul.

— O nu, râse cu poftă Pandoris. Am lăsat pe alții să se distreze cu Belzebut, la „Noaptea Walpurgilor”. Să sperăm că au petrecut bine!

— Dar parcă era vorba să faceți legământ cu el? Pe viață și pe moarte, nu-i așa?

Pandoris îi aruncă o privire șăgalnică. Dar deveni repede serios.

— Domnule maior, începu cu gravitate, credeți că dacă m-aș vinde lui Belzebut, aș face publicitate în jurul acestei tranzacții?

Florescu împrumută la rândul său o mască la fel de serioasă. Luă o hârtie de pe masă și fluturând-o ușor, ca Pandoris s-o vadă, întrebă:

— Dar asta ce înseamnă?

— Ce să însemne? Momeală, domnule maior! Momeală!

— Și pe cine ați vrut să momiți?

— Cum pe cine? Banda de la „Transterra”!... Conduc o reprezentanță care făcea afaceri bune până la apariția reprezentanței concurente, „Transterra”. Și eu cred că pentru ramura pe care o reprezint, ajunge reprezentanța mea. N-am nevoie de concurență!... Amândouă reprezentanțele urmărim același lucru în momentul de față: obținerea comenzii importante de la Minister. În același timp, concernele ar voi să obțină o prioritate asupra unui patent foarte important. Grăbite ca întotdeauna, ele ne presează neconținut să ne procurăm cu orice preț acest dosar. Lupta dintre cele două reprezentanțe s-a intensificat la maximum. Între timp, am aflat că dactilografa mea e de fapt soția lui Waldemar, directorul „Transterrei”. Mi-a fost strecurată în birou, ca să mă spioneze. De îndată ce am prins de veste, a trebuit să fac ceva. Am născocit ideea cu

această scrisoare, din care adversarii noștri trebuiau să deducă că am pus la cale dobândirea prin efracție a dosarului mult râvnit. Intenționat am lăsat scrisoarea „uitată” pe birou. Dactilografa a găsit-o, profitând de absența mea, a copiat-o și a comunicat-o soțului ei. Cel puțin așa cred, deoarece scrisoarea n-am mai găsit-o în poziția care o lăsasem.

— Iar cei de la „Transterra” ne-au trimis-o nouă, probabil ca să te înfunde. Nu te-ai gândit la asta? Nu ți-a fost teamă că-ți vor crea o situație grea?

— Teamă? Dar pentru ce? Nici prin gând nu mi-a trecut să comit vreo ilegalitate! Noaptea trecută am avut ceva mai bun de făcut. Mi-am serbat onomastica la „Pasărea Albastră”. Cât privește denunțul ce-ați primit, să-mi dați voie să fac toate rezervele. Nu-i cunoașteți pe domnii de la „Transterra”. Ei nu puteau să riște un denunț împotriva mea, fiindcă aceasta le-ar fi stricat multe din socotelile lor. Mai curând socoteam că crezându-mă pe mine sau pe un om al meu în noaptea spargerii la Institut, vor angaja o luptă cu mine ca să pună mâna pe document.

— Așadar... izbucni Florescu.

— Denunțul e făcut de mine! Dacă au înghițit momeala și i-ați prins, am scăpat de concurenți. Legea junglei, domnule maior!

— Până una-alta, domnule Pandoris, spargerea nu a izbutit. Vinovații sunt bine puși.

— Adevărat? nu putu Pandoris să-și ascundă bucuria. În cazul acesta, chiar că merit felicitări! Bravo, Pandoris! Hahaha!

Florescu așteaptă oprirea cascadei de râs ca să poată relua conversația.

— Și acum? întrebă el mai mult cu privirea.

— Acum? E simplu. Concurenții mei fiind arestați, adică mai exact spus, desființați, voi obține eu livrarea către

Minister.

— Dar livrarea din partea Academiei? Întrebă Florescu, apăsător.

— Sper că acum îi va fi mai ușor concernului meu să se înțeleagă cu Academia...

— Dacă nu sunt indiscret, jucă Florescu pe amabilul, ce demersuri ați întreprins până acum pentru acest aranjament?

— La drept vorbind, încă nimic. E al dracului de greu!

— Așadar, care era scopul întâlnirii lui Petrea cu Elena Grădișteanu la restaurant? veni întrebarea pe neașteptate, ca o lovitură de trăsnit.

Pandoris cumpăni o clipă răspunsul. Era prea deștept ca să nu înțeleagă că în fața unui astfel de anchetator, minciuna cea mai bună este adevărul gol. Se hotărî deci să fie franc.

— Eu îl rugasem pe Petrea să încerce s-o câștige pe fată pentru interesele concernului. Aveam nevoie de bunăvoința inginerului Dragomir pentru aprobarea ofertei de caravane științifice. Ceea ce știu în mod sigur, și probabil că știți și dumneavoastră, este că Petrea nici nu apucase să-i vorbească despre aceasta.

— Și credeți, zâmbi Florescu ironie, că inginerul Dragomir s-ar fi lăsat convins de „argumentele” dumneavoastră?

— Argumentele mele? Argumentele mele erau, ca să zic așa, de ordin sentimental. Atât calitatea materialelor cât și condițiile de livrare erau tot atât de avantajoase ca și cele ale concurenței. Inginerul Dragomir trebuia să dea aviz favorabil pentru una din oferte. Am socotit însă că prietenul meu Petrea, colaborator apropiat al lui Dragomir, ar putea să-l influențeze în favoarea mea, fără a prejudicia interesele Academiei.

— Domnule Pandoris, vă mulțumesc pentru informații. Spărgătorii au fost prinși asupra faptului. Spre regretul

dumneavoastră, trebuie să vă spun că deocamdată nu avem nicio dovadă că ar fi lucrat din însărcinarea „Transterrei”.

Pandoris sări din fotoliu, ca azvârlit de arcuri. Cu ochii holbați și cu o expresie de adâncă nedumerire, izbucni:

— Imposibil, domnule maior! Imposibil! Cine a putut să mai afle de momeala mea, în afară de cei de la „Transterra”?

— E tocmai ceea ce am dori și noi să știm.

Spunând acestea, maiorul apăsă soneria de pe birou.

Ușa care dădea în biroul alăturat se deschise. Pandoris întoarse capul. Un bărbat în vârstă, înalt, subțirel, cu o ținută căutat elegantă, cu monoclu la ochiul stâng, sta în pervazul ușii.

— Poftiți mai aproape, îl invită Florescu, în timp ce privirea-i ascuțită cerceta cu atenție fața lui Pandoris.

Ochii acestuia se făcură mari, rotunzi, exprimând o adâncă uimire.

Noul venit se apropie de biroul lui Florescu, salută scurt și vorbește înțepat:

— Bună ziua, tovarășe maior. Sunt foarte curios să știu de ce am fost adus aici.

— Luați loc, vă rog, îl invită Florescu, arătând spre fotoliul liber din fața lui Pandoris. Sunt gata să vă satisfac curiozitatea. Dar, mai întâi, dați-mi voie să-mi îndeplinesc oficiile de gazdă. Cunoașteți pe domnul? și arată cu mâna spre Pandoris.

— N-am avut plăcerea, spuse bătrânul, rece și distant.

— Cum se poate? Și nici dumneavoastră nu știți cine e dumnealui? se adresa Florescu directorului „Intercontinentalei”.

Pandoris tuși încurcat.

— Personal n-am avut onoarea, dar cine nu cunoaște pe domnul profesor Papavlasiu? În plus, e de neuitat că ați fost

șeful răposatului meu prieten, inginerul Petrea! Sunt Aristide Pandoris, directorul reprezentanței „Intercontinentala”, se ridică, salutând cu o ușoară înclinare a capului.

— Un prieten al inginerului Petrea? Nu mi-a vorbit niciodată de dumneavoastră. E drept că nici despre alți prieteni nu mi-a vorbit. De altfel, mă feream să mă amestec în viața particulară a subalternilor mei.

— Așadar, nu v-ați cunoscut, interveni curtenitor Florescu. Oricum, cred că măcar pentru prilejul de a evoca amintirea inginerului Petrea și tot e bine că v-ați cunoscut. Domnule Pandoris, n-aș vrea să mai abuzez de timpul dumneavoastră. Sunteți așteptat, desigur, la birou.

Pandoris se înclină în fața profesorului Papavlasiu, și acesta-i răspunse cu o mișcare scurtă a capului. Din ușă se întoarse și spuse amuzat:

— Domnule maior, aștept răspunsul la enigma noastră.

Ușa se închise. Se făcu liniște. Maiorul Florescu scoase un dosar din sertarul mesei sale. Aruncă ici colo, pe paginile mărunț scrise, câte o privire, își notă câte ceva pe o foaie de hârtie. Trecură astfel câteva minute nesfârșit de lungi. Profesorul Papavlasiu, care își luase la început o ținută demnă, începu să dea semne de nerăbdare. Bătu darabana cu degetele-i lungi pe catifeaua fotoliului, plimbându-și privirile plictisite pe pereții camerei, după care privi cerul pe fereastră, urmărind cu atenție călătoria norilor.

— Așadar, îl trezi deodată maiorul Florescu la realitate, ziceți că vă fereți să vă amestecați în viața particulară a subalternilor dumneavoastră. Și eu care voiam tocmai să vă cer informații cu privire la unele persoane aflate odinioară sub ordinele dumneavoastră...

Profesorul respiră adânc. Părea că se liniștise.

— Puteți să mă întrebați. Voi căuta să vă dau lămuririle cerute, în măsura în care am cunoștință despre cele ce vă

interesează. Bineînțeles, dacă și memoria o să mă mai ajute. La vârsta mea...

— Vă mulțumesc. Și pentru că veni vorba de inginerul Petrea, ce ați putea să-mi spuneți despre el?

— Era un băiat bun. Pe mine personal m-a afectat foarte mult moartea lui năpraznică. Îl luasem lângă mine cu ani în urmă, fiind rugat de niște prieteni. A fost un asistent harnic, priceput, apoi ca șef de lucrări s-a distins prin tactul și priceperea cu care a condus laboratorul în absența mea.

— Dumneavoastră ați fost și om politic. Ați avut și conducerea unui sector electoral. Aș dori să-mi spuneți dacă n-ați încercat să vi-l apropiați pentru scopurile organizației politice din care făceați parte?

Papavlasiu lăsa privirile în pământ.

— Nu s-a făcut niciun demers special pentru recrutarea lui Petrea. Tatăl lui făcea parte din aceeași organizație politică. Nimic mai natural, deci, ca fiul să-l urmeze pe același făgaș. După un stagiu oarecare, îl făcusem secretar al sectorului meu.

— Ceea ce înseamnă, desigur, o colaborare destul de strânsă, o oarecare intimitate, nu-i așa? sugeră maiorul Florescu, privindu-și fix interlocutorul.

— M...da... Oarecum, dacă vreți.

— Adică... cunoașteți mai mult sau mai puțin viața particulară a lui Petrea?

— Mai mult sau mai puțin...

— Spuneți că Petrea era harnic, priceput. Informațiile culese de noi vă contrazic. Aceste informații îl arată ușuratic, nestatornic, nesian. Cum ați putea pune în concordanță cele două referințe diametral opuse?

Profesorul se gândi o clipă.

— Vedeți, eu vorbeam despre calitățile lui în ceea ce privește munca de laborator. Din păcate, trebuie să spun că moștenise de la tatăl său o meteahnă urâtă.

- Care anume?
- Acea care l-a dus și pe tatăl lui la groapă. Jocul de cărți. Era un jucător pasionat.
- Câștiga sau pierdea?
- Așa cum se întâmplă mai totdeauna: mai mult pierdea decât câștiga.
- Și de unde acoperea pierderile?
- De unde? E neapărat nevoie să răspund la această întrebare? se codi, jenat, profesorul Papavlasiu. N-aș vrea să-i pângăresc memoria.
- Totuși, vă rog să răspundeți.
- Ei bine, de câteva ori s-a atins de banii organizației noastre politice. L-am salvat de scandal, punând la loc sumele ce lipseau, după ce îmi promisese să nu mai joace cărți. Promisiuni deșarte, bineînțeles, căci demonul jocului îl atrăgea iar și iar.
- Așadar, Petrea vă datora recunoștință?
- Ei, da...
- Devenind un fel de obligat al dumneavoastră? insistă Florescu.
- N-am făcut nimic cu scopul de a face din el un obligat al meu!
- Desigur că nu! primi Florescu. Dar nu este mai puțin adevărat că în anumite ocazii ați fi putut să-i cereți oarecari servicii. Să lăsăm asta, însă. Spuneți-mi mai bine: după ce n-ați mai avut funcția de director, vă mai întâlneți cu Petrea?
- Înainte vreme Petrea venea destul de des la mine. Nu găsesc nimic neobișnuit în faptul că el continua să mă viziteze și după pensionarea mea.
- Firește, firește! Și probabil că uneori vă mai solicita un ajutor?
- Se mai întâmpla...
- Când a fost Petrea ultima dată la dumneavoastră?

— Cu vreo două luni înainte de a muri.
— Care este explicația că a încetat să vă mai viziteze?
— Explicația e simplă. Îmi ceruse o sumă mai mare, pe care nu puteam să i-o dau. Cred că atunci s-a supărat.
— Vă vorbea Petrea despre lucrările științifice care se executau la Institut?

— De bună seamă. Ca profesor de specialitate și ca fost conducător al Institutului, îl ascultam cu interes.

— Și după ce Petrea n-a mai venit la dumneavoastră cine vă informa despre mersul lucrărilor la Institut?

Papavlasiu avu un surâs sarcastic:

— Credeți că nu puteam trăi fără aceste informații?

— Pe cât știu, la Institut se executau lucrări foarte importante. E de necrezut ca dumneavoastră, om de știință, să nu fi manifestat interes pentru ele.

— La ce bun, tovarășe maior? La vârsta mea?

— Tocmai aceasta aș fi vrut să aflu. La ce bun? La vârsta dumneavoastră... repetă maiorul insinuant.

Papavlasiu tresări ușor. Ca să-și păstreze calmul și morga, își făcu de lucru cu monoclul.

Florescu aprinse o țigară, lăsând o mică pauză.

— Să trecem la alt subiect. Ce știți despre inginerul Virgil Dragomir? Ce părere aveți despre el? Deși v-a luat locul la Institut, aștept de la dumneavoastră o părere cu totul obiectivă.

Papavlasiu își potrivi monoclul și, cu un surâs pe care îl dorea convingător, începu să vorbească.

— Sunteți un diplomat fin, tovarășe maior. M-ați dezarmat. Aș fi fost poate înclinat, după tot ce am avut de suferit de pe urma inginerului Dragomir, să fiu mai sever în aprecierile mele. Dar cuvintele dumneavoastră mă obligă. Voi fi, deci, nepărtinitor.

— Vă ascult.

— Ei bine, pe inginerul Dragomir l-am cunoscut încă pe

când era student. Un element atât de remarcabil nu putea să treacă neobservat. Era șeful promoției sale, întrecând, ca să întrebuițez o expresie de hipodrom, cu o lungime de cap pe toți ceilalți studenți. Apoi, ca asistent, s-a distins prin originalitatea ideilor sale, prin zelul depus în instruirea studenților, prin conștiinciozitatea în îndeplinirea sarcinilor științifice primite.

— Și ca om?

— Ca om?

Papavlasiu tăcu o clipă, de parcă ar fi voit să-și orânduiască gândurile. Răspunse fără plăcere:

— După mine, oamenii „aleși” se pot împărți în două categorii. Oameni de geniu care, îngâmfați, tratează de pe piscul lor olimpic pe toți cei ce nu se pot ridica până la ei, și alții care, deși geniali, sunt atât de modești, de parcă ar cere scuze pentru genialitatea lor. Inginerul Dragomir a știut să aleagă calea de mijloc. Are prestanță, te convinge prin personalitatea lui și nu e de loc arogant. În același timp e prietenos, fără a cădea în servilism. Un singur defect: se aprinde ușor, dacă e călcat pe bățatură. Și atunci pierde măsura.

— Acum vă voi pune o întrebare de o gravitate extremă. Vă rog să reflectați bine înainte de a răspunde. Știți că asupra inginerului Virgil Dragomir planează suspiciunea de a-l fi ucis pe Petrea. Se presupune că ar fi o crimă pasională. Vă întreb: îl credeți capabil pe Dragomir de așa ceva?

Papavlasiu se scărpină după ureche. Privirea-i căpătă o expresie stranie, care nu-i scăpă lui Florescu.

— Mă puneți în grea cumpănă. V-am promis însă că voi fi obiectiv. Dragomir, pe cât am aflat, a avut un conflict sentimental cu Petrea. Conflictele sentimentale pot degenera chiar și în război. De la războiul troian nimic nu mai e surprinzător când e vorba de dragoste. Dragomir era

un țintaș perfect. Poseda și un revolver, pe cât știu. Nu degeaba se spune că prilejul creează pe delicvent. Când ești înarmat, te războiești cu arma. Îmi pare rău pentru el, dar înclin să cred că Dragomir, pradă unei răscoliri sufletești, și-a făcut singur dreptate. Bineînțeles, aprecierile mele sunt cu totul personale, ele nu pot înclina balanța justiției în nicio parte. În asemenea împrejurări, numai dovezile concrete au valoare.

Florescu îi dădu aripi.

— Aveți dreptate! Numai dovezile concrete! Și acum vă rog să ne veniți în ajutor în administrarea unor dovezi concrete.

Maiorul apăsă pe butonul de pe birou. Papavlasiu tresări iar.

În ușa apăru secretarul, cu un costum, pe care îl întinse pe fotoliul neocupat din fața lui Papavlasiu.

— Știți ce este asta? Întrebă Florescu, țintindu-și drept în ochi musafirul.

— Pe cât văd, e un costum de factor poștal, răspunse Papavlasiu tulburat.

— Costumul dumneavoastră...

— Al meu? sări profesorul din fotoliu. Ce vreți să spuneți?

Palid, desfăcu costumul și îl cercetă atent.

— Ei comedie, făcu el mai liniștit, e chiar al meu.

Florescu nu-l slăbea din ochi.

— La ce vă servea?

— Ați putea să credeți că în orele mele libere fac pe factorul poștal? râse Papavlasiu.

— Atunci?

— E o poveste veche, foarte veche, tovarășe maior. Cu mulți ani în urmă, la un bal mascat dat de clubul miliardarilor, m-am costumat în factor poștal și împărțeam răvașe de anul nou femeilor care îmi plăceau. Sunt mulți ani de atunci! Am și uitat...

— Și de atunci n-ați mai îmbrăcat acest costum?

— Din păcate, la alt bal mascat n-am mai fost de atunci.

Florescu începu să se plimbe prin cameră. Deodată se opri în fața lui Papavlasiiu, apucă costumele și, cu un zâmbet larg pe față, exclamă:

— Ce-ar fi să-l îmbrăcați acum?

Papavlasiiu se făcu alb ca varul.

— Cum puteți să-mi cereți așa ceva? Întrebă aproape bâlbâindu-se. Uitați, pesemne, că am fost profesor universitar și ministru!

— Ei, ei, nu vă faceți sânge rău dintr-un fleac. Dacă ați putut îmbrăca acest costum ca profesor și ministru, cu atât mai mult o puteți face ca **fost** profesor și **fost** ministru. De altfel, în situația în care mă aflu aş putea să nu vă cer, aş putea să vă ordon!

— Tovarășe maior, refuz să mă pretez la această mascaradă! protestă vehement Papavlasiiu.

Maiorul ridică mâinile, ca și cum ar fi vrut să sublinieze naivitatea celui alt.

— Domnule profesor, mă așteptam să vă jucați rolul mai bine. Vă rog frumos încă o dată să îmbrăcați costumele. Sau e nevoie să chem un lacheu să vă ajute la îmbrăcat?

Vocea lui deveni aspră:

— Mă întorc cu spatele la dumneavoastră și vă dau cinci minute ca să îmbrăcați costumele!

Dar operația dură ceva mai mult, fără ca Florescu să-și piardă răbdarea. Auzea mișcările încete ale profesorului și gâfâiala lui ca a unui om care face o muncă peste puterile lui. Maiorul se întoarse și surâse mai mult decât ar fi vrut. Fostul ministru Papavlasiiu, savantul și renumitul profesor universitar, în haine de poștaş! Dar nu era timp de reflexii amuzante. Deschise ușa și făcu semn cuiva să intre. În birou păși un bătrânel. Era portarul de la blocul în care locuia Dragomir.

— Uită-te bine, tovarășe portar, la acest factor poștal, spuse maiorul, îți aduci cumva aminte dacă l-ai mai văzut vreodată?

Omul îl privi atent pe Papavlasiu și răsuflă ușurat:

— Cum să nu-l cunosc, tovarășe maior! E factorul cu telegrame care l-a căutat pe inginerul Dragomir.

Papavlasiu holbă ochii mari. Obrajii lui căpătară o culoare pământie, gura i se strâmbă, capul îi căzu în piept. Se clătină, duse mâna la frunte și se prăbuși pe covor. Maiorul Florescu și portarul săriră să-l ridice. Îl așezară în fotoliu. Papavlasiu ținea ochii deschiși, dar își pierduseră orice reflex omenesc.

— Ei, ei, domnule fost ministru, veniți-vă în fire! Am vrut numai să vă amintesc că, totuși, lucrările științifice ale Institutului și ale inginerului Dragomir vă interesau, chiar dacă nu vă mai vedeți cu inginerul Petrea. Mulțumesc, tovarășe portar, se adresă apoi Florescu bătrânelului, poți pleca.

Încetul cu încetul, Papavlasiu își veni în fire.

— Și acum, domnule profesor, mai rămâne de lămurit întrebarea pusă chiar de dumneavoastră. La ce bun... la vârsta dumneavoastră?...

Papavlasiu nu răspunse.

— Ei bine, dacă doriți, lăsăm formularea răspunsului la această întrebare pentru mai târziu. Trecem la fostul dumneavoastră laborant, Pande Ailincăi. Ce ați putea să-mi spuneți despre el?

Papavlasiu continuă să tacă. Nu se auzea decât bâzâitul unei muște. Florescu aștepta răbdător răspunsul, așezat la birou și răsfoind dosarul din fața lui.

— Vă voi ajuta eu, rupse în cele din urmă tăcerea. Am să vă citesc procesul-verbal al interogatoriului lui Pande Ailincăi. Ascultați!

Papavlasiu încercă să ridice capul. Era extenuat din cale-

afară. Maiorul începu să citească:

„Am fost laborantul domnului profesor Papavlasiu, timp de mulți ani de zile. Domnul profesor m-a primit în laborator atunci când am fost dat afară din arsenalul armatei, unde am funcționat ca armurier. De atunci am devenit omul dumnealui și îl serveam cu mult devotament la Institut sau acasă, sau când erau alegerile parlamentare, și eram de partea dumnealui cu trup și suflet. Am rămas omul de casă al domnului profesor după ce a plecat de la Institut. Într-o zi mi-a spus că la noi la Institut se lucrează la o invenție mare. Mi-a cerut să fiu cu ochii în patru, să aflu tot ce se poate afla. Apoi am aflat că și inginerul Petrea, care tot omul dumnealui era, îi spunea tot ce se întâmplă la Institut și ce lucrări se fac. O dată, asta a fost în urmă cu câteva luni, domnul profesor m-a chemat la el și mi-a spus că inginerul Petrea e un ticălos, că l-a trădat și nu mai are încredere în el. Îmi ceru să-l ajut ca Petrea să se certe cu inginerul Dragomir, pentru ca astfel să fie dat afară. Atunci i-am dat ideea domnului Jenică Petrea să aibă o întâlnire la restaurant cu tovarășa inginer Elena, ceea ce am raportat apoi domnului profesor și dumnealui a găsit că e cel mai nimerit să-i trimitem lui Dragomir o scrisoare anonimă. Domnul profesor Papavlasiu a făcut ciorna scrisorii, iar eu l-am rugat pe nepotul meu, Ștefan Ailincăi de la „Transterra”, să o bată la mașină. Neștiind pesemne să umble cu ea a și stricat-o.

Altădată, domnul profesor mi-a cerut să-i fac rost de un revolver. Mi-a spus că cel mai bine ar fi să pun mâna pe revolverul lui Dragomir. Dat fiind că avea neapărată nevoie de armă și eu nu puteam să-i refuz

niciun serviciu, fiindcă dumnealui m-a ajutat foarte mult când mi-am ridicat căsuța în care stau, am luat din sertarul inginerului Dragomir revolverul lui, l-am reparat și l-am predat domnului profesor Papavlasiu, împreună cu o surdină, pe care am aplicat-o eu la revolver, la cererea lui. Într-o după-amiază, tovarășul Dragomir tocmai plecase de la Institut. Trecusem pe la portar și mă îndreptam către laborator. În ușa laboratorului, spre mirarea mea, îl văd pe domnul profesor Papavlasiu, cu revolverul în mână, gata să tragă. Am vrut să sar, să-l opresc, dar înainte ca eu să-i pot apuca mâna, arma a luat foc. Îl împușcase pe inginerul Petrea, pe care l-am văzut apoi mort. Domnul profesor Papavlasiu mi-a poruncit să ascund revolverul în betatron și după aceea să ies ca să-l țin de vorbă pe portar, ca dumnealui să poată pleca neobservat din Institut. Am făcut așa cum mi-a cerut. Arma am ascuns-o în betatron, iar amortizorul de sunet l-am aruncat mai târziu în canal. Dumnealui a putut să iasă neobservat, deoarece era o după-amiază caldă și nu era nici țipenie de om pe stradă. Imediat după asta am anunțat miliția, așa cum m-a învățat dumnealui. Pe domnul profesor n-am putut să-l trădez. A fost binefăcătorul meu și pentru dumnealui eram gata să mă arunc și în foc.

Tot dumnealui a trimis după mine mașina într-o dimineață, spunându-mi că trebuie să-i stau la îndemână câțeva vreme, ca să nu fiu cercetat de autorități. Am stat ascuns la o rudă de-a dumnealui. A venit din nou la mine și mi-a spus că trebuie să-l ajut. Îmi poruncise să pătrund noaptea în biroul lui Dragomir la Institut și să-i aduc de acolo dosarul Omega. Aflase de dosar de la inginerul Petrea. Deoarece eu cunoșteam cel mai bine rosturile de

acolo, mă încredința că voi găsi ușor dosarul. Mi-a dat toate cheile de la intrare și de la casa de fier, pe care cred că le-a păstrat în dublu încă de când fusese director la Institut. Îl ascultam întotdeauna orbește și dacă așa mi-a cerut, așa am făcut. Azi noapte m-am strecurat în laborator în biroul lui Dragomir. În afară de mine și de domnul profesor, nimeni nu știa nimic de treaba pe care trebuia s-o fac. Nu știu cum s-a făcut ca miliția să mă aștepte acolo și să pună mâna pe mine. În întuneric, nici n-am știut cu cine m-am luptat. Am dat în dreapta și în stânga, până ce mi-am rupt brațul și am simțit cătuș pe mâini.

Dau această declarație cu toată sinceritatea, pentru că sper că prin ea îmi voi ușura situația”.

Maiorul Florescu termină de citit. Ridică privirea de pe dosar. În fața lui stătea un alt Papavlasiu, un om pipernicit, fără culoare în obraz, cu privirea aburită. Tăcea.

— Și acum, vă rog să-mi dați răspunsul: la ce bun, la vârsta dumneavoastră?

Papavlasiu încercă să-și refacă morga. Ceva din firea lui aspră se trezi deodată. Ochii îi scăpărau. Gura i se strâmbă într-un scrâșnet. Strigă din toate puterile:

— Vreți să știți de ce? Ei bine, pentru că îl urăsc pe inginerul Dragomir și pe toți cei din jurul lui! Pentru că voiam să-l distrug, aruncând asupra lui învinuirea de ucigaș, să zădărnicesc opera lui și a acelor care îl susțin!...

— Perfect! Înțeleg mobilul dumneavoastră. Dar de ce ați ales tocmai noaptea de miercuri spre joi?

— Era prima noapte cu lună nouă, după mitingul aviatic! Înțuneric beznă...

Dar n-apucă să spună mai mult. Se prăbuși în fotoliu, extenuat de efortul făcut. Acum, obrazul lui avea o

rigiditate de statuie. Numai ochii mai sticleau puțin tulburi, pierduți, căutând parcă în gol un punct de sprijin. Mormăi, aproape ininteligibil:

— Nu se poate! Nu se poate! E de neînțeles!

Maiorul Florescu, tăcut, îl observă. Abia îi desluși cuvintele.

— Ce e de neînțeles?

Papavlasiu se întoarse către maior. Cu o căutătură rătăcită îl privi îndelung, apoi, articulând cu greu cuvintele, șopti:

— Cum, ce e de neînțeles aici? E de neînțeles cum ați putut afla, cum ați aflat noaptea loviturii...

Florescu îi aruncă un surâs înțepător:

— Nu vă mai frământați degeaba, domnule profesor. Explicația e simplă.

Profesorul deschise ochii mirați.

— Da, simplă. Nu există crimă perfectă. Cel mai viclean criminal nu poate să nu săvârșească o greșeală, care să-i fie apoi fatală.

— O greșeală? Și ce greșeală am comis?

— Ce greșeală?

Maiorul răsfoi dosarul din fața lui, până ce găsi ceea ce căuta. Apoi întoarse dosarul către Papavlasiu arătându-i o hârtie scrisă de mână:

— Citiți!

Papavlasiu își potrivi monoclul, apoi, tremurând, se aplecă asupra dosarului. Fila din fața lui era o scrisoare, scrisă de mână lui și adresată nepotului lui Pandeale, lui Ștefan Ailincăi.

Papavlasiu citi:

Ștefane,

Spune-i lui moșu-tău să vie la mine, mâine seara, la ora zece.

P.

— Și ce spune asta? Întrebă el nedumerit.
— E corpul delict care v-a trădat pentru prima dată.
— Nu înțeleg.
— Veți înțelege imediat. Din fericire pentru noi și spre ghinionul dumneavoastră, ca om al științelor exacte, n-ați uitat să datați bilețelul. Priviți aici. Data corespunde cu data dispariției lui Dragomir în urma descoperirii revolverului.

— Ce legătură am eu cu această dispariție? Și cum a ajuns bilețelul la dumneavoastră?

— Dacă vă interesează, sunt gata să vă spun. După dispariția lui Pandele, am aflat de existența nepotului său ca portar la „Transterra”, și deoarece Pandele a fost chemat din laborator sub pretextul că nepotul său îl așteaptă la mașină, am crezut necesar să ne ocupăm mai de-aproape de acest nepot. O percheziție discretă, la gazda lui, ne-a permis să găsim acest bilețel, semnat „P”! O confruntare grafologică cu manuscrite de-ale dumneavoastră, ușor de găsit, ne-a confirmat presupunerea. Atunci s-a pus întrebarea: de ce nu i-ați telefonat direct lui Pandele, ca altădată, când voiați să-l vedeți? De ce l-ați chemat prin intermediul nepotului său? Pesemne că nu vă convenea să afle și altcineva de dorința dumneavoastră de a-i vorbi lui Pandele. Dacă era așa, ce aveți de ascuns? N-am avut decât să mergem pe linia aceasta ca să desfacem ghemul întreg. Și vă mai miră că am dat de secretul care vă lega de Pandele și de ascunzișul acestuia? Când, azi noapte, Pandele s-a îndreptat spre Institut, a fost urmărit pas cu pas.

Papavlasiu clătină capul cu amărăciune.

— Tot nu înțeleg: ați avut forțe milițienești pregătite chiar în interiorul laboratorului.

Maiorul Florescu izbucni în râs.

— Era să prindem două păsărele într-un singur laț. Dar încă nu e târziu. Asta însă nu vă privește... deocamdată.

Figura maiorului deveni severă.

— Domnule Papavlasiu, nu numai că ești un criminal care și-a ucis complicele de frică să nu te trădeze, dar ai vrut să ne înșeli căutând să insinuezi că inginerul Dragomir ar fi ucigașul. Totuși ești un mare naiv, dacă îți închipui că noi acceptăm că unicul scop al acțiunii dumitale ar fi fost să-l distrugi pe Dragomir. Adevărul este că ai vrut să pui mâna pe dosarul Omega. Așa este?

Papavlasiu se încovoie în fotoliu. Florescu continuă:

— La această întrebare vei răspunde în altă parte.

Sună. Ofițerul de serviciu intră.

— Să se facă forme de trimiterea la Securitate pentru cercetări în legătură cu activitatea subversivă a inculpatului.

Cu trupul gârbovit, cu picioarele împleticite, Papavlasiu se sculă și porni, mai mult târându-se decât mergând. Monoclul se bălăbănea jalnic pe șnurul de mătase neagră, ca un simbol ridicul al unei glorii definitiv încheiate.

În aceeași zi, la ora obișnuită, Liana aștepta, nerăbdătoare, venirea lui Oancea. Ochii i se luminau când îl zări, de departe, dar se întunecară repede, văzându-l cu brațul stâng bandajat. Se grăbi în întâmpinarea lui.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea, îngrijorată.

— Nimic. Un accident.

Liana îl privi cu ochi întrebători:

— Nu înțeleg, Ștefi.

Cu o mișcare tandră, Oancea o îmbrățișă.

— Îți datorez o explicație. Cred că ai să mă înțelegi și n-ai să mi-o iei în nume de rău, Liana. Eu nu sunt funcționar la ministerul de comerț. Lucrez la miliția judiciară. Sunt sublocotenent și nu mă cheamă Cionga. Numele meu adevărat e Oancea. Dar nu puteam să ți-o spun până acum. Sarcina primită în această calitate nu mi-a permis să-mi

dezvălui identitatea. Dar asta nu m-a împiedicat să te îndrăgesc. Cred că Liana Oancea sună tot atât de frumos ca și Liana Cionga...

XXII

Zilele scurte de toamnă prelungeau dulceața verii, spre mulțumirea perechilor de îndrăgostiți. În urma răniilor căpătate în lupta cu Pandele, Oancea primise concediu medical pentru câteva zile, pe care și le petrecea cu Liana, în plimbări lungi, care erau tot atâtea prilejuri de a-și împărtăși dragostea. Și de câte ori ieșeau să se plimbe, Liana îl ruga pe iubitul ei să-i povestească, iar și iar, cum reușise să vină de hac asasinului din strada Atomului. N-o interesau faptele, pe care ajunsese să le cunoască foarte bine, dar voia să audă din gura lui cât a fost de abil și cum a știut să se descurce în ițele încurcate ale acestei afaceri. Așa sunt femeile îndrăgostite. Vor să învăluie cu o aureolă de glorie pe acela pe care îl iubesc.

Era duminică. Bulevardul gemea de lumea care se îngrămădea în așteptarea inaugurării unei piețe noi. Bulevardul fusese deschis de puțină vreme și lega noua piață cu magistrala principală a orașului. De jur împrejurul pieții se înălțau statui, fântâni arteziene și blocuri noi, al căror colorit imprima ansamblului un pitoresc armonios.

După ce panglica simbolică fu tăiată, lumea inundă vastele trotuare. Curând piața fu acoperită de o mare de oameni, care nu se mai săturau de tot ce aveau de văzut.

În fața unei vitrine bogate, Oancea și Liana se opriă. Era un magazin cu mobilă modernă, care oferea îndrăgostiților nenumărate tentații. Oancea primise tocmai o primă, așa că aveau tot dreptul să se gândească la aranjarea unui interior plăcut în viitorul lor apartament. Erau amândoi adânciți în cercetarea mobilei expuse, când deodată, un murmur străbătu mulțimea.

— Vine! răsunară nenumărate glasuri. Vine!

Oancea își ridică privirea: pe cerul limpede o aeronavă se apropia tot mai mult. O recunoscă imediat.

— Privește, Liana! E aeronava misterioasă de la mitingul aviatic. Îți aduci aminte?

Cele patru corpuri de avioane, conduse de fantasticul aeronaut, ajunseră deasupra pieții. Începură să evolueze, în viraje îndrăznețe, din ce în ce mai jos. Deodată, portierele aeronavelor se deschiseră și din ele săriră, unul după altul, zeci de oameni. Niciunul nu avea parașută, nici măcar aripi. Coborau lin și cu o uimitoare ușurință se ridicau din nou în văzduh, până la o înălțime de unde semănau cu niște păsărele mici zburând în stol risipit. Mulțimea din piață privea aceste exhibiții ca pe un miracol, nădăjduind că în cele din urmă se va găsi cineva să spună ce înseamnă toate acestea.

Ceea ce urmă fu o încântare a ochilor. Zburătorii se împrăștiară în văzduh, în toate direcțiile. Ai fi spus că sunt

niște balerini aeriени care execută o pantomimă celestă sub conducerea unui maestru de balet

„Dar cum e cu puțință așa ceva?“, murmurau oamenii fermecați și tulburați în același timp. Vedeau bine că acrobații de sus se deplasau fără aparate, fără motoare, de parcă i-ar fi împins vântul sau i-ar fi atras un magnet. Evoluând cu grație, se concentrau grupuri-grupuri, sau se răzlețeau, fără a se ciocni, așa cum nici păsările nu se ciocnesc între ele în timpul zborului.

Mulțimea nu se mai sătura să-i privească, iar când zburătorii se așezară așa fel încât formația lor reproducea inițialele republicii, începu să-i aclame în delir.

De undeva, apărură vânzătorii de ziare, amestecându-se în mulțime și umplând de larma lor piața.

— Ediție specială! Ediție specială!

Foile proaspăt tipărite, încă umede și mirosind a cerneală, fură smulse din mâinile vânzătorilor. Lângă Oancea un tânăr începu să citească cu voce tare:

„O nouă victorie a științei noastre socialiste pusă în slujba omului! Azi, la ora douăsprezece a fost lansată în mod oficial deasupra Capitalei patriei noastre prima aeronavă fără motor, construită de un colectiv după principii științifice noi, potrivit indicațiilor date de inginerul Virgil Dragomir. Invenția e merită să revoluționeze tehnica zborului.”

Aeronava începu să coboare deasupra pieții. Conducătorul demonstrației, aflat în nava de comandă, se ridică în picioare și salută mulțimea. Răspunsul fu o furtună de urale.

— la te uită! E chiar inginerul Dragomir! spuse entuziasmat Oancea. Strașnic om! Când te gândești ce tare s-a ținut. A primit să fie bănuț, urmărit sub acuzația de omucidere, a suferit arestarea, cercetările, dar n-a suflat o vorbă despre invenția lui. Asta înseamnă să știi să păzești

un secret de stat!

— Și eu am toată admirația pentru el, răspunse Liana, entuziasmată de ceea ce văzuse. Dar... nu pot uita că tu ai dat o mână de ajutor — și încă cum! — ca uneltirile contra lui să cadă la pământ. Sunt mândră de tine.

Oancea zâmbi stingherit și schimbă vorba.

Vestea despre invenția inginerului Dragomir se împrășteie cu iuțeala gândului pe tot globul și stârni senzație. Ziarele din toate colțurile lumii cereau informații. Voiau să știe cât mai multe amănunte. E adevărat că oamenii vor putea să zboare fără aparate, ridicându-se ca păsările pe cer? Când? Unde? Cum a reușit Dragomir să inventeze o asemenea minunăție? Ce intenții are inventatorul?

Institutul de cercetări științifice speciale din strada Atomului fu luat cu asalt de nenumărați vizitatori. Toți îl pândeau pe Dragomir, sau măcar pe oricine din preajma lui, pentru a obține cât mai multe informații. Bătrânul portar abia mai ținea piept acestei neașteptate avalanșe. Dar era încă destul de energic

ca să reziste și să nu lase pe nimeni să pătrundă în incinta Institutului.

În cele din urmă, la cererea Uniunii Ziariștilor, solicitată și ea de către corespondenții și trimișii speciali ai presei străine, fu organizată o conferință, la care Dragomir urma să răspundă la întrebări.

Apariția lui Dragomir la masa prezidiului fu salutată cu aplauze, ce nu voiau să sfârșească. Vădit emoționat, dar așteptând până ce larma ovațiilor se liniștește, Dragomir începu să vorbească cu voce calmă:

— Prieteni, tovarăși, domnilor, vă mulțumesc pentru primirea caldă ce mi-ați făcut. Permiteți-mi să cred că manifestația dumneavoastră de simpatie este expresia nădejdi noastre, a tuturor, de a găsi calea unei colaborări prietenești între popoare, pentru propășirea întregii omeniri. Pe această hârtie din fața mea văd înșirată o serie de întrebări. Mă voi strădui să răspund la fiecare dintre ele.

După ce consultă lista, continuă:

— În primul rând, voi răspunde la întrebarea: în ce constă importanța invenției mele? Ei bine, această invenție e merită să aducă o revoluție a mijloacelor de comunicație. Ea va aduce schimbări esențiale și în tehnologia producției acestor mijloace. Dar nu numai în aceasta rezidă importanța ei. Consider foarte important și semnificativ faptul că ea s-a născut într-o țară socialistă. În felul acesta, noul procedeu va ajunge nemijlocit în mâinile acelor pentru care a fost conceput, în mâinile celor ce muncesc. E o invenție pe care niciun moment n-o paște primejdia de a putezi în safe-urile unor mari concerne ale căror interese egoiste, antisociale, au nimicit în fașă atâtea și atâtea invenții ce puteau feri omenirea.

Doriți, desigur, informații cu privire la natura, la esența acestei invenții și vă înțeleg curiozitatea. Nu e locul să vă expun toate lucrările științifice, toate calculele, toate

experiențele ce stau la baza invenției noastre. Va trebui să fiu cât mai sumar. De pe acum vă rog însă să nu-mi luați în nume de rău dacă vă voi vorbi și despre lucruri ce vă sunt fără îndoială cunoscute.

Așadar, precum bine știți, atomul este compus dintr-un nucleu central, în jurul căruia se rotesc pe orbite, întocmai ca și planetele în jurul soarelui, electronii. Electronii care se găsesc pe orbite mai apropiate de nucleul central sunt mai puternic atrași de acesta, pe când cei care se rotesc la periferia atomului, sunt mai liberi. Unii din ei o pot lua chiar razna. Dacă încălzim până la incandescență un fir metalic, o cantitate mare de electroni devin liberi și încep să roiască în jurul firului, tot așa cum albinele roiesc în jurul stupului. Ca să rămânem la imaginea roiului de albine, un uragan stârnit subit ar strânge toate albinele într-un mănunchi și le-ar sufla într-o singură direcție. Ei bine, tot așa, dacă lansăm un curent electric puternic pe firul incandescent amintit, electronii vor fi strânși într-un fascicol și duși de acest curent electric către celălalt pol.

Pentru a produce un roi mare de electroni, nu este însă neapărată nevoie să aducem la incandescență un fir metalic. Noi știm că sunt anumite cristale, cărora le ajunge căldura soarelui sau chiar a corpului uman, ca să elibereze o cantitate mare de electroni, care la rândul lor formează un curent electric. Știți prea bine că s-a reușit să se acționeze cu acest curent un motor electric, punând astfel în mișcare un vehicul, un automobil. În acest caz, așadar, deplasarea s-a făcut prin rotirea unui motor acționat de curentul electric, format din electroni eliberați de către un cristal, sub efectul căldurii. Ori de câte ori, însă, motorul se va defecta, vehiculul se va opri din mers. Apoi, o mare parte a energiei electrice se pierde prin încălzirea motorului. Oricum, suntem prizonierii motorului și ai întregului angrenaj de piese care constituie mecanismul

vehiculului.

Și acum, iată ideea mea. Ce-ar fi, mi-am spus, dacă electronii din semiconductor, în iureșul lor, ar acționa direct asupra obiectului de transportat? Noi știm că toate particulele, moleculele, atomii, electronii, fotonii, exercită o anumită presiune. Sub presiunea electronilor obiectul ar zbura, dacă nu chiar cu iuțeala lor, dar, fără doar și poate, cu o viteză uriașă, neatinsă până acum de către aparatele noastre de zbor.

— Și de câte vagoane de cristale aveți nevoie pentru a urni din loc un om? se auzi deodată din fundul sălii întrebarea unui corespondent străin.

Dragomir surise.

— Întrebarea e justă și dovedește că e pusă de un om versat în materie. Desigur, e nevoie de o cantitate incomensurabilă de electroni. Problema era deci; să se găsească, să se inventeze o substanță care la un volum foarte mic, să poată degaja cantitatea necesară de electroni. Dacă pe lângă aceasta vom mai aplica și formula lui Einstein: $E = m \cdot c^2$, unde „ E ” înseamnă energie, „ m ” înseamnă masa, iar „ c^2 ” este pătratul vitezei luminii, vom obține o energie colosală. Accelerarea electronilor se făcea până acum într-un aparat uriaș numit betatron. Problema era de a găsi un mijloc simplu de accelerare a electronilor. Apoi mai trebuiau găsite mijloace de dirijare a fasciculelor multiple de electroni. Precum știți, aceste lucruri se fac prin crearea unor câmpuri electromagnetice.

— Raționamentul dumneavoastră e ingenios, se auzi iarăși aceeași voce, dar cum ați reușit să-l puneți în practică?

Pe buzele lui Dragomir apăru același surâs.

— Cum am reușit? Cine a asistat la prezentarea aeronavelor și-a dat seama că am reușit foarte bine. A fost nevoie de ani grei de muncă până ce am reușit să creăm

„substanța” necesară cât și câmpurile electro-magnetice de accelerare și de dirijare în volum mic. Toată această muncă s-a putut face datorită ajutorului nelimitat primit din partea Partidului și guvernului nostru, cărora, încă o dată, le aduc și pe această cale prinosul meu de recunoștință.

Aplauze puternice subliniară cuvintele lui Dragomir.

— Precum s-a văzut, continuă el, grație acestei invenții ne putem deplasa în aer fără motoare, fără aripi, ci doar fixând pe corp dispozitivul de zbor, care se încălzește prin căldura corpului. În același mod se pot deplasa aeronave uriașe, acționate de acest dispozitiv încălzit de căldura soarelui sau de o rezistență electrică. Această deplasare o pot accelera, o pot încetini, o pot dirija în orice direcție, prin manipularea unor manete.

— Se spune că dumneavoastră conduceți aceste aeronave cu niște hățuri? se auzi iarăși o întrebare.

— Nu sunt hățuri. Sunt cabluri electrice, prin care lansez comenzile. Dar acest lucru este de minimă importanță. În curând, aparatele mele vor zbura prin teleghidare. Cred că nu va trece multă vreme și toate mijloacele de locomoție mâinate de motoare — rachete, locomotive, trenuri, vapoare, avioane — vor ceda locul noilor vehicule, mâinate de electronii mei harnici și tăcuți, supuși voinței omului. Da, continuă Dragomir, cred că nu mă înșel când afirm că lumea va căpăta o altă înfățișare. Va dispărea fumul vehiculelor și al uzinelor, care otrăvește viața orașelor. Se vor crea centre industriale separate de centrele locuite, care vor fi așezate numai și numai în regiuni sănătoase, pitorești. Muncitorii vor putea zbura spre locul lor de muncă cu ușurința păsărilor. Omul viitorului va învăța să zboare cu aceeași siguranță cu care pășește pe pământ. Apoi, grație vitezei uriașe a electronilor, zborul cosmic, rapid și dirijat, va fi mult mai ușor realizabil. Energia necesară, razele de soare, sunt doar la îndemâna noastră în spațiile siderale!

termină înflăcărat Dragomir.

Se lăasă o liniște solemnă. Pe fața fiecăruia dintre ascultători se putea citi impresia puternică lăsată de această expunere simplă și totuși impresionantă prin realizarea revoluționară pe care o anunța ca pe un mesaj al viitorului.

La cocktailul oferit oaspeților străini de către Uniunea Ziariștilor, Mr. Williams, reprezentantul unui ziar de stânga din străinătate, sorbindu-și îngândurat ultimele picături de **whisky and soda** de pe fundul paharului, se adresă prietenului său, Mr. Duval, trimisul special al unui ziar de peste Ocean:

— Toate-s bune, dar ce vor face magnații industriei noastre cu parcul lor de vehicule terestre și aeriene? După invenția acestui român, toate trenurile, avioanele, vapoarele și chiar automobilele, vor trebui aruncate la fier vechi.

— Ce vor face? Vor plesni de ciudă, răspunse Mr. Duval, trăgând o înghițitură zdravănă de vermut. Ei, dacă Dragomir ăsta s-ar fi născut pe meleagurile noastre...

— Ei, ce? făcu celălalt nerăbdător.

— Parcă nu știi și singur? Ori îi cumpărau invenția ca să nu fie niciodată folosită, ori îl făceau mai scurt cu un cap...

Și râse zgomotos ca de o glumă reușită.

XXIII

În liniștea laboratorului de electronică se auzea țcănitul unei mașini de scris. Elena ședea în fața mașinii, iar Virgil dicta textul scrisorii adresate Ministerului:

„...În consecință, mă grăbesc să pun la dispoziție alăturatele două anexe care cuprind:

1. Scurtă descriere a aparatului „Electragon” și

2. Extrase din dosarul Omega, privind construcția acestui aparat.”

Elena potrivi o coală nouă de hârtie în mașina de scris. Dragomir începu iar să dicteze:

„Anexa 1.

Aparatul de zbor „Electragon”.

Descrierea. Aparatul este format dintr-o placă care împreună cu o calotă sferică, aplicată pe una din fețele ei, formează o cavitate în care s-a creat vidul. Pe fața exterioară a plăcii există un puternic izolan termic și electric, apoi o saltea rezistentă, prevăzută cu niște curele de fixare a obiectului de transportat (om, navă). Fața interioară a plăcii este căptușită cu o substanță denumită romanit, descoperită de inginerul V. Dragomir. Romanitul are proprietatea de a elibera la o ușoară excitație termică sau luminoasă cantități incomensurabile de electroni. Calota prezintă în apropierea plăcii un brâu format dintr-o substanță denumită factorul K, inventat de autorul aparatului și care servește la accelerarea și dirijarea

electronilor. Restul calotei este străpuns de miriade de ace microscopice, fiecare ac având unul din capete în interiorul dispozitivului, iar celălalt capăt, ascuțit, ieșit în exterior. Aparatul mai are un mic post de comandă legat cu romanitul și cu factorul K.

Funcționarea aparatului. La comandă, romanitul emite electroni care, accelerați și dirijați prin factorul K, se îndreaptă în direcția voită spre miriadele de ace ce străpung calota. Părăsind vârfurile acelor, electronii le imprimă, cât și întregului dispozitiv, o mișcare înainte, întocmai ca și gazele care părăsesc racheta.

Întregul sistem, cu încărcătură eu tot (om, navă), este ferit de încălzirea pe care ar putea s-o provoace frecarea cu atmosfera, printr-un câmp electromagnetic creat în jurul lui prin aplicarea judicioasă a factorului K pe exteriorul sistemului, împiedicând astfel trecerea radiațiilor calorice produse prin frecare cu atmosfera pe suprafața sistemului, câmpul electromagnetic jucând rolul unui strat izolant.

Nici n-apucă să termine dictarea corespondenței, când în biroul de alături, răsună telefonul. Se grăbi să ridice receptorul.

Îl chema maiorul Florescu.

— Bună ziua, tovarășe Dragomir. Cum vă merge după atâtea emoții?... Să vă dau o veste bună. Am pus mâna pe ucigașul lui Petrea. Pentru completarea instrucției, am dori să ne dați câteva lămuriri în ceea ce privește dosarul Omega.

Figura lui Dragomir se luminează.

— Vă mulțumesc, tovarășe maior. Nicio clipă nu m-am îndoit că îl veți dibui. Dar ce legătură are asasinul cu dosarul Omega al nostru?

— Pofțiți la mine și am să vă dau toate lămuririle, se auzi răspunsul în receptor.

Florescu îl primi pe Dragomir cu multă prietenie. Chemă în biroul său pe Nicolau și pe Oancea. După ce se instalară toți, Florescu se adresă lui Dragomir:

— Precum v-am spus, am dori să știm ce conține dosarul Omega.

Dragomir își aprinse o țigară.

— Iertați-mi întrebarea: de unde aveți dumneavoastră cunoștință de acest dosar? Și în ce măsură un dosar de cercetări științifice poate interesa afacerea penală pe care o instruiți?

Florescu surâse:

— Tocmai pentru că întreaga afacere pivotează în jurul acestui dosar misterios. Am putea-o numi chiar: **afacerea dosarului Omega**.

— Nu înțeleg. Afară de câțiva inițiați, nimeni nu are cunoștință de existența acestui dosar. Cum a ajuns în centrul unei afaceri criminale?

— E curios, dar așa este. Nici nu bănuieți câți râvnesc să pună mâna pe acest dosar. Și tocmai râvna aceasta a generat o serie de acțiuni criminale, între altele uciderea lui Petrea și spargerea de la locuința dumneavoastră și cea de la Institut. Iar noi am dori să știm, tocmai pentru a fi lămuriți, ce conține acest dosar și care este importanța lui?

Dragomir rămase câteva clipe pe gânduri.

— Dosarul Omega? Ei bine, dosarul Omega conține descrierea amănunțită a invenției mele, despre care ați luat, desigur, cunoștință. Cred că e de prisos să vă expun întregul conținut al dosarului. E o chestie de strictă specialitate.

— O, nu. Doream doar ca dumneavoastră să ne confirmați cele aflate din gura asasinului.

— Dar cine e asasinul? Cine l-a omorât pe inginerul Petrea?...

— Papavlasiu.

— Papavlasiu? se miră Dragomir. Rămase îngândurat, apoi mormăi mai mult pentru sine! — Și se mai spune: corb la corb nu-și scoate ochii...

Se ridică pentru plecare, dar Florescu îl reținu:

— Vă mulțumim pentru lămuririle date. Profit de ocazie ca să vă felicit din toată inima pentru marea dumneavoastră invenție. Și aș mai vrea să vă felicit pentru curajul cu care ați lăsat să planeze bănuiala asupra dumneavoastră, ca să puteți păstra un secret de stat al cărui deținător erați. Această atitudine dovedește o mare tărie de caracter. În ce ne privește, suntem complet lămurii cu privire la deplasările dumneavoastră „misterioase”. De un singur lucru suntem intrigați. Și anume, de ubicuitatea dumneavoastră din ziua când Petrea a fost împușcat.

Dragomir își împreună mâinile și-și reținu un zâmbet ușor.

— Nu e nimic misterios. Practic vorbind, am fost într-adevăr în același timp în două locuri.

— Imposibil! izbucniră Florescu, Nicolau și Oancea deodată.

— Nu se poate! insistă Nicolau. Un corp material nu poate fi în același timp și aici și în altă parte.

— Nu vă alarmați, tovarăși! răsă cu poftă Dragomir. Nu am de gând să răstorn legile fizicii. Dar, adăugă el cu o privire șugubeață, îmi permiteți, nu-i așa, să profit de anumite particularități ale retinei? Să mă explic. Dacă luăm, de pildă, șaisprezece fotografii într-o secundă și apoi proiectăm pe un ecran aceste fotografii tot într-o secundă, ceea ce face de altfel cinematograful, ochiul va avea iluzia continuității imaginilor. Aceasta este, precum bine știți, o particularitate a retinei. Ei bine, dacă aș reuși ca într-o secundă să fiu de șaisprezece ori la librăria Academiei și în aceeași secundă tot de șaisprezece ori în fața Institutului de astrofizică, care e la o mică depărtare, atât vânzătoarea de la librărie, cât și portarul Institutului vor jura că m-au văzut

în permanență în fața lor, deși în realitate eu făceam navetă rapidă între cele două puncte. Experiența am făcut-o chiar în ziua în care a fost ucis Petrea. A fost o simplă coincidență. Am zburat pe fereastra biroului meu și tot pe acolo m-am întors. După care am plecat de la Institut, lăsându-l pe Petrea în laborator.

— Și care era scopul acestei experiențe? întrebă Nicolau cu interes.

— De bună seamă, nu să-mi creez alibiuri!

Râseră cu toții, din toată inima.

SFÂRȘIT

CUPRINS

I.....	3
II.....	13
III.....	23
IV.....	42
V.....	54
VI.....	57
VII.....	70
VIII.....	76
IX.....	84
X.....	100
XI.....	110
XII.....	117
XIII.....	122
XIV.....	133
XV.....	138
XVI.....	143
XVII.....	154
XVIII.....	160

XIX.....	166
XX.....	178
XXI.....	185
XXII.....	205
XXIII.....	213

Redactor responsabil: H. SPUHN.

Tehnoredactor: G. TANASE.

Dat la cules 04.10.1962. Bun de tipar 16. 11. 1962.
Apărut 1962. Comanda nr. 5464. Tiraj 35.140 Hârtie
tipar de 50 g/m², 540 X 840/16. Coli editoriale 12.
Coli de tipar 13,5. A. 0608 C.Z. pentru bibliotecile
mici

Tiparul executat sub comanda nr. 21.048 la
Combinatul poligrafic „Casa Scânteii” Piața Scânteii
nr. 1
București — R.P.R.

